

Američki zvaničnici o rezultatima pregovora u Rambujeu

Kosovu samo autonomija

Vašington - „Na pregovorima o Kosovu u Rambujeu učinjen je veliki napredak u vidu dokumenta od 40 stranica, gde se, detaljnije nego ikada do sada, opisuje kakva će biti priroda autonomije Kosova unutar Srbije“, izjavio je američki predsednik Bill Clinton.

Kako se navodi u dnevnom biltenu Ambasade SAD u Beogradu, američki predsednik je izrekao ovu ocenu u susretu sa kongresnim liderima u Ovalnoj sobi, 23. februara.

Tom prilikom on je saopštio da i dalje ima velikog neslaganja, jer se Srbi nisu složili da prihvate prisustvo međunarodnih snaga koje bi predvodio NATO, sa ciljem da se očuva mir u naredne tri godine. „Kosovari i dalje insistiraju na nekoj vrsti garancije za pravo na referendum posle trogodišnjeg perioda, a nijedna strana se nije složila sa stavovima druge, ali se, ipak, nadamo da će rešenje biti nađeno“, rekao je Clinton.

FOTO: FONET/AP

Strana 2

Pentagon o raspoređivanju trupa Vojske Jugoslavije oko Kosova

Srbi verovatno hoće da se suprotstave dolasku NATO

Vašington - Vojska Jugoslavije koncentrisala je na granici sa Kosovom trupe od oko 4.500 vojnika, 60 tenkova, 50 oklopnih transportera i 60 komada artiljerijskog oružja, izjavio je portparol Pentagona Kenet Bejken, na preksinoćnom redovnom brifingu za novinare. Kako se navodi u jučerašnjem biltenu Ambasade SAD u Beogradu, američki funkcioner nije mogao da kaže koji je krajnji cilj ovog vojnog pregrupisanja.

„Ne znamo tačno kakvi su njihovi (VJ) planovi u ovoj fazi. Verovatno je da se spremaju da se suprotstave dolasku NATO u njihovu zemlju, jer ne podržavaju ideju o prisustvu mirovnih snaga NATO u Jugoslaviji“, izjavio je Bejken.

Na pitanje novinara da li je NATO odustao od limita za prisustvo srpskih vojnih snaga na Kosovu, koji su postavljeni sporazumom iz oktobra i da li je NATO spreman da reaguje ako ove trupe umarširaju u Pokrajinu, Bejken je odgovorio odrečno.

„Kao što su napomenuli generalni sekretar NATO Havijer Solana,

Snage srpske policije mimoilaze se severozapadno od Prištine sa pripadnicima Vojske Jugoslavije

podsekretar Slokomb i državni sekretar Medlin Olbrajt, mi ćemo preduzeti odgovarajuće neophodne akcije da zaštitimo narod od humanitarne katastrofe, kao i da promoviramo mir. Sem toga, nisam spre-

man da ulazim u detalje hipotetičkih operacija, odgovorio je Bejken, i dodao da je u ovom stadijumu mnogo važnije ponašanje vojske, odnosno da pokažu uzdržanost, nego njihov broj.“

R. D.

Vikend Danas

Rambuje: Ko je koga preveslao
Uspešna razmena nepoverenja
Strana 9-11

Crna Gora nastavlja da zaokružuje svoju državnost i samostalnost
Napuštanje pogrešnog voza
Strana 10

Zoran Đinđić, predsednik Demokratske stranke
Ako Kosovo ne bude rešeno, zapaliće se i druga žarišta
Strana 13

Da li je opasno mobilno telefoniranje
Lekovito nije, da li je štetno - dokaza nema
Strana 15

Miodrag Popović, Radovan Bigović i Hatidža Dizdarević-Krnjević o epu, naciji i mitu
Zvuk zvona nadjačao je istinu
Strana 18-19

Uskoro počinje snimanje trilogije po romanu „Gospodar prstenova“
Tolkin u bioskopu
Strana 23

Ibrahim Rugova o nastavku pregovora Potpisaćemo sporazum

Priština - Na jučerašnjoj konferenciji za štampu u KIC predsednik DSK Ibrahim Rugova je rekao da je cilj konferencije u Rambujeu uspostavljanje institucija sistema na Kosovu i Metohiji, zaustavljanje krvoprolića i otvaranje perspektive za sve građane i naglasio da će NATO garantovati sprovođenje vojnog dela sporazuma. „Veći deo kosovskog naroda prihvata privremeni trogodišnji status Kosova i Metohije“, rekao je Rugova.

„Mi ćemo se konsultovati oko teksta prelaznog sporazuma do 15. marta, kada ćemo ga potpisati“, izjavio je Rugova. On je osudio, kako je rekao, bezrazložnu ofanzivu snaga srpske policije i Vojske Jugoslavije na više lokacija na Kosovu i Metohiji, jer se na taj način samo stvara veći broj izbeglica, poginulih i ranjenih i na jednoj i na drugoj strani.

Rugova je zatražio da se prekine sa blokadama kretanja timova KVM na celom području Kosova i Metohije. Predsednik DSK je rekao i to da albanska pregovaračka delegacija nije bila ta koja je inicirala prekid pregovora. „Učinila je to posrednička trojka ili najverovatnije međunarodna zajednica“, rekao je Rugova.

R. Sarić

Petrič i Hil u Prištini

Beograd - Posrednici u pregovorima o Kosovu razgovaraće u ponedeljak u Prištini sa predstavnicima kosovskih Albanaca, a tokom nedelje pokušaću da se sastanu i sa članovima delegacije srpske vlade, rekao je Beti jedan zapadni diplomata. Austrijski ambasador u Jugoslaviji i specijalni izaslanik Evropske unije Wolfgang Petrič i ambasador SAD u Makedoniji Kristofer Hil boraviće u Beogradu verovatno u sredu ili četvrtak, rekao je diplomata.

„Još nema detaljnog rasporeda i ostalih detalja“, rekao je izvor. „Posrednici ne nameravaju da sede i samo čekaju 15. mart. Nastaviće naporno da rade“, dodao je on. (Beta)

Kosovska verifikaciona misija uložila protest Beogradu Vozila KVM „nasilno pretresana“

Priština - Kosovska verifikaciona misija juče je uložila oštar protest „na najvišem nivou“ vladi u Beogradu, zbog zadržavanja više vozila KVM, koja su prekinula iz Makedonije pokušala da uđu u SR Jugoslaviju, na graničnom prelazu „Đeneral Janković“, izjavio je portparol KVM Sendi Blajt.

Policija je juče kasno popodne pustila osam vozila Kosovske verifikacione misije da uđu u zemlju. Portparol KVM Bea-

tris Lakost rekla je agenciji Beta da je vozilima omogućen ulazak u Jugoslaviju nakon što ih je policija „nasilno pretresala“ oko pola sata. Napetost na graničnom prelazu je počela preksinoć, kada su jugoslovenski carinski službenici naredili putnicima blindiranog džipa „čiroki“ misije OEBS, jednom Britancu i Jugoslovenu, da otvore prijažnik, što oni nisu učinili. Tokom večeri na granični prelaz Đeneral Janković pristigla su još dva vozila KVM.

Osam pripadnika KVM noć provelo u vozilima, pošto su odbili da budu pretrešeni, a broj vozila koja su čekala na granici u toku jučerašnjeg dana se popeo na osam. Agenciji Beta rečeno je ranije u sedištu OEBS u Prištini da „prema dogovoru Geremek-Jovanović, pripadnici KVM uživaju diplomatski imunitet i njihova vozila se ne smeju pretresati“. Lakost je juče rekla da su „carnski službenici bili agresivni i naoružani“. (FoNet, Beta)

Američki zvaničnici o rezultatima pregovora u Rambujeu Kosovu samo autonomija

Nastavak sa 1. strane

Sumirajući rezultate osamnaestodnevnih pregovora u Rambujeu, američki državni sekretar Medlin Olbrajt, ocenila je na konferenciji za štampu (23. februar) da je najvažnije što su se Srbi, kako je rekla - najprostije rečeno, složili da Kosovo treba da ima autonomiju.

Ona je podsetila da su Srbi 1989. godine oduzeli Kosovu autonomiju. „Ono što želimo nije bilo koja autonomija, već autonomija plus demokratija. Oni (Srbi) su vratili nešto od toga, ali treba da znate da je to bila autonomija pod komunističkim režimom koja nije imala demokratske elemente“. Prema njenim rečima, Srbi

su se bar složili da „ovaj deo“ (Kosovo) treba da ima autonomiju, ali je napomenula da ima razilaženja, odnosno pitanja koja se tiču dela teksta gde se opisuje struktura autonomije“.

Olbrajt je, takođe, potvrdila da se Kosovari iz svoje perspektive još nisu odrekli onoga što smatraju pravom na referendum, ali da toga nema u dokumentu. „U političkom dokumentu se navodi da će se posle tri godine održati brojne konferencije i sastanci i da će, tom prilikom, biti u obzir svi faktori kada se bude odlučivalo o stalnom statusu Kosova, a među njima i mišljenje naroda. Kosovari su to interpretirali kao referendum. Mi se slažemo sa onim što je napisano da narod Kosova treba da bude konsultovan“, izjavila je Olbrajtova.

Sličnu ocenu saopštio je i portparol Bele kuće Džo Lokart na redovnom brifingu za novinare 23. februara. Prema njegovim rečima, u dokumentu nema obavezujućeg dela o referendumu, ali ima izvesnog neslaganja u modalitetima i logistici autonomije. Na pitanje da li to znači da su se Albanci odrekli referenduma na kojem su toliko insistirali, on je rekao: „Ima mnogo ljudi koji kažu da žele nešto, ali je deo pregovaračkog procesa da se krećete napred sa onim što je najbolje u vašem interesu“.

Portparol Pentagona Kenet Bejken je rekao da sporazum „ne predviđa referendum ovaj put“, i da ne misli da je sporazum promenjen, odnosno da je referendum dodat. R. D.

Za misiju 12 do 14 milijardi dolara

Učešće američkog kontingenta u eventualnim mirovnim snagama NATO na Kosovu koštaće između 1,5 i dve milijarde dolara godišnje. Prema izjavi portparola Pentagona Keneta Bejkna, ovi troškovi odnose se na prisustvo 4.500 američkih vojnika i pozadinsko snabdevanje. On je, međutim, saopštio da odluka o slanju trupa još nije doneta, a neće je ni biti, pre nego se sklopi mirovni sporazum.

Sudeći prema procenama da će za mirovnu operaciju biti potrebno najmanje 30.000 vojnika, gruba računica pokazuje da će SAD i Zapadna Evropa morati godišnje da izdvoje između 12 i 14 milijardi dolara za boravak NATO trupa na Kosovu.

„Pozive za pomoć OVK Zapad neće uvažavati kao pre Rambujea“:
Jugoslovenski vojnici 35 kilometara severozapadno od Prištine

Britanski mediji o gomilanju srpskih snaga na Kosovu OVK izgubila podršku Zapada

Beograd - Snage bezbednosti užurbano razmeštaju jedinice i pripremaju se za prolećnu ofanzivu i konačni udarac Oslobođilačkoj vojsci Kosova, piše jučerašnji londonski Gardijan.

Ako vojska i policija zaista krenu u napad pre na-

stavka pregovora o Kosovu 15. marta, pozivi za pomoć koje će OVK da uputi neće imati onakav prijem kakav bi imali da su Albanci u Rambujeu pristali da potpišu ponuđeni mirovni sporazum, procenjuje Gardijan. „Odbijanje OVK da potpiše

sporazum koštalo je Albanec značajnog dela zapadne podrške“, piše list. Druga opasnost po OVK je da se preceni i, kako je rekao jedan britanski verifikator - poveruje sopstvenoj propagandi da može da se nosi sa vojskom i policijom. (Beta)

IZ INTERVJUA PREDSEDNIKA CRNE GORE MILA ĐUKANOVIĆA TV PRODUKCIJI VIN

Nećemo sukob s Vojskom Jugoslavije

Veoma je čudno da nikome, pa ni Vojsci Jugoslavije, nije zasmetalo to što je do sada predsednik SRJ tako brutalno gazio Ustav Jugoslavije uvek na štetu Crne Gore. A sada im se samo jedna politička zabrinutost Vlade Crne Gore učinila odlukom kojom se krši Ustav SRJ

Ovih dana Vojska Jugoslavije, tačnije Komanda Druge armije izdala je saopštenje u kojem ste na neki način optuženi za separatizam. To saopštenje često se pojavljivalo i vrtilo na državnim srpskim medijima. Da ste imali šansu, šta biste rekli u svoju odbranu?

- Nažalost, mislim da je ovdje riječ o čistom neopreznosti Komande Ratne mornarice i Druge armije, jer su oni samo iznajmili svoj pečat da bi njime označili saopštenje koje je pripremljeno u kabinetu takozvanog saveznog ministra odbrane. No, to ih ne lišava odgovornosti za to što su učinili. Ja zaista mislim da vojska treba da obavlja onaj posao koji joj je Ustavom dat, a da politička pitanja u Crnoj Gori treba da rešavaju državni organi Crne Gore, dakle civilni organi koji imaju svoj legitimitet i koji su legalno izabrani na predsjedničkim i parlamentarnim izborima u Crnoj Gori.

Nažalost, kao što znate, uz sve druge probleme, Crna Gora ima jedan tipično crnogorski specifičan problem. To je da se jedna poražena politička struktura na pređašnjim izborima u Crnoj Gori odmetnula u Beograd i pokušava da izigrava izbjegličku vladu Crne Gore iz Beograda. Nažalost, nalaze uporište za takvo svoje ponašanje upravo u predsjedniku Savezne Republike Jugoslavije i vladajućoj koaliciji u Republici Srbije. Dakle, pokušavaju da svaki potez koji povuče državna vlast u Crnoj Gori u srbijanskoj javnosti prezentiraju kao akt izdaje, kao akt separatizma, kao antijugoslovenski ili antisrpski akt. I, mislim da su sa tom pričom uspjeli da uplivaju u sam vrh Vojske Jugoslavije i da ih motiviše za izdavanje jednog ovakvog saopštenja koje je zaista, najblaže rečeno, neprimerno. Dakle, nema Vojska Jugoslavije pravo da ocenjuje ustavnost ili neustavnost nekog poteza ili neke odluke Vlade Crne Gore, utoliko prije što Vlada Crne Gore nije donijela nikakvu odluku. Sem toga Vojska Jugoslavije takođe nema pravo da prenosi svoje impresije da li je onakav ili onakav stav Vlade Crne Gore asocija na neko vrijeme i na neki drugi prostor iz predhodne Jugoslavije. Crna Gora nije Slovenija, Crna Gora je sastavni dio Jugoslavije i ona želi da pod regularnim uslovima živi u Saveznoj Republici Jugoslaviji, da doprinosi napretku, prosperitetu i demokratiji SRJ.

Međutim, veoma je čudno da nikome, pa ni Vojsci Jugoslavije, nije zasmetalo to što je do sada predsednik SRJ tako brutalno gazio Ustav Jugoslavije uvijek na štetu Crne Gore. A sada im se samo jedna politička zabrinutost Vlade Crne Gore učinila odlukom kojom se krši Ustav SRJ. Ja se pitam šta treba da rade državni organi Crne Gore, šta treba da radi Vlada ako ne da brine o interesima građana Crne Gore. Podsjetiću vas, svih predhodnih mjeseci i Vlada i drugi državni organi Crne Gore su pokušali da utiču na gospodina Miloševića da svoj državno-politički kurs zaokrene u drugom pravcu, da izbjegne permanentne sukobe sa međunarodnom zajednicom, da na taj način doprinese ne samo sanaciji kosovskog problema, nego brzom stabilizaciji prilika u Jugoslaviji i povratka Jugoslavije u međunarodnu zajednicu. Sve to je permanentno ignorisano uz stalne optužbe da se Crna Gora bavi nekom međunarodnom zaverom protiv SRJ i protiv Srbije. Dakle, ako smo ignorisani u cijelom prethodnom periodu, zar se sada ima pravo očekivati od nas solidarnost u podnošenju žr-

tve za ono u čemu nismo učestvovali? Dakle, ko ima uopšte pravo da traži danas od vlasti u Crnoj Gori da prećutkuju štetnost posledica Miloševićeve politike po Jugoslaviju u cjelini?

Pri tom naravno nema potrebe da ponovim da nijedan međunarodni kontakt ne protekne, a da ja sve relevantne sagovornike ne upoznam sa našim stavom. Naš stav je da bombardovanje SRJ predstavlja najgori mogući izbor i da sigurno ne doprinosi rešenju Kosova. Takođe to sigurno ne doprinosi destabilizaciji politike Slobodana Miloševića sa kojim, očigledno, međunarodna zajednica ima nameru da se obračuna. Naprotiv. Ja vjerujem da bi bombardovanje SRJ učvrstilo režim gospodina Miloševića. Zbog toga sam se i do sada zalagao, a i dalje se zalazem da se umjesto bombardovanja nastavi sa upornim političkim pregovorima kako bi se došlo do onog rješenja koje će značiti jednu dugoročnu političku stabilnost na Kosovu.

Ko ima uopšte pravo da traži danas od vlasti u Crnoj Gori da prećutkuju štetnost posledica Miloševićeve politike po Jugoslaviju u celini

Kako uopšte u praksi mislite da sprovedete stav Vlade Crne Gore i kako će se ovo saopštenje Komande VJ i odluka Vlade Crne Gore odraziti na budućnost odnosa crnogorskih vlasti i vojske?

- Ne mislimo uopšte da se sukobljavamo sa Vojskom Jugoslavije. Vojska Jugoslavije je između ostalog i vojska Crne Gore kao konstituenta Savezne Republike Jugoslavije. I, zbog toga smatram potpuno tendencioznim pisanjem pojedinih glasila i političke stavove političkih stranaka koje su iz saopštenja Vlade izvukli zaključak kako samo što se nije dogodio sukob Vojske Jugoslavije i crnogorske policije. Takođe ne mislim da je ono što je učinila Komanda Druge armije Ratne mornarice neki nepopravljiv korak koji definitivno ruši odnose između državne vlasti u Crnoj Gori i Vojske Jugoslavije.

Da vas podsjetim da smo mi do sada imali veoma dobre odnose sa VJ, i vjerujem da će ti odnosi ostati dobri, ali ti odnosi će ostati dobri samo ako se svako bude pridržavao svog posla

i ukoliko svako taj posao bude radio u skladu sa Ustavom Jugoslavije i profesionalno.

Pored toga, naravno, važno je kazati i sledeće - mislim da svaki savezni organ koji funkciju vrši u Crnoj Gori mora računati na potpunu saradnju sa legitimnim, legalnim, državnim organima Crne Gore.

Kakav je vaš i stav crnogorskih vlasti u vezi dolaska NATO u SR Jugoslaviju?

- Mi smo, kao što znate, da se do rešenja za kosovski problem dođe političkim putem i da se dode uz pregovore sukobljenih strana, i uz obavezno posredovanje međunarodne zajednice iz onih razloga o kojima sam maločas govorio. Jer smatramo da je stepen međusobnog nepovjerenja takav da se isključuje mogućnost neposrednog dogovora. Moja je pretpostavka, i ona se pokazala tačnom, iz onoga o čemu se razgovaralo i što je bilo kamen spoticanja u Rambujeu, da će implementacija bilo kakvog

političkog sporazuma podrazumijevati međunarodno vojno prisustvo na Kosovu. Prosto zato što tu ne treba nekakav politički specijalista, dovoljno je biti samo logičan. Ako neko želi mir na Kosovu, onda mora pokušati da razoruža Oslobođilačku vojsku Kosova, mora obezbijediti ono što je naumio - da izvrši ozbiljnu redukciju vojnog i policijskog prisustva na Kosovu. Da bi se to uspjelo, dakle, to se takođe mora izvršiti uz prisustvo neke vojne sile. Hoće li se ta vojna sila zvati NATO, ili će se to opet zvati plavi šlemovi Ujedinjenih nacija, ili će imati neku treću formu, za mene je zaista potpuno irelevantno. To samo služi kao moneta za političku trgovinu Slobodana Miloševića.

On će, vjerovatno, nakon dugih pregovora pristati na međunarodno vojno prisustvo i kao svoj veliki diplomatski uspjeh tumačiti što tamo neće biti NATO nego snage ujedinjenih nacija, baš kao da će snage UN činiti predstavnici nekih drugih zemalja a ne upravo zemalja NATO, vjerovatno sa pridruženom Rusijom.

Gordana Suša

Danas

Danas, dnevnik, Izdaje preduzeće za novinsko-izdavačku delatnost, DAN GRAF d.o.o, Redakcija: Vatroslava Jagića 3, Beograd, e-mail: danas@eunet.yu, fax: 451-442, glavni urednik 452-176, dnevna redakcija i prelom 456-895, unutrašnja 452-162 i 437-019, spoljna 344-1999, kultura 344-3359, foto 344-1459, Beograd 437-019, sport 438-991, direkcija 452-153, marketing 344-1591. Redakcija u Novom Sadu: 021/21-488; fax 021/612-002 Predsednik Upravnog odbora: Radomir Ličina. Direktor DAN GRAFA: Dušan Mitrović. Direktor lista: Dušan Simić. Glavni i odgovorni urednik: Grujica Spasović, Redakcijski kolegijum: Božidar Andrejić (zamenik glavnog i odgovornog urednika), Radovan Balać (Novi Sad), Nikola Burzan, Petar Cvijić (sport), Ludvig Wincenty Gadomski (posebna izdanja), Zdravko Huber (zamenik glavnog i odgovornog urednika), Milovan Jauković, Jelka Jovanović (unutrašnja), Radomir Ličina (svet), Gordana Logar, Dragana Luković (marketing), Zagorka Milošević, Aleksandar Nikašinović, Vesna Ninković-Džafa, Petar Popović (desk), Milica Pridraški (dizajn), Rade Radovanović (kultura), Imre Sabo (foto), Dušan Simić, Vesna Vujić (Beograd), Prodaja: Slavenka Đurović, Milorad Đurović, tel. 452-163, Ziro-računi 40816-603-5-3045538 i 40816-603-8-4045538, Štampa „Forum“ - Holding korporacija, Vojvode Mišića 1, Novi Sad, ISSN 1450-538X

Vuk Obradović, predsednik Socijaldemokratije
Istorijski kompromis pre 15. marta

Beograd - Socijaldemokratija je za istorijski kompromis i sporazum Srba i Albanaca, pre 15. marta, koji će omogućiti da prestane rat na Kosovu i Metohiji i prihvati rešenje koje vodi uspostavljanju mira i saradnje - saopšteno je na jučerašnjoj konferenciji za novinare SD.

- Smatramo da je neuspешan završetak pregovora u Rambujeu, nezavisno od toga što je tamo došlo do izvesnih pomaka, svojevrsan poraz svih učesnika pregovora. Još

jednom je potvrđeno da Srbija na svom vrhu nema ljude sposobne da sagledaju realnost i da na pravi način situiraju ključne nacionalne i državne interese u spletu unutrašnjih i međunarodnih okolnosti takvim kakvi jesu - ocenio je Vuk Obradović, predsednik SD.

Obradović je naglasio da istorijski kompromis i sporazum podrazumeva da se odmah sedne za pregovarački sto i da se, pronade rešenje koje će biti u obostranom interesu. M. V.

Demokratska stranka

Marksističko-lenjinistička OVK blokirala pregovore

Beograd - Zadatak države je da do nastavka srpsko-albanskih pregovora napravi zajedničku platformu - jer Kosovo nije partijska stvar - i sastavi delegaciju u kojoj bi trebalo da budu istoričar Dušan Bataković i vladika Artemije koji su puno učinili za kosovske Srbe, rekao je Slobodan Vuksanović, potpredsednik DS na jučerašnjoj konferenciji za novinare.

On smatra da je prioritet zaštititi kosovske Srbe ukoliko je utvrđeno da neće biti promene granica i da će Albanci dobiti široku autonomiju.

- Pregovore o Kosovu blokira OVK zbog prirode terorističke organizacije i zbog svog marksističko-lenjinističkog ideološkog utemeljenja. Svako razuman bi u borbi za svoje interese koristio te činjenice, ocenio je Vuksanović. N. B.

Regionalni odbor DSS za Kosovo
Sve više Srba odlazi

Priština - Regionalni odbor Demokratske stranke Srbije za Kosovo i Metohiju saopštio je juče da „režim Slobodana Miloševića ne može, ne želi ili neće da pruži zaštitu Srbima na Kosovu i Metohiji“. „Državni organi nemaju plan zaštite kosovskih Srba, čak ni u onim selima gde Srbi čine većinu, kao što je slučaj u Bukošu,“ navodi se u saopštenju i ukazuje, „da broj onih koji odlaze, poprma karakter egzodusa.“ (FoNet)

Rebeka Srbinović, portparol Nove demokratije
Očekujemo potpisivanje pravednog sporazuma

Beograd - U Rambujeu je postignut napredak koji je dobra osnova za nastavak pregovora i konačno potpisivanje pravednog sporazuma - izjavila je juče portparol te stranke Rebeka Srbinović.

- Načinjen je napredak utoliko što su uvažene primedbe obe strane, i što je srpska strana pristala na politički deo sporazuma, dok se albanska strana odrekla zahteva za nezavisnim Kosovom, rekla je Srbinović i upozorila da je vreme do nastavka pregovora prepuno zamki za srpsku stranu i da „svi moramo da razmislimo o tragičnim posledicama koje bi nastupile ako se sporazum ne potpiše“.

Zamoljena da komentariše istrajavanje zvaničnog Beograda na tvrdom stavu prema dolasku stranih trupa, Srbinović je ocenila da deklarativnog omekšavanja tog stava neće biti u naredne dve nedelje, ali da će na kraju do njega ipak doći.

Pismo koje su prošle nedelje predsedavajućim mirovne konferencije upitili Vlada i predstavnici zemlje u kome se jasno kaže da se ne isključuje mogućnost dogovora o modalitetima prisustva NATO na Kosovu, jasan je signal svetu da će do takvog sporazuma doći, istakla je Srbinović. M. S.

Komisija Savezne vlade za nestala lica

Hrvatska blokira dogovor

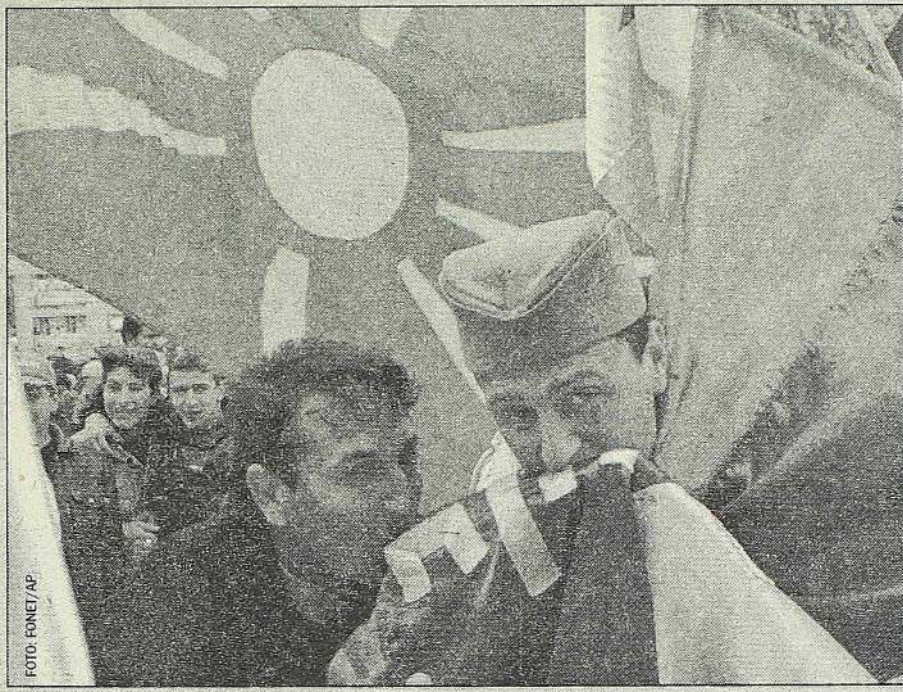
Beograd - Spremni smo da odmah oslobodimo 17 Hrvata osuđenih za špijunažu. Ponudimo im da, izaberu hoće li ostati u SRJ ili ne, ali hrvatska strana nije spremna da isto učini u slučaju 64 krajiških Srba, optuženih za ratne zločine - saopštio je Maksim Korać, predsednik Komisije Savezne vlade za humanitarna pitanja i nestala lica, na jučerašnjoj konferenciji za novinare. On je ponovio da, preključke završen, dvodnevni

sastanak jugoslovenske i hrvatske komisije u Beogradu, nije bio uspešan pošto zvanični Zagreb odbija da oslobodi i razmeni osobe optužene ili osuđene za ratne zločine.

Sekretar Komisije Trajko Protić je saopštio da SRJ od Hrvatske traži 561 nestalo lice, među kojima i stotinak vojnika bivše JNA. „Oni su nama predali spisak od 1,7 hiljada nestalih građana RH što se graniči sa fantazikom“, dodao je Protić. S. B.

U Kumanovu održan protest protiv dolaska snaga Alijanse na Kosovo

Za mir na Balkanu bez NATO

Skoplje - Nekoliko hiljada građana mirno je preključke protestovalo u centru Kumanova zbog najava da će se trupe NATO razmestiti na Kosovu. Protest pod motom „Mir na Balkanu“, organizovale su Demokratska partija Srba u Makedoniji, Savez komunista Makedonije i Srpska zajednica u Makedoniji. Na tom protestu, održanom u podne, učestvovali su građani iz Kumanova, Tetova i Skoplja. U Kumanovu je smešten štab snaga NATO za brzo izvlačenje pripadnika KVM. Miting je protekao bez incidenta. „Oteraćemo NATO vojnike iz našeg grada. Želimo da u slozi živimo sa našim prijateljima u Jugoslaviji“, kazao je predsednik makedonskih komunista Marjan Mitevski. Organizatori mitinga najavili su za danas sledeći protest u naselju Jegunovcima, nadomak Tetova. (Beta)

ANEM protiv Zakona o javnom informisanju

Velika šteta ugledu zemlje

Beograd - Asocijacija nezavisnih elektronskih medija apeluje na Ustavni sud da što pre donese odluku o neustavnosti Zakona o javnom informisanju i poziva sva profesionalna udruženja, organizacije za ljudska prava i javnost da ne posustanu u borbi protiv ovog zakona.

U jučerašnjem saopštenju ANEM ponovo ukazuje na neodložnu potrebu zastavljanja primene Zakona o informisanju, jer najnoviji primeri kažnjavanja (Večernje novosti, Danas) ukazuju da će u Srbiji uskoro biti nemoguće bez rizika od finansijske propasti, bilo ko bavi javnim informisanjem. Pored svega, kaže se na kraju saopštenja, ovakav Zakon o informisanju nanosi i veliku štetu političkom i demokratskom ugledu naše zemlje. (FoNet)

Neformalni sastanak petnaestorice EU
Nastaviti s pritiskom

Bon-Petersberg - Predsednici i premijeri država članica Evropske unije, okupljeni juče u Bon-Petersbergu na neformalnom samitu, sklopili su sporazum o situaciji na Kosovu, rekao je jedan francuski izvor. Evropska petnaestorica se složila da treba nastaviti sa pritiskom na strane u sukobu, rekao je isti izvor. Zvaničnici EU su takođe naglasili da treba obratiti pažnju na eventualne sukobe na terenu, kao i da je neophodno da do sporazuma o Kosovu dođe 15. marta. (Beta, AFP)

Albanska delegacija po povratku iz Pariza

Konačnu odluku doneće narod

Priština - Na aerodromu Slatina kod Prištine, delegaciju iz Rambujea preključke su dočekali Kačuša Jašari i Iljez Kurteši sa većom grupom članova Ujedinjenog pokreta Albanaca, Demokratskog saveza Kosova i zaposlenih u listu Koha ditore, uz decu sa buketima cveća. Po izlasku iz aviona članovi delegacije

obratili su se okupljenim novinarima.

Redžep Čosja je istakao da u delegaciji nije došlo ni do kakvih podela, da je bila kompaktna, odluke donosila jednoglasno i u tom pogledu uradila deklaraciju koja vodi narod do samoopredeljenja. Ponudeni sporazum, smatra Čosja, ima nekoliko pozitivnih

elemenata. U prvom redu tu je privremeni status za Kosmet, tokom kojeg će se izabrati demokratske institucije nakon tri godine o konačnom statusu pokrajine odlučivaće narod.

- Naša delegacija je u Rambujeu rekla „da“, ali je zahtevala da o tome konačnu reč kaže narod Kosova. O odluci se moraju izjasniti svi „albanski faktori“ jer se ona prvenstveno tiče njih, rekao je Veton Suroi.

Na prištinski aerodrom u četvrtak su sleteli i članovi delegacije iz reda samozvane OVK, Jakup Krasnići i Ram Buja, dok se Hašim Tači nije pojavio. Krasnićija i Buju dočekao je Viljem Voker, šef KVM, koji ih je uz jaku pratnju proveo do teritorije koju kontroliše OVK.

R. Sarić

KRASNIĆI: Nismo doneli ni autonomiju, ni nezavisnost

„Mi vam nismo doneli autonomiju, ni republiku ili nezavisnost iz Rambujea. Mogli smo, ali nismo iskoristili šansu da donesemo međunarodni protektorat. Nismo želeli da odlučimo u korist protektorata, a da ne konsultujemo narod, stručnjake, intelektualce i OVK“, rekao je Jakup Krasnići, portparol OVK u selu Selare, gde se iz Rambujea vratio zajedno sa pregovaračima OVK.

Adem Demaći, politički lider OVK
Sporazum - kapitulacija

Priština - Politički lider ilegalne Oslobođilačke vojske Kosova Adem Demaći juče se usprotivio odluci delegacije kosovskih Albanaca na pregovorima u Rambujeu da prihvati privremeni sporazum o Kosovu, nazivajući je „kapitulacijom“. „Nije nam potreban polovični sporazum, koji nam ne donosi ništa, i dužni smo da nastavimo stogodišnju borbu za slobodu, a ne za kulturnu autonomiju“, izjavio je Demaći za prištinski list na albanskom jeziku Kosova Sot.

On je precizirao da ne misli samo na predsednika Ibrahim Rugovu, već i na druge članove albanske delegacije, uključujući i pripadnike OVK. Ukoliko Glavni štab OVK „pogreši“ i prihvati privremeni sporazum, koji Kosovu daje status „jedne opštine u Srbiji“, Demaći je najavio da će on „nastaviti svojim putem“. (FoNet)

Prema pisanju Fajnenšl tajmsa
Demaći potisnuo Rugovu i Tačija

Beograd - Predsednik Demokratskog saveza Kosova Ibrahim Rugova marginalizovan je na pregovorima u Rambujeu, dok je politički predstavnik separatističke vojske Kosova Adem Demaći izbio na čelo tvrde linije kosovskih Albanaca, piše jučerašnji londonski Fajnenšl tajms.

Dok je delegacija OVK bila u Francuskoj, Demaći je praktično izveo puč u gerilskoj vojsci, dovodeći na njeno čelo Sullejmana Sultana Selimija, piše list. Delujući izdaleka, Demaći je uspeo da ograniči i uticaj šefa političke uprave OVK Hašima Tačija, napavši odluku delegacije o obrazovanju privremene vlade tokom devet meseci od potpisivanja sporazuma do kosovskih izbora. (Beta)

Sukob policije i OVK kod sela Radubrava

Poginula dva Albanca

Priština - U selu Radubrava, u opštini Prizren, juče popodne došlo je do sukoba policije i separatističke Oslobođilačke vojske Kosova. Portparol Kosovske verifikacione misije OEBS-a Sajmon Džeri potvrdio je agenciji Beta da je došlo do ovog sukoba i da su u njemu poginula dva kosovska Albanca.

Portparol KVM u Prištini Sendi Blajt rekao je agenciji Beta da je juče izjutra došlo i do sukoba Vojske Jugoslavi-

je i OVK na planinskom prevoju Pustenik, u blizini Kačanika, u kojima su ranjena dva pripadnika OVK. (Beta)

Kod sela Ramoc ranjena trojica

Priština - Juče oko 14 sati na ulazu u selo Ramoc opština Đakovica iz zasede su ranjena trojica pripadnika tamošnjeg lokalnog obezbeđenja. Ranjeni su Mikelj Abazi i njegov sin Marjan i Mihil Abazi. Mikelj i Marjan Abazi su teško ranjeni i prebačeni u prištinski bolnicu gde se lekari bore za njihove živote, dok je Mihil Abazi prebačen u bolnicu u Đakovici.

Na njih trojicu, dok su se automobilom vraćali sa jedne sahrane albanski teroristi su iz zasede pucali automatskim oružjem i ručnim bacačima na šta su Abazi odgovorili pucajući iz svog vatrenog oružja. R. S.

Institut za tržišna istraživanja
**Umesto devalvacije
izvozni podsticaji**

Beograd - Ukoliko se bez odlaganja ne preduzmu dodatne ekonomske mere ovu godinu završićemo sa padom proizvodnje i društvenog proizvoda i znatno višom inflacijom od prošlogodišnje. Ova ocena saopštena je juče na konferenciji za štampu u Institutu za tržišna istraživanja prilikom predstavljanja februarskog broja biltena o ocenama i prognozama efekata mera ekonomske politike.

Direktor Instituta Jovan Todorović i njegovi saradnici smatraju da devalvacija u ovom trenutku ne bi imala nikakvih efekata i da za takvu meru treba sačekati stvaranje odgovarajućih uslova. Pre devalvacije trebalo bi osigurati finansijsku podršku međunarodnih organizacija i konsenzus u zemlji, u koji bi trebalo da budu uključeni sindikati, što bi omogućilo odbranu novoutvrđeni kursa.

Ocena Instituta da bi neodložne dodatne ekonomske mere trebale da obuhvate finansiranje prolećne setve, podsticanje izvoza, sužavanje javne potrošnje i

stvaranje više prostora privredi za tekuću reprodukciju, a stanovništvu za poboljšanje kupovne moći. Izvozne subvencije i premije trebalo bi finansirati iz sredstava koja bi se dobila zaštitnim carinama, antidampinškom zaštitom od prekomernog uvoza i većim fiskalnim opterećenjima ekstra profita uvoznika koji imaju monopol na uvoz pojedinih roba finalne i reprodukcione potrošnje. Neophodni su i veći bankarski krediti za izvoz i oslobađanje od carina i carinskih dažbina za uvoz sirovina i repromaterijala za proizvodnju namenjenu izvozu.

Da bi se povećala kupovna moć stanovništva Institut predlaže prodaju državne imovine kojom bi se namirili dugovi države oko zastalnih isplata zarada penzija i ekstra profita. Ocenjuje se neophodnim i stvaranje uslova za aktiviranje dela stare devizne štednje, bilo njenim korišćenjem za kupovinu lokala i stanova, bilo korišćenjem kao depozita za dobijanje kredita za određene namene. S. Nikušinović

Promocija Saveza za promene u Valjevu

Ili promene ili propast

Valjevo - Skoro u Valjevu nije na jednom mestu, u isto vreme, bilo toliko značajnih ljudi iz sveta politike. Na promociji Saveza za promene govorili su predsednik GSS Vesna Pešić, predsednik SDK Odbrana Milan St. Protić, potpredsednik DS Zoran Živković, predsednik Demokratske alternative Nebojša Čović, predsednik Nove Srbije Velimir Ilić, predsednik Demokratske stranke Vladan Batić, potpredsednik JDC Bora Kuzmanović, predsednik NRS Miloš Pešić i Dragan Milovanović iz Asocijacije slobodnih i nezavisnih sindikata. Osnovna poruka je izrečena u punoj sali Doma kulture, da je Savez za promene jedina, prava alternativa režimu.

Vesna Pešić je konstatovala da je Milošević svestan da posle Kosova gubi vlast te zato sve čini da produži krizu. Milan St. Protić podsetio je da Srbiji treba smanjiva, odgovorna i kontrolisana vlast. Nebojša Čović je naglasio neophodnost promene sistema, a ne samo vlasti. Vladan Batić je podsetio šta su negda jedni o drugima govorili oni koji su sada u „vladama narodnog jedinstva“. „Šešelji da je Milošević kriminalac, a Mira Marković kopile. Ona za Šešelja da je neuračunljiv. Šešelji za Vuka Draškovića da je narkoman, a Vuk za njega da je luđ. Zaključak se sam nameće. Sada imamo vladu kriminalaca, kopiladi, narkomana i luđaka“, završio je Batić. N. A.

Paviljon Veljković
Centar za kulturnu dekontaminaciju
Centar for Cultural Decontamination

Birčaninova 21
Beograd
tel/fax: 681-422

subota
27. februar

(12:00)
Budite IN
gledajte VIN

Intervju VIN-a
sa predsednikom
Crne Gore
Milom
Đukanovićem

(13:00)
SEČANJE
na profesora
Miladina Životića

(21:00)
pozorišna predstava
EVA BRAUN
Mirjana Karanović
Gorčin Stojanović

Niški socijalisti juče na Skupštini grada nisu zatražili smenu gradonačelnika Zorana Živkovića

Samo kover-tiran potez

Niš - Na jučerašnjoj sednici Skupštine grada Niša gradonačelnik (i potpredsednik Demokratske stranke) Zoran Živković nije smenjen, a vladajuća koalicija Zajedno u ovom gradu ostala je na vlasti - do daljnjeg. Odbornička grupa SPS nije pokrenula inicijativu za razrešenje gradonačelnika Živkovića sa ove funkcije, uprkos tome što je to prekjue zvanično najavljeno.

Predsednik odborničke grupe SPS Stevan Matejić zatražio je samo da se na dnevnom redu nađe „utvrđivanje odgovornosti“ gradonačelnika Živkovića za čitav niz navodnih zloupotreba u vezi sa njegovim radom u Skupštini grada i poslovanjem njegovog bivšeg privatnog preduzeća „Tehnomedij“. Ni ovakav predlog nije usvojen jer je za njega glasalo samo 18 prisutnih odbornika SPS, dok se protiv njega izjasnilo svih 43 odbornika vladajuće Koalicije Zajedno (SPO i DS).

- Smatram da treba utvrditi odgovornost Zorana Živkovića jer je on u

poslednje dve godine od Niša napravio zonu sumraka, grad podređio interesima Demokratske stranke i degradirao nacionalni ponos građana Niša. On je tvorac i režiser sramne gradske Deklaracije o Kosovu i Metohiji u kojoj se albanski teroristi nazivaju pobunjenicima, čime je pružena direktna podrška albanskoj delegaciji u Rambujeu - rekao je Matejić.

On je optužio gradonačelnika i da je samovoljno i neovlašćeno potpisao ugovor o saradnji grada Niša sa američkom vladinom organizacijom USAID i da je odgovoran što je ulaskom Niša u Savez slobodnih gradova i opština Srbije doprineo podelama u srpskom narodu.

- Taj Savez slobodnih gradova predstavlja paralelan organ vlasti u našoj državi kakve imaju i albanski teroristi na Kosovu i Metohiji - ocenio je Matejić.

Živković je negirao sve optužbe tvrdnjom da ništa nije radio samostalno, već je sve odluke zbog kojih je prozvan donosila Skupština grada Niša koja je u protekle dve godine radila kvalitetno.

Portparol niških socijalista Veroljub Jovanović, koji je prekjue najavio da će odbornici ove partije u Skupštini grada zatražiti razrešenje gradonačelnika, juče je bio zatečen činjenicom da to nije urađeno. „Očekivali smo da će posle iznetih argumenata Živković sam podneti ostavku. Pošto to nije učinio, nastavićemo da razotkrivamo njegove mahinacije i dokazati da je njegovo smenjivanje neophodno, rekao je on i najavio da će se „to sigurno dogoditi“.

Z. Miladinović

Odbornici SPS napustili sednicu

Odbornička grupa SPS napustila je zasedanje tokom rasprave o predlogu odluke o utvrđivanju izbornih jedinica za izbor odbornika ovog lokalnog parlamenta. Oni su to uradili u trenutku kada je potpredsednik gradske vlade Dragan Milosavljević rekao da odbornici SPS ne bi trebalo da imaju „matematičke“ primedbe na raspored izbornih jedinica u Nišu kada „znaju koliko poslanika ima Kosovo i Metohija u Skupštini Srbije i šta su oni do sada uradili“ za tu pokrajinu.

„Zašto pominješ Kosovo“, „Kako te nije sramota“, „Jel' vidiš kakva je situacija na Kosovu“, i „Pričajte sa Medlin Olbrajt a ne sa nama“ bila su reagovalja odbornika SPS prilikom napuštanja sale Skupštine grada.

Pre toga, ovi odbornici izneli su niz primedbi na predlog rasporeda izbornih jedinica na teritoriji grada Niša zahtevajući da seoska područja dobiju pravo na veći broj odbornika nego što je predloženo. Većina odbornika Skupštine grada koja je ostala u sali, prihvatila je objašnjenje predstavnika gradske vlade da je ovaj predlog odluke urađen u skladu sa strogo propisanim zakonskim uslovima. Tako da je ona usvojena.

Poslanik bez plate

Podgorica - Dr Stefan Sušić je jedan od saveznih poslanika u Vijeću republika Savezne skupštine, kojem se priznaje status saveznog poslanika i isplaćuje lični dohodak. Međutim, njemu je za protekli mjesec to pravo uskratila administracija saveznog parlamenta - prebijanjem hotelskog računa.

- Nedavno sam par dana boravio u Beogradu i zbog zatvorenog aerodroma morao sam da produžim smještaj u hotelu dva dana. Ali, Savezna skupština je ocijenila da na to nisam imao pravo i da ne može snositi moje hotelske troškove. I to je u redu. Ali, Skupština je platila taj račun i odbila njegov iznos od mog ličnog dohotka, a da me o tome nije obavijestila. To je najviši zakonodavni organ vlasti uradio protivustavno i nezakonito, jer se lični dohodak može obustaviti samo na temelju sudske odluke, kaže poslanik Sušić. V. K.

SD: Tako je počelo sa Slovenijom

Beograd - Odluka Savezne uprave carina da radnike crnogorskih carinarnica premesti na nova radna mesta u Srbiji, doneta je da bi se izvršila zamena takozvanih ne-lojalnih ljudi. Posledice su ne samo materijalne prirode. Carinski rat je uvek bio povod za ratove. Tako je počelo i sa Slovenijom - ocenio je advokat Vukman Bošković, predsednik Izvršnog odbora Socijaldemokratije juče na konferenciji za novinare. M. V.

VOZILA JE SVE MANJE! SAMO ZA FIRME

Yugo na lizing*

Koji je prvi korak?

- Plaćanjem = 30% vrednosti izabranog automobila (prethodnom prodajom deviza banci), Vaše preduzeće stiče pravo da ODMAH preuzme vozilo, a ostatak iznosa uplati na rate.

Kako dalje?

- Preostalih = 70% vrednosti ukupnog iznosa, Vaše preduzeće otplaćuje prodajom deviza banci u 5 jednakih mesečnih rata.

Primer	FABRIČKA CENA (u DEM*)	UČEŠĆE	5 JEDNAKIH MESEČNIH RATA
Yugo Tempo 1.1	6.270	2.000	1.053

Uplatom učešća dobijate registrovano vozilo (plaćen porez na promet, registracije, takse i sva osiguranja)

I šta još?

- Dobijate i sve ostale pogodnosti koje važe za gotovinsko plaćanje.

Gde?

Kod najbližeg zvaničnog dilera Zastavine automreže.

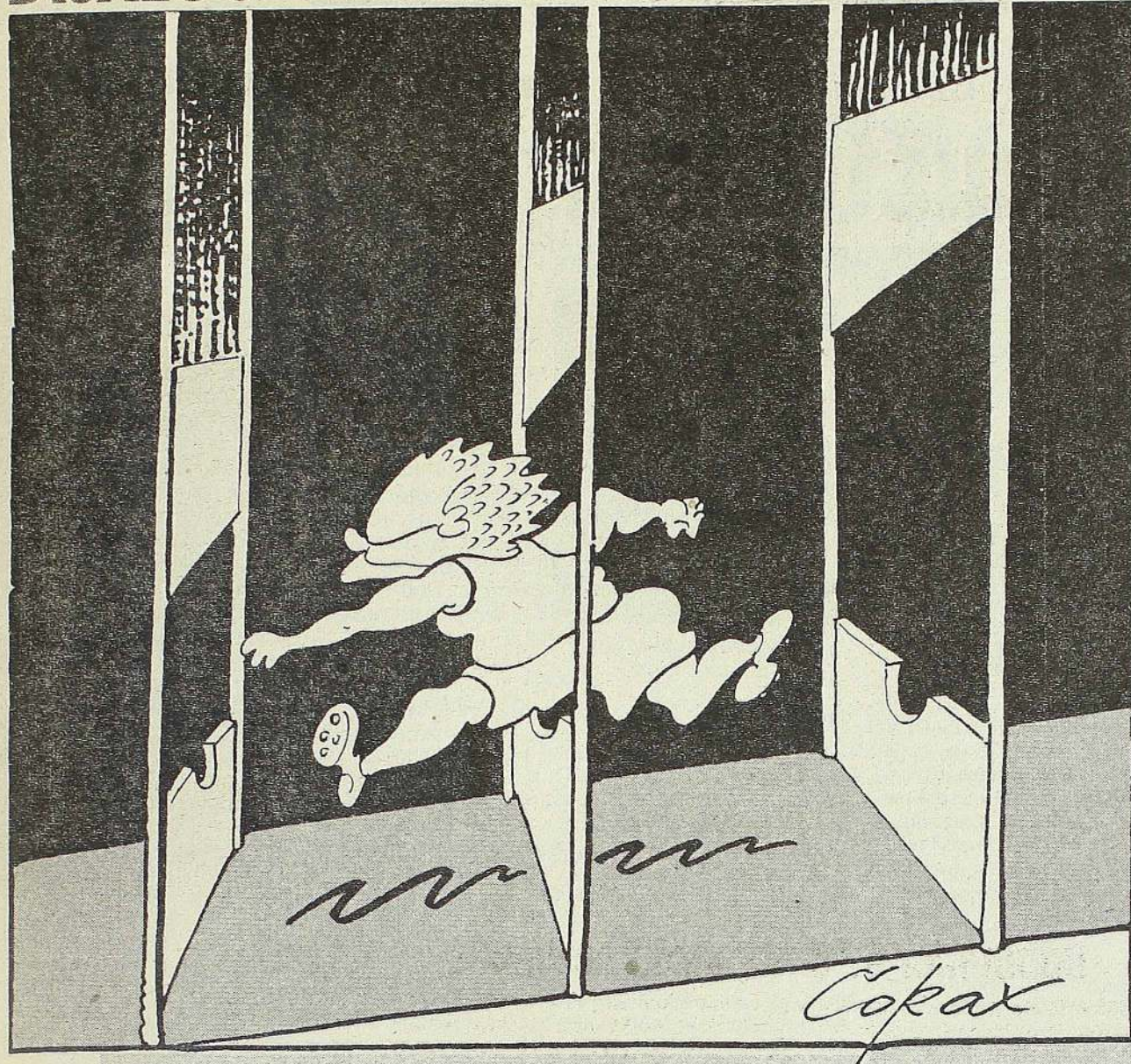
ili kada je 1/3 dovoljna

ZASTAVA AUTOMOBILI

Informacije na: tel. 034/335-841

NOVO iz Zastave

Ponuda važi za sve Zastavine putničke automobile

KOMENTAR **Danas** Rampe u Federaciji

Ako crnogorski kamion, zbog papirologije, stoji u Raškoj sve dok banane u njemu potpuno ne istrunu, ako su porezi, carine, krivične odredbe, školski programi potpuno različiti, ako novine beže od režima iz jedne u drugu republiku, a onda ih policija pleni na granici između te dve federalne jedinice, ako su ustavi neusklađeni, a Savezna vlada nepriznata, ako polako pucaju i poslednje spone zajedništva, vojska i moneta... onda je verovatno tačna nedavna izjava srbijanskog opozicionara da Savezna Republika Jugoslavija postoji još samo da bi Slobodan Milošević imao čega da bude predsednik. Odnosi između dve republike i do sada su incidentno poprimali obličje ratova (carinckih, medijskih, poreskih, diplomatskih), ali poslednjih meseci situacija postaje sve zategnutija. Odluka Mihalja Kertes, direktora Savezne uprave carina, da nekoliko desetina carinika iz Crne Gore premesti u Srbiju, jeste u okviru njegovih ustavnih nadležnosti, ali je i direktan odgovor na odbijanje Crne Gore da deli rizik od napada NATO aviona. Kao takva, odluka predstavlja zaoštravanje odnosa i ne može se oceniti kao mudra.

U manjoj federalnoj jedinici su već najavili da neće poštovati Kertesovu, kako kažu, drsku odluku, koju tumače kao čisto političku i koja im, da poniženje bude veće, nije ni poslata poštom, već faksom. Kažu da će, kao i do sada, „blagovremeno zaštititi interese crnogorskih građana“. Jugoslavija im za sada, nudi dalje pritiske, nepriznavanje izborne volje crnogorskih građana i mogućnost da zbog politike Beograda snose i vojne i ekonomske sankcije. Kertes je samo deo te ponude koja će, vrlo je moguće, rezultirati preispitivanjem želje da se živi u zajedničkoj državi.

Crna Gora, najavio je njen premijer, pojačava ovih dana diplomatske aktivnosti, odlučna da spusti gotovo sve rampe ka Evropi. Ako rampe ka Srbiji u međuvremenu budu podignute, biće to zasluga svih koji umeju da saraduju samo kad apsolutno nameću svoju volju i koriste sve vrste pritisaka onda kad ta volja nije ispoštovana.

LIČNOST **Danas**

MIHALJ KERTES Carinik sa misijom

Namera Mihalja Kertes da premesti upravnike i druge radnike barske i podgoričke carinarnice u Srbiju, a da na njihova mesta pošalje sebi i Predsedniku odane ljude izazvala je burne reakcije, mada se niko nije previše iznenadio, jer se može reći da je Kertes pionir srpsko-crnogorskog sukoba. Čim je seo u fotelju direktora Savezne uprave carina, počeo je da diže brane između dve republike, na opšte zgražavanje montenegro-biznismena. Iz crnogorske vlade najavljuju da ni ovu odluku neće poštovati, a zli jezici podsećaju da se pre desetak godina situacija na sličan način razvijala i u Sloveniji.

Radeći kao socijalni radnik u Bačkoj Palanci, Kertes je naučio da razume ljudske patnje. Da bi očuvao standard svojih carinika, koji i po kiši i po snegu, suzbijaju sivu ekonomiju, Kertes im je dozvolio da svaki dan ponese kući po viski i dva boksa cigareta. Humanost je pokazao i skupštinskim izveštajima. Fotoreporterima je doneo gomilu filmova za profesionalnu upotrebu, jer su mu se žalili da ne mogu da ih nabave, a novinarima je, za utehu, poklonio po jedan „za idiota“.

U politiku ga je nanela „jogurt revolucija“ 1988. godine, a proslavila ga je antologijska izjava: „Rad se ja

FOTO: DANAS

kao Mađar ne bojim Srbije, zašto bi se Srbi bojali Srbije“. Kasnije je postao poslanik SPS i pomoćnik ministra unutrašnjih poslova u Panićevoj Vladi, gde je radio na „specijalnim“ zadacima prisluškivanja državnih neprijatelja na čelu sa Andrašom Agoštonom. Karijeru je nastavio kao ministar bez portfelja u vladi inflatornog rekordera Nikole Šainovića. Posle je čuvao Dafinino telo i tašnu, čime se, verovatno preporučio na aktuelnu funkciju. Tu, malko u pozadini, logistički podržava režim i definitivno je jedan od najmoćnijih ljudi u državi.

U septembru 1997. godine, Kertes je shvatio da je „pozvan“ i da ima svetu misiju. Kako je tada izjavio, „zbog raznih gadluka, čovek se hteo, ne hteo, mora baviti politikom“.

Ana Matić

VIC **Danas**

- Kako to... početnik ste, a tražite mnogo veću platu od one koju imaju naši iskusni radnici na istom poslu?
- Ali, za mene bi taj rad bio mnogo teži, jer nemam tog iskustva!

Patriotske dodole

Po svoj prilici, najveći pritisak istrpeće albanski lideri i OVK. Oni su iz Francuske ispraćeni s razumevanjem i s ljubaznim objašnjenjem da su im neophodne demokratske konsultacije s bazom. Međutim, američki posrednik Kristofer Hil sad otkriva da su članovi albanske delegacije „veoma anti-zapadnjački raspoloženi“ i da neki od njih potiču iz marksističko-lenjinističkog pokreta. To znači da bi njihove demokratske konsultacije mogle biti opasne po život, kao što je već bivalo u takvim pokretima.

Hil je svakako odavno primetio to što je izgovorio tek sad, očigledno preteći albanskoj strani. On takođe poziva OVK da odbaci nasilje i pristupi političkim

strankama. Naime, u Rambujeu je postalo jasno da niko u ime OVK ne može da odustane od konačnog cilja, nezavisnog Kosova. Zato je lansirana ideja formiranja vlade Kosova, koja bi, valjda, bila u stanju da pregovara i prihvati umerenije zahteve.

Nema sumnje da je OVK divlja i fanatizovana, daleko od bilo kakvih zapadnih vrednosti i ideala ali, takva kakva je, ona predstavlja nacionalni pokret, a to nije nešto što se pali i gasi na dugme. Uostalom, da se OVK nije pojavila kosovski problem danas ne bi ni bio na jelovniku međunarodne zajednice. Tako Zapad sad ima da bira između dve sukobljene antizapadnjačke strane.

Pošto se Milošević prvi javio i pošto se dugo i uporno preporučivao kao idealan prijatelj Zapada, OVK je bila brzopletu prihvaćena kao demokratski izraz albanske volje, a sad im se poručuje da se smire i urazume. Pa, bojim se da to neće ići lako. Kad bi Beograd umeo i hteo, ova pauza mogla bi se iskoristiti za razmišljanje o sopstvenoj poziciji i za neke gestove bilo prema Albancima, bilo prema Zapadu. Ali, Milošević će radije da čeka i ponavlja patriotske dodole.

To bi značilo da će srpski interesi, kao i rizik od NATO intervencije, u nastavku pregovora potpuno zavisiti od držanja albanske strane. Dakle, nema druge nego da se Srbi mole bogu da OVK ne popusti.

Uspeh kratkog daha

infrastruktura svakog pojedinačnog učesnika nije dala svoje kreativno tumačenje rezultata najraznovrsnijih bezobrazluka i prevara koje su predstavljene kao pregovori.

Multietnička slobokratka delegacija oduševljena je sopstvenim uspehom. I svi opštinski odbori slobokratije su zadovoljni i zadivljeni, iako za taj uspeh, ako ga uopšte ima, mora da se zahvali nestrpljivim Americancima i nesložnim Albancima. Da stvar bude još bolja, čvrsta obećanja koja se daju na našoj političkoj sceni ne znače ama baš ništa, tako da se sve rečeno danas može, bez bojazni za političku sudbinu, sutra pretvoriti u sopstvenu negaciju. Ako smo imali REFERENDUM protiv stranog mešanja i odmah potom dobili verifikatore, možemo biti pro-

tiv trupa bilo koje vrste danas i sutra im prodavati i cepkati karte za prevoz ka Prištini. Zahvaljujući odsustvu kazne za pogazenu reč i odsustvu bilo kakve političke ili istorijske odgovornosti, pregovaračka pozicija Srbije je neočekivano popravljena. Nakon užasne politike koja beleži samo poraze i svakodnevno osvaja nove neprijatelje, srpska delegacija je došla iz Francuske, sa realnim šansama da materijalizuje greške „protivnika“. Samo treba promeniti ploču i započeti kampanju prizivanja stranih trupa koje će staviti kosovske Albance pod kontrolu slobokratije, baš kao što su, na primer, Srbi Slavonije vraćeni u „ustavni sustav Republike Hrvatske“.

Vreme prolazi i približava se nastavak razgovo-

Stojan Cerović

JOŠ SAMO DANAS

Međunarodni posrednici iz Rambujea, pogotovu Amerikanci, očigledno su se iznervirali, što nije dobar znak za njihove klijente. Verujem da je, tokom pregovora, iz srpske i albanske delegacije isceden maksimum i to se pokazalo nedovoljnim. U suštini, i jedni i drugi, svako iz svojih razloga, opredelili su se za nastavak rata. Šta sad treba da se dogodi do polovine marta što bi bitno promenilo situaciju?

Nadežda Gaće

PRO MEMORIA

Iz srpsko-albanskog galimatijasa, koji je imao krešendo u Rambujeu, na javnu scenu je izdefilovala kolona slavodobitnika. Doduše, svi ti pobednici političkog nadmudrivanja kratkog daha i skrivenih motiva, bili su pametniji i uspešniji od ostalih isključivo prema sopstvenom priznanju. To, naravno, i ne bi bilo bogznašta, da medijska pažnja celog sveta nije bila usmerena na učesnike rambujeovskog šibicarenja i da, naravno, potporna medijska

Ministar Jovo Todorović govori za Danas o Filološkom fakultetu

Pomoćićemo otpuštenima

Mi želimo da pomognemo dekanu, ali i svim radnicima (Filološkog) fakulteta, pogotovo onima koji su možda nezakonito oštećeni. Imamo redovan nadzor nad radom Filološkog fakulteta, kao što imamo redovan nadzor i nad drugim fakultetima i samo je to preključivo bilo na dnevnom redu. Naš nadzor obuhvata celokupno poslovanje fakulteta i kada se završi pregled pogledaćemo sve šta je naša služba našla - izjavio je ekskluzivno za Danas Jovo Todorović, ministar prosvete u Vladi Srbije odgovarajući na pitanje kakva će biti sudbina otpuštenih profesora. Upitan da li ima profesora koji su nezakonito otpušteni, ministar Todorović je rekao: - Ne znam i to ćemo videti. Ko god je bio oštećen, taj će biti i obeštećen. Samo toliko mogu da kažem - rekao je Todorović naglašavajući da „ništa što nije po zakonu neće moći da oстане“.

Inače, dekan Rade Božović je studentima na preključerašnjem Zboru obećao da će im se na novom zboru u ponedeljak u 14 sati obratiti „ili kao dekan, ili kao profesor“. On je, prema rečima samih studenata, saopštio da je faksom dobio dopis iz Ministarstva prosvete u kome mu se nalaže da se „ne obazire na odluke Javnog

pravobranilaštva“, pošto je bivši dekan Radmilo Marojević i pored svog obećanja povukao potpis sa zahteva za obustavu procesa protiv otpuštenih profesora, i da „učini sve kako bi otpuštene profesore vratio na posao“.

Ministar sa nagradjenim studentkinjama

Juče obeležena godišnjica BU Uvek sa narodom

I u ovom odsudnom trenutku za našu zemlju, kao i uvek do sada Univerzitet u Beogradu je sa svojim narodom. O zajedničkoj sudbini u istoriji, Univerziteta i naroda, govori i sastav naše državne delegacije za pregovore sa kosmetskim Albancima u Rambujeu, u čijem su sastavu i dva profesora šeg Univerziteta, od kojih je jedan predsednik delegacije - samo su neke od poruka iz govora koji je održao Jagoš Purić, rektor Beogradskog univerziteta na jučerašnjoj svečanosti u Rektoratu, povodom godišnjice najstarije visokoškolske ustanove u Republici.

Svečanosti, kojom se obeležava dan kada je Srbija 1905. godine dobila prvi Zakon o univerzitetu, prisustvovali su i ministar prosvete Jovo Todorović i predstavnici vlade Savezne Republike Jugoslavije i Srbije, kao i načelnik generalštaba Vojske Jugoslavije Dragoljub Ojdanić. Kao i obično nagradjeni su najbolji studenti, ali su ove godine, po prvi put, nagradjeni i studenti „po posebnim kriterijumima“, kako je u ime donatora rekla Borka Vučić, predsednik Beogradske banke AD.

L. J.

kako bi „nastava mogla početi 3. marta“.

- To apsolutno nije tačno. Nikakav faks nije poslat - rekao nam je ministar Todorović upitan da li je Ministarstvo zaista apelovalo na dekana Božovića da ignoriše odluke Pravobranilaštva.

- To što nam je dekan obećao indirektno znači da je ponudio ostavku za slučaj neuspeha. Mi ćemo biti u protestu sve dokle ne dobijemo materijalne dokaze da su svi naši zahtevi ispunjeni. Čim te dokaze dobijemo, vraćamo se na nastavu - izjavio nam je Boris Karačić.

V. Popović

Nastavljeni nedorazumi u Elektrotehni

Robna kuća pod opsadom radnika

Više od stotinu radnika Elektrotehne, pristalica direktorke Darinke Dugić, okupilo se juče pred robnom kućom ovog preduzeća u Knez Mihailovoj ulici, u kojoj se već dve nedelje nalazi profesionalno obezbeđenje i deo zaposlenih koji podržavaju bivšeg direktora Velimira Smolića.

Okupljeni radnici stajali su u glavnoj šetačkoj ulici nekoliko sati u znak protesta što Prvi opštinski sud nije doneo privremenu meru za iseljenje Smolićevih pristalica, ni nedelju dana pošto je ona podneta. S druge strane, staklenih vrata, koja su blokirana stolovima i gondolama, nalazilo se obezbeđenje, čiji pripadnici nikome nisu dozvoljavali da uđe.

- Preduzeće propada jer

G. Br.

Novi otkazi u ICN Jugoslavija

Jasmina Glišić, doskorašnji rukovodilac za klinička ispitivanja u ICN Jugoslavija, osmoeckamp, dobila je otkaz od novog rukovodstva zbog lojalnosti Milanu Paniću i ICN Farmasjutiks. Ona je bila prvi jugoslovenski naučnik koji je uspešno odbranio projekat razvoja jednog jedinjenja pred rigoroznom komisijom američkog FDI, što je skraćeno za Federalni biro za hranu i lekove. U beogradskom predstavništvu ICN Farmasjutiks smo saznali da je ona jedan od devet doktora nauka koji su ostali sa doskorašnjim rukovodstvom, dok je samo troje ostalo u fabrici posle njegov preuzimanja.

G. Br.

DS: SPO izbacio NUNS

Demokratska stranka nije učestvovala u oduzimanju poslovnog prostora Nezavisnom udruženju novinara Srbije, saopšteno je juče iz DS. Odluku je potpisao direktor Poslovnog prostora Stari grad Aleksandar Milutinović, a kako Upravni odbor PP Stari grad ima podjednako članova iz redova Srpskog pokreta obnove i DS, njegov predsednik nije mogao nametnuti poništenje odluke, saopštile su još demokrate.

Demokratska stranka se sa dužnim poštovanjem odnosi prema instituciji NUNS, kao i prema njegovim članovima koji su odbili da služe režimu, naglašavaju demokrate uz dodatno objašnjenje da samo članovi SPO mogu izglasati ostanak NUNS u prostorijama.

H. M.

Promocija kalendara kompanije „United Distillers & Vintners“

Dobro piće uz lepe žene

Klub „Bojan Stupica“ bio je pretesan da preksinoć primi sve zainteresovane za promociju kalendara kompanije „United Distillers & Vintners“ na kome su fotografije lepotica, članica popularne grupe „Models“.

- Ovo je prva promocija kalendara kompanije „United Distillers & Vintners“ za jugoslovensko tržište. Odmah treba reći da su stranci, čim su videli uzorke, naručili nekoliko hiljada ovakvih kalendara. Kompanija UDV je najveći svetski proizvođač alkoholnih pića kao što su Johnnie Walker Black Label, Johnnie Walker Red Label, Smirnoff, Jose Cuervo, Gordons Gin, Cinzano i Baileys. Tih sedam pića na kalendaru su predstavile članice grupe „Models“, jer najlepše žene uvek idu uz muškarce koji znaju da odaberu pravo piće - kaže za Danas Srđan Đurić, predstavnik domaćina promocije, marketinške kuće „Spectra“.

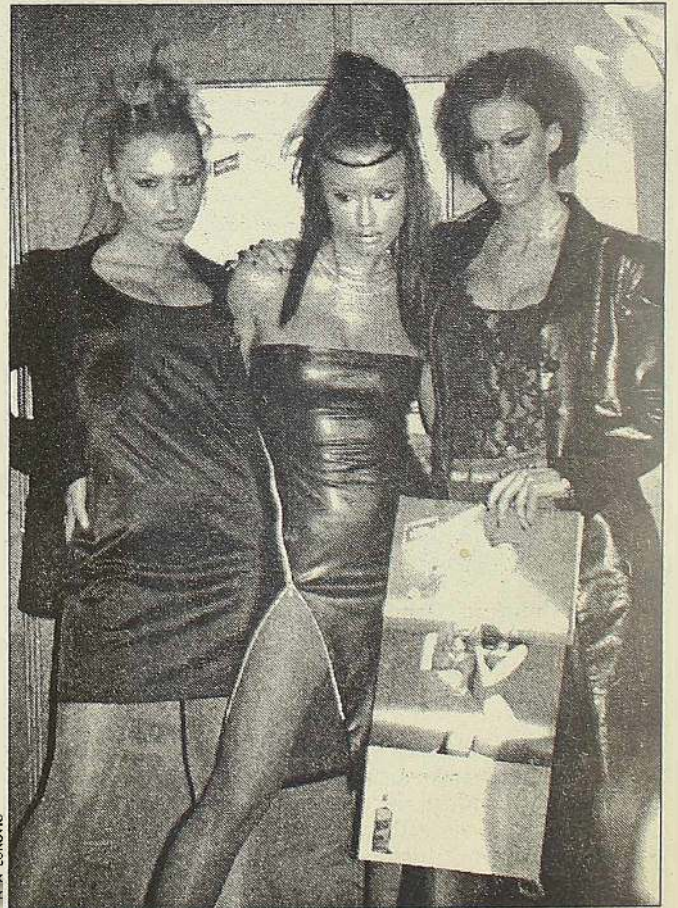
- Po rezultatima istraživanja „Spectre“, Johnnie Walker i Smirnoff su najprodavanija pića iz klase vi-

skija i votke kod nas, a članice grupe „Models“ najpoželjnije devojke. U kalendaru koji predstavljamo pokušali smo da spojimo te dve činjenice. Ideja je uspela, jer su kalendari naprosto planuli, pa smo već počeli sa doštampavanjem dodatnog tiraža od dve hiljade - dodaje Đurić.

Autor fotografija Dejan Milićević, okružen pažnjom novinara i fotoreportera nije skrivao zadovoljstvo obavljenim poslom.

- Modelsice su lepe devojke i s njima je bilo lako raditi. Međutim, bilo je komplikovano uklopiti različite vrste pića i različite stavove u oglašavanju kompanija distributera tih pića. Samo snimanje je trajalo šest dana, ali je utrošeno nekoliko meseci za pripremu i post-produkciju. Imao sam na raspolaganju četiri devojke i to je komplikovalo celu stvar, jer je svaka od njih morala da unese deo sebe u piće koje predstavlja. Spoljni izgled zaista nije bio presudan - kaže Milićević.

Atmosfera u Klubu „Bo-

jan Stupica“ nije se razlikovala od promocija, koje ova marketinška kuća s velikim uspehom pravi. Sala je bila prepuna estradnih zvezda i mladih poslovnih ljudi između kojih su se neverovatno spretno probijali kelneri obučeni u upadljivo crvene košulje sa reklamom za viski Johnnie Walker. Da je večer u znaku čuvenog pro-

izvođača viskija videlo se još na ulazu u „Stupicu“, gde su goste dočekivale dve lepe devojke sa crnim cilindrima, obučene u prepoznatljive bele pantalone i crveni frak.

Promocija za novinare u Klubu „Stupica“ nastavljena je žurkom do kasno u noć u Klubu „Inferno“.

S. D. Luković

ZIDNA KNJIZEVNOST (2)

Darko Kocjan o grafitima koji nas prate

Bio je to loš san

Izraz ljutnje anonimnih stvaralaca na odnos Zapada prema Srbiji i Jugoslaviji izražen je i u grafitu na Ceraku „Amerika i Engleska, biće zemlja proleterska, a znam i druge kletve“. Kod Zelenog venca, 1994. je napisano: „Evropo, jebem te glavu“, a jednom našem poznatom političaru je poručeno: „Idi u Ameriku, sve budale treba da su na jednom mestu“.

Grupa Beograđana je prilikom boravka u San Francisku, u blizini čuvenog mosta Goledn gejlt, ostavila poruku čuvenom moreplovcu: „Nije važno Kolumbo. Bio je to samo loš dan.“ U Beogradu je, pak, na dva mesta zapisano: „Jenkiji, idite kući“. Doduše, bilo je i grafita koji su bili naklonjeniji Americancima, poput onog u zemunskom naselju Marija Bursać: „Oj Dejtone, grade moćni, što postade vašar stočni“ iz 1995.

Motiv iz filma „Ko to tamo peva“, prilagođen je vezi Monike Luinski sa Bilom Klintonom u liftu zgrade na Obilježevom vencu: „Puši Monika, puši, ha, ha, ha“. U liftu višespratnice u ulici Jurija Gagarina, zapisano je povodom iste afere u decembru: „Inpičment ili inpičvajz? Ludo burazere“.

Inače, kroz beogradske grafite se vodio i svojevrsni „unutrašnji“ politički obračun. U centru grada je neko napisao početkom ove decenije „Srbija do Pacifika“ i potpisao se sa „pacifisti“. Iz istog perioda je sasvim suprotna konstatacija na zidu u Zemun Polju: „Bog čuva Srbiju, ali Srbe nikad“. Bilo je i dilema, poput one: „Hoće li se deca opet igrati Nemaca i partizana“.

Tokom velikog građanskog protesta pre dve godine pojavili su se bedževi na kojima je pisalo „Proleće je, a ja živim u Srbiji“. Na Protestu se našla i parola na engleskom, koja se može prevesti ovako: „Američki narod ima Bila Klintona, Stivija Vondera, Džonija Keša i Houpa, srpski narod ima Slobodana Miloševića, a nema Vondera (želju), Keša (pare), Houpa (nadu)“.

S početka devedesetih je i ovo: „Samo 12 miliona ljudi ima tu sreću da živi u Jugoslaviji. Ostali nemaju tu sreću, ali imaju sve ostalo“. Iz jednog crtača, reči glavnog junaka su pretočene u grafit na zgradi u Srpskih vladara 33: „Sve se ovo ne bi dogodilo da je Pera odmah otišao u policiju“. Naravno, zabeleženi su i slučajevi bez političke pozadine, ali podjednako angžovani spram naše situacije. Izvesni Marko iz ulice Luke Vučkajlovića je u vreme hiperinflacije napisao na držaču za toalet papir u kupatilu svoga stana: „Samo za goste“.

Gordan Brkić

BG SERVIS **Danas**

BROJČANIK

Važni telefoni	9824
Razna obavještenja	9812
Prijava smetnji telefona	977
Medumetni razgovori	900
Medunarodni razgovori	901
Brojevi pretplatnika	988
Telegrami	96
Tačno vreme	95
Budjenje	9811
Vatrogasna služba	93
Dežurna služba SUP	92
Hitna pomoć	94
Urgentni centar (centrala)	3618-444
Dispečer GSB	629-019
„Beotaksi“	970
Žuti taksi	9802
Taksi Bell	9808
Zeleni taksi	3246-088
Taksi Čukarica	555-999
Naksi taksi	157-668
Herc taksi	444-62-46
Alo taksi	5322-888
Taksi Maksis	581-111
Taksi Alfa	4441-113
NBA taksi N. Beograd	3185-777
SOS Centar za pomoć devojicama (radnim danom od 15 - 21)	439-488
SOS savetovaništvo za žrtve rata i nasilja (svakog dana od 17-21)	645-798
„JZ KRUGA“ - grupa za podršku invalidnim ženama, deci i porodici invalidne osobe (ponedeljak, sreda petak od 11-16)	36-18-648
Informativni centar AMSS	324-83-24
Loto i sportska prognoza	9844
Pozorište i bioskopi	9822
TV program	9825
Predlog jelovnika	9826
Gradska inspekcija	3227-000
Republička tržišna inspekcija	3227-376
Informativni centar elektrodistribucije	444-3783, 452-398
Kvarovi vodovoda	685-722, 681-855
Kvarovi kanalizacije ulice	464-085
Zgrade	4442-415
Železnička stanica - Informacije do 22h	636-493, 641-4880
24h	629-400, 645-822
Beogradska autobuska stanica - Autobuska stanica „Lasta“	636-299
JAT rezervacije - Domaći i evromeditel- ranski saobraćaj	625-740
Dugolinijski saobraćaj	3112-123
JAT - hotel „Slavija“	450-584, 450-562
Aerodrom	601-555, 601-424

Komisija Javno stambenog preduzeća utvrdila

Za sanaciju krovova 27 miliona dinara

U Beogradu trenutno ima 5.389 zgrada koje prokišnjavaju, a glavni uzrok su ravni krovovi. Krivicu uglavnom snose izvođači radova, zbog slabe hidroizolacije, ali i stanari koji ne vode dovoljno računa o krovovima stambenih zgrada, saznajemo u Javnom stambenom preduzeću.

U toku ove godine odlukom Upravnog odbora ovog preduzeća u planu je sanacija 167 krovova, što čini samo tri odsto od ukupnog broja. Vrednost radova, koji će obuhvatiti sve veće popravke je 100.000 dinara. Manje popravke su u planu na 301 objektu, a razlog malog broja sanacija je nedostatak materijalnih sredstava, koji limitira Gradska vlada, a obezbeđuju se preko uplata Infostana. Osim krovova biće popravljene i dotrajale fasade, liftovi i zajedničke instalacije.

Sredstva koja treba da se obez-

U Beogradu ima 5.389 zgrada koje prokišnjavaju

bede za sanaciju najugroženijih objekata iznose 27 miliona dinara, što je minimalno u odnosu na potrebnih 704 miliona koji su neophodni za 5.389 krovova - napominju u Javnom stambenom preduzeću.

Ekipe su pregledale sve prijavljene stanove, a posebna komisija ovog preduzeća utvrdila je koji će objekti

imati prioritet. Prvo će biti sanirane zgrade koje najduže prokišnjavaju i čiji su stanovi izloženi opasnostima zbog vlažnih instalacija. Mnogi stanovi na Novom Beogradu ostali su na spisku za popravku, a uzrok toga je nedostatak materijalnih sredstava, zaključuju u Javnom stambenom preduzeću.

M. P. - M. G.

Počinje prodaja martovskih markica

Sva prodajna mesta Gradskog saobraćajnog preduzeća u subotu će raditi od šest do 18 sati, a u Skenderbegovoj od sedam do 13 sati.

U nedelju će od osam do 15 časova raditi prodajna mesta GSP u Dušanovoj, na Zelenom vencu, Banovom brdu, kod zemunske pošte,

Deligradskoj ulici i Trgu republike, saopšteno je iz GSP.

Sem markica za povlašćene kategorije putnika, građani će u subotu i nedelju moći da kupuju i markice za zaposlene. Iz GSP napominju da februarske markice za sve kategorije putnika, važe do 1. marta. Lj. Đ.

FMU dodeljena nova zgrada

Vlada Srbije donela je odluku da se Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu dodeli nova zgrada. Umesto u Srpskih vladara 50, FMU će se preseliti u Ulicu Kneza Miloša 59a. Očekuje se da uskoro budu dodeljena sredstva za adaptaciju nove i prostranije zgrade.

K. S.

Gradonačelnik obišao Makiš

Gradonačelnik, Vojislav Mihailović, obišao je juče fabriku za preradu rečne vode „Makiš“ i postrojenje „Jezero“ i u razgovoru sa čelnicima „Beogradskog vodovoda i kanalizacije“ upoznao se sa tehnologijom prerade vode i uslovima rada.

Mihailović je konstatovao da je voda koju Beograđani piju visokog kvaliteta i obećao da će se zala-

gati da BVK „dobije bolji tretman kada je u pitanju finansijska pomoć Grada, koji trenutno iz budžeta izdvaja novac samo održavanje i slivnika.

Postojeći kapaciteti trenutno su dovoljni, ali kada beogradska privreda počne normalno da radi potrošnja vode će biti mnogo veća, pa je stoga neophodno da se uskoro pronađu nova izvorišta - rekao je Mihailović, na konferenciji za novinare koja je potom održana na „Makišu“.

Generalni direktor BVK, Predrag Uskoković, rekao je da postojeće četiri fabrike proizvode 8 125 litara vode u sekundi, a kapaciteti omogućavaju preradu 11 000.

Prema njegovim rečima, BVK planira da osposobi izvorište „Klenak - jak“ kod Šabca, kojim bi se dobilo dodatnih tri do pet kubika vode u sekundi. Od ovoga bi se 1,5 kubika vode u sekundi odvajalo za Srem, a ostatak vode za Beograd.

Uskoković je najavio i da će radovi na rekonstrukciji linije B na „Makišu“ biti završeni do petka, 5. marta.

G. Š.

Odbor za sport Demokratske stranke protiv zatvaranja kafića u 24 časa

Zabrana nije rešenje

Zahtevamo da gradska vlada preduzme sve da se u sportskim centrima odvoje termini u kojima bi mladi ljudi mogli da, besplatno ili po vrlo popularnim cenama, koriste baze, sale za fudbal, košarku, odbojku, rukomet - navodi se u otvorenom pismu koje je Odbor za sport Demokratske stranke uputio beogradskoj vladi povodom rasprave o zabrani rada kafića i diskoteka posle ponoći.

Borba protiv alkoholičizma i narkomanije, po njihovoj oceni, zahteva više zalaganja i ne rešava se

zabranama bez ponude alternativnih rešenja.

Demokrate smatraju da je rešenje problema zabrana točenja i prodaje alkoholnih pića maloletnicima, a da bi sprečavanjem rasturanja i konzumiranja droge trebalo da se pozabave policija i roditelji, a ne vlasnici diskoteka. Istovremeno apeluju na roditelje da decu preusmere na sportske aktivnosti.

„Osnovano se postavlja pitanje da li je cilj ove akcije zdraviji život omladine ili finansijski udar na vlasnike diskoteka i kafića“, navodi se u pismu. N.B.

Obnova dorćolskog trola depoa pri kraju

Od aprila punom parom

Rekonstrukcija trolejskog depoa - pogon Dorćol, izgorelog 1997. godine, urađena je 85 odsto, istakao je predsednik gradske vlade Spasoje Krunić prilikom jučerašnjeg obilaska gradilišta.

Već dve godine majstori vozila održavaju na otvorenom. Novi savremeni pogon biće za primer, jer ni stari nije pružao odgovarajuće uslove za rad, rekao je na konferenciji za štampu direktor GSP Milan Živadinović.

Novi objekat je površine 2.500 metara kvadratnih i ima šest radnih kanala za kompletno servisiranje trolejbusa. Magacinima, kupatilima i kancelarijama, na 350 kvadrata, potpuno je zatvoren tehnološki proces održavanja.

Radovi koji se sada privode kraju počeli su u aprilu 1998. i biće završeni u martu ove godine. Vrednost im je 18 miliona dinara, a novac je obezbeđen iz gradske takse od tri odsto. G. M. Š.

U Domu omladine u nedelju

Brazil u Beogradu

Ljubitelji latinoameričkih melodija biće u prilici da, 28. februara u Domu omladine Beograd, uživaju u izvođenju brazilske muzike.

Veče je nazvano „Brazil, prvih 500 godina“, a posvećeno je dobroj muzici koja godinama stiže iz ove zemlje i utiče na savremenu muziku. Posetioci će, takođe, biti u prilici da pored slušanja muzike, od nepoznatih indijanskih pesama do modernih jazz i rock strujanja, pogledaju i interesantne muzičke video zapise. Ulaz na program je besplatan.

Lj. Đ. - D. J.

Ferijalni savez Beograda organizuje Tradicionalno plavo veče

Ferijalni savez Beograda organizuje tradicionalno Ferijalno plavo veče, u nedelju, 28. februara u 19 časova, u diskoteci hotela „M“, navodi se u saopštenju Ferijalnog saveza Beograda. Od 19 časova biće promovisan program Camp Amerika-boravak mladih u letnjim kampovima širom Amerike, a od 20.30 muzičko zabavni program, nagradne igre i lutrija.

K. S.

BIOSKOPI

Točkovi: Jugoslavija (676-484) od 17.00, 19.00, 21.00; Kozara (3235-648) od 12.30, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30, 22.30; Odeon (643-570) od 18.00

Upoznajte Džo Bleka: Akademija 28 (361-2319) velika sala od 16.00, 19.00, 22.00; Jadran od 12.00, 15.00, 18.00, 21.00; Šumadija od 17.30, 20.30

Dve čađave dvocevke: Takvud (3236-517) od 18.00, 20.30, 23.00; Kosmaj (3227-279) od 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 21.00, 23.00; Roda (545-260) od 18.00, 20.00, 22.00

Diskoteka 54: Dom omladine (3248-202) od 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 21.00, 23.00; Velika dvorana - Bioskop (3248-202) od 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 21.00 i 23.00

Ronin: Kulturni centar (621-174) od 20.30; Akademija 28 (3612-319) Sinema kafe od 20.00, 22.15; Dom sindikata (3234-849) Sala 2 od 16.00, 18.00, 20.00, 22.00;

Ljubavne čarolije: Takvud (3236-517) od 18.30, 20.45; 20. oktobar II (687-182) od 16.00, 18.00

Bejb - prase u gradu: Vuk (421-314) od 11.00, 13.00, 15.00, 17.00; Kulturni centar (621-174) od 14.00, 16.00, 18.00

Grad tame: Takvud (3236-517) od 21.00, 23.00; Dom sindikata (3234-849) Sala 3 od 16.00, 18.00, 20.00, 22.00; Šumadija od 17.30, 20.00

Pleši sa mnom: Takvud (3236-517) od 17.45, 20.15;

Taksi: Fontana (602-397) od 16.30, 18.30, 20.30; Odeon (643-570) od 16.00, 20.00;

Princ Egipta: Akademija 28 (361-2319) Sinema kafe od 18.00

Posrednik: Takvud (3236-517) od 23.00

Veoma opasna romansa: Masleša (361-1866) od 18.00, 20.00; Avala (423-247) od 20.00

Dobio je igru: 20. oktobar I (687-182) od 17.00, 19.00

Bure baruta: Masleša (3611-866) od 18.00, 20.00; Kulturni centar (621-174) od 16.00

Savršen zločin: 20. oktobar I (687-182) od 21.00

Život je lep: Vuk (421-314) od 19.00, 21.00; Mali Odeon (643-570) od 17.30, 20.00, 22.30

Vrata sudbine: Avala (423-

247) od 18.00, 20.00; Takvud (3236-517) od 17.00, 19.00; Sloboda (618-126) od 16.00, 18.00

Psiho: Dom sindikata (3234-849) sala 1 od 16.30, 18.30, 20.30, 22.30; Akademija 28, plava sala 17.00, 19.00, 21.00, 23.00; Sloboda (618-126) od 20.00

Perdita Durango: Rakovica (545-248) od 18.00 i 20.00

Paranoja u Las Vegasu: Takvud (3236-517) od 22.45

Sreća: Takvud (3236-517) od 17.15, 20.00, 22.45

Loše da lošije ne može biti: Zvezda (687-320) od 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 21.00; Kafe bioskop Roda (545-260) od 19.00, 21.30

Zakrpa Adams: Kulturni centar (623-853) od 22.45

Svi se bore za mesto pod suncem: (nedelja) Dom omladine 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 21.00, 23.00

POZORIŠTA

Narodno pozorište (620-946) - Velika scena 19.30 - San letnje noći; Mala scena 20.30 - Bajka o mrtvoj carevoj kćeri

Atelje 212 (3247-342) - Velika scena 20.00 - Ljubavno pismo; Teatar u podrumu 20.30 - Bračna igra

Beogradsko dramsko pozorište (423-686) - Velika scena 19.30 - Kraljević Marko; Mala scena 20.00 - Svakodnevno pozorište

Jugoslovensko dramsko - Teatar „Bojan Stupica“ (644-447) - Nema predstave

Bitfel teatar (3220-608) 20.00 - Master Klas

Zvezdara Teatar (419-664) 20.00 - Parabelum

Dadov (3243-643) 20.30 - Obično veče

Boško Buha (632-855) 11.00 - Snežna kraljica

Malo pozorište „Duško Radović“ (3232-072) - Nema predstave

Pozorište lutaka „Pinokio“ (691-715) 10.30 - Petar Pan

Pozorište „Puž“ (438-036) 18.00 - Crvenkapa

Kamerna opera „Madlenijum“ (3162-797) 19.30 - Domeniko Čimaroza

„Tajni brak“

ISKLUČENJA

Struja (27. feb): SO ZEMUN: 9.30 - 15.30
Bežanijska od br. 1-34, Glavna od 26-28 i od 33-49, Oračka od 22-26 i od 11-15, Svetosavska 24, 25 i 26, Zmaj Jovina 1-8, Dositejeva 2

Spor oko međunarodnog suda za ratne zločine

Amerika iznad zakona

Njujork - Protivljenje SAD sporazumu o uspostavljanju prvog trajnog međunarodnog suda za ratne zločine bacilo je senku i na inauguralni sastanak o početku priprema za rad suda. Neke grupe za zaštitu ljudskih prava optužile su SAD da pokušavaju da oslabe snagu novog Međunarodnog krivičnog suda i, možda, da ga čak unište. Iako je Vašington na sastanku u Rimu, u julu prošle godine, glasao protiv sporazuma, SAD još imaju pravo da učestvuju na pripremnim sastancima Međunarodnog krivičnog suda i sada igraju aktivnu ulogu tokom prvog dvonedeljnog zasedanja, koje se u Njujorku danas završava. Sporazum je prihvatilo 120 zemalja, potpisalo ga je 75, a ratifikovala samo jedna - Senegal.

Sporazum će stupiti na snagu kada ga bude ratifikovalo 60 zemalja, što se, kako procenjuju diplomate, može očekivati za dve i po do pet godina. Međutim, prisutna je ozbiljna zabrinutost da bez SAD sud neće biti kamen temeljac za međunarodnu zaštitu ljudskih prava, kako su zamislili njegovi tvorci. Diplomate kažu da većina zemalja želi da u njemu učestvuje i jedina svetska super-sila. SAD su

bile jedna od sedam zemalja koja je glasala protiv sporazuma o formiranju suda, jer smatraju da se daju suviše velika ovlašćenja tužiocu, što može da dovede do toga da američki vojnici i državljani budu izloženi politički motivisanom gonjenju u pojedinim zemljama. Vašington nije do sada promenio svoj stav. „Smatramo da treba da bude uzeta u obzir naša osnovna zabrinutost u vezi sa sporazumom i pozivamo vlade i nevladine organizacije da sugerišu kako to može da bude učinjeno“, izjavio je funkcioner Stejt departmenta zadužen za pitanje ratnih zločina Dejvid Šefe.

Komiteo advokata za zaštitu ljudskih prava optužio je SAD da pokušavaju da redefinišu međunarodne zločine kao što je genocid i da unesu elemente koji bi ograničili nadležnost suda. „Ako se unesu restriktivniji elementi i oteža tužiocu da dokaže slučaj, tada će biti manje verovatno da američki vojnici i drugi budu izvedeni pred sud. Dakle, to je deo sistematskog nastojanja da se američki državljani zaštite od Međunarodnog krivičnog suda“, izjavila je predstavnica Komiteta Jelena Pejić. (Beta)

Suđenje Dinku Šakiću

Hrvatska plaća troškove svedoka

Zagreb - Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske saopštilo je da tokom glavne rasprave u postupku protiv bivšeg zapovednika ustaškog logora Jasenovac Dinka Šakića ponovo treba da budu saslušani svedoci koji žive izvan Hrvatske. Ministarstvo je saopštilo da će biti preduzete sve mere kako bi svedoci bili zaštićeni od eventualnih incidenata. Sve troškove putovanja i boravka svedoka u Zagrebu snosiće Ministarstvo pravosuđa. (Beta)

Savet bezbednosti glasa o okončanju misije

UN se povlače iz Angole

Johanesburg - Uprkos pokušajima Posmatračke misije UN u Angoli da privoli angolskog predsednika Hosea Eduarda dos Santosa da dozvoli vojno prisustvo snaga UN, očekuje se da će Savet bezbednosti doneti odluku o povlačenju pripadnika misije.

„Očekujemo da Savet bezbednosti neće doneti odluku o produženju misije,“ rekao je -za Rojters Hamadun Ture, predstavnik šefa Misije.

„Misija će se večeras završiti, ali detalje ćemo imati sutra (u subotu),“ juče je rekao Ture, koji se nalazi u Luandi.

Ovo povlačenje biće poslednje u nizu povlačenja UN iz afričkih ratova, uključujući Somaliju i Ruandu, što je pridonelo rušenju kredibiliteta ove svetske organizacije.

Zvaničnici Ujedinjenih nacija su opisivali operaciju u Angoli kao najvažniju mirovnu misiju u Africi.

Povlačenje će istovremeno značiti i kraj petogodišnjih pokušaja da se održi mirovni sporazum iz 1994, poznat kao Protokol iz Lusake, kojim se pokušao okončati dve decenije dug rat. Misija je stajala 1,5 milijardi dolara. (Rojters)

Pogubljenja u Iraku

Zamenik načelnika armije optužen za zaveru

London - U Iraku je pogubljen zamenik načelnika južne armijske oblasti zbog optužbe da je kovao zaveru protiv vlade, saopštio je Vrhovno veće za islamsku revoluciju u Iraku.

General-potpukovnik Kamil Sašhit al-Džanabi navodno je pogubljen krajem januara sa još osmoricom ljudi, zbog „planiranja zavere u dogovoru sa spoljnjim elementima“, rekao je u telefonskom razgovoru predstavnik za javnost Vrhovnog veća sa sedištem u Londonu, Hamid al-Bajati.

Dvojica od osmoro pogubljenih bili su Džanabijevi pomoćnici, rekao je Bajati. Džanabi je bio zamenik Ali Hasana al-Madžida, sada komandanta armije južne oblasti i guvernera Kuvajta u periodu okupacije 1990-1991.

Džanabi je bio komandant armije u peirodu iransko-iračkog rata 1980-1988, a kasnije komandant iračkih Zalivskih snaga u ratu sa Kuvajtom.

Iranske opozicione grupe izvestile su o nekoliko pogubljenja u vojnom vrhu, posle američko-britanskog četvorodnevog vazdušnog napada u decembru. (Rojters)

Rusija ipak dobila kredit Svetske banke

Moskva - Rusija i Svetska banka juče su zaključile sporazum o zajmu od 400 miliona dolara, namenjenom obnovi i proširenju putne mreže u zapadnoj Rusiji i Sibiru.

Za razliku od većine zajmova Svetske banke Rusiji, novi zajam za puteve nije vezan za sporazum Moskve sa Međunarodnim monetarnim fondom (MMF), kojim se inače garantuju zajmovi Rusiji.

MMF je obustavio program zajmova Rusiji posle izbijanja finansijske krize avgusta prošle godine, a u toku su pregovori o njihovom obnavljanju.

Fond od Moskve traži da počne da primenjuje efikasan ekonomski program. (Beta-AP)

Nemiri na Mauricijusu

Port Lujis - Etnički nemiri u glavnom gradu Mauricijusa juče jenjavaju, ali su zabeleženi novi sukobi izvan Port Luisa. „Glavne luke i putevi su danas otvoreni, ali još uvek postoje delovi grada u kojima se oseća napetost“, saopštila je policija, dodajući da su tri demonstranta poginula u toku protesta, dok je jedan policajac umro od srčanog udara pošto se vratio sa dužnosti.

Novi sukobi između Kreola i Hindusa, koji čine većinsko stanovništvo, zabeleženi su u okolini glavnog grada. Politički i verski lideri katolika, muslimana i Hinduosa pozvali su na obustavljanje nasilja. Demonstracije je izazvala smrt popularnog kreolskog rege pevača Kaje, koji je pod nerazjašnjenim okolnostima umro u zatvoru. Kaja je tri dana ranije bio uhapšen zbog korišćenja marihuane.

Kreoli, koji čine 30 odsto populacije na Mauricijusu, njegovu smrt smatraju činom rasne diskriminacije. (Rojters)

Prvi lokalni izbori u Islamskoj Republici Iran

Trista hiljada kandidata

Teheran - Iranci su u petak izašli na prve lokalne opšte izbore, koji čine deo ambiciozne političke reforme koju želi da sprovede predsednik Mohamad Katami, kako bi umanjio centralizovanu vlast konzervativne vladavine sveštenstva.

Gotovo 300000 kandidata, od glatko izbrijanih aristokrata sa kravatama do bradatih islamskih revolucionara i japija, školovanih na Zapadu, pokušaću da osvoje 197000 mesta u lokalnim skupštinama. Stručnjaci smatraju da je ovo najveći iranski eksperiment u naporima da se uspostavi demokratija i izvrši decentralizacija.

Izborna mesto u Teheranu: Milioni mladih Iranaca glasali su u petak prvi put u okviru ambicioznog plana političkih reformi kojima predsednik Katami želi da oslabi vlast konzervativaca

Tajvan osuđuje kineski veto

Tajpej - Tajvan je juče osudio Kinu zbog odluke da stavi veto u Savetu bezbednosti UN na produžetak misije UN u Makedoniji (UNPREDEP). „To je nedoličan i sebičan akt“, izjavio je jedan od visokih zvaničnika Tajvana Šeu Ke Šeng povodom odluke Kine, koja je usledila kao odgovor na odluku makedonskih vlasti na uspostavljanje diplomatskih odnosa sa Tajvanom.

Predstavnik za štampu Ministarstva inostranih poslova Tajvana Roj Vu ocenio je postupak Kine kao „nečuven i neodgovorni akt koji je već naneo sramotu Savetu bezbednosti UN“. Kina je preksinoć stavila veto na predlog Saveta bezbednosti UN da se mandat mirovnih snaga UN u Makedoniji produži za još šest meseci. Mandat UNPREDEP ističe 28. februara. Ambasador Kine pri UN Kin Huasan obrazložio je da je veto uložen, jer Kina smatra da su snage UN u Makedoniji izvršile svoj zadatak i da za njima više nema potrebe. (Beta, AFP)

Nesuglasice oko zajedničke kase EU

Samit petnaestorice: Lideri članica EU sastali su se juče u Keningsvinteru (Nemačka) sa ambicioznim planom da usklade nesuglasice oko budžeta i utru put reformi poljoprivredne proizvodnje.

Ključni podaci uoči opštih izbora

Stanovništvo: Oko 60 miliona prema popisu iz 1996, sa mnogobrojnim etničkim grupama arijevskog i turskog porekla, i arapskim zajednicama na jugu zemlje.

Religija: Uglavnom se radi o šiitskim muslimanima, nešto je manji broj sunita, a ima bahaista, pravoslavnih hrišćana, Jevreja i zoroastra.

Službeni jezik: farsi (persijski).

Površina: 1.648.184 kvadr. km., graniči se sa Jermenijom, Azerbejdžanom i Turkmenistanom na severu, Turskom i Irakom na zapadu, Avganistanom i Pakistanom na istoku. Obala se proteže od Persijskog zaliva do Indijskog okeana.

Prestonica: Teheran, sa stanovništvom od 6,6 miliona prema popisu, a najmanje deset miliona po nezvaničnim procenama.

Privreda: U 1997/1998 BDP iznosio je 280 hiljada milijardi rijala. Godišnja inflacija iznosi 20 odsto, ali nezvanično se smatra da se kreće između 30-40 odsto. Iranska privreda zavisi od izvoza nafte. Zemlja je treći po veličini izvoznik nafte posle Saudijske Arabije i Norveške. Potvrđene rezerve iznose 90 milijardi barela, što čini oko trećinu ukupnih svetskih rezervi. Zemlja je druga po veličini po potvrđenim rezervama prirodnog gasa, posle Rusije, Iran i Katar poseduju najveće svetsko nalazište prirodnog gasa.

Nezaposlenost: Zvanično devet odsto, prema nezvaničnim procenama oko 20 odsto. Prihod po glavi stanovnika: 3.732.000 rijala.

Kurs: Zvanični kurs kod obračunavanja državnog budžeta iznosi 8.200 rijala za 1 dolar.

Oružane snage: 540000, od čega su polovina regruti. Naoružanje uključuje 1440 tenkova, 295 borbenih aviona, od čega 30 MiG-29, i tri podmornice ruske klase. (Rojters)

OVE NEDELJE: Posle Rambujea - nekima svanulo, drugima se smrklo

Ko je koga preveslao

Piše: Ivan Torov

U onom bivšem našem, samoupravnom socijalizmu imalo se običaj da se kaže: ako želiš da neka stvar propadne, formiraj radnu grupu! Analogija te duhovite opaske mogla bi se donekle upotrebiti i nakon završetka „prve faze procesa koji traje“, rambujeovskih pregovora o Kosovu - pošto ni Srbi ni Albanci nisu bili voljni da potpišu ponudeni im sporazum, Kontakt grupa je spasonosnu formulu našla u naknadnim dvonedeljnim konsultacijama i „proveri narodne volje“. Time što je prethodno od pregovaračkih delegacija naprosto iznudila nekakvo načelno DA političkom delu pretpostavljenog sporazuma kao da se želi prikriti činjenica da su pregovori u Rambujeu praktično bili pred krahom. Predah do 15. marta tumači se pre kao pokušaj međunarodne zajednice da spasi ono što se još spasti može, nego kao ozbiljan nagoveštaj da će se u „drugoj fazi“ doći do obostrano prihvatljivog i realnog prelaznog rešenja za Kosovo.

Nekoliko dana nakon odlaska delegacije iz Francuske reakcije na ishod dvoipol-

nedeljnih pregovora su veoma različite i međusobno protivrečne, od procene da su sukobljene strane samo na korak do istinskog kompromisa, do tvrdnje da se u Rambujeu suštinski obavezujuće ništa nije postiglo. Sama činjenica da svi govore o sporazumu kojeg nema, da se ne saopštavaju ni osnovni elementi nekakve saglasnosti, da su i Srbi i Albanci u isto vreme i zadovoljni i revoltirani - uvećava konfuziju i, naravno, strepnje da kosovski problem po svojoj složenosti i komplikovanosti, prevazilazi stepen ozbiljnosti i spremnosti svih njegovih glavnih protagonista da se na pravi način s njim suoče. Kao što u Rambujeu pravih pregovora nije ni bilo, osim distribucije papira i trčkanja posredničke trojke od sobe do sobe, tako nije bilo ni sporazuma, osim „značajnog napretka“, koji nikoga ne obavezuje, a „voljom naroda“ začas može biti preinačen u „još značajnije nazadovanje“.

Podela straha

Svi su se, izgleda, nečega strašno uplašili. Kontakt grupa zbog opasnosti da se pregovori definitivno završe neslavno, pa problem mora rešavati preriskantnom vojnom intervencijom; srpska državna delegacija zbog najave da bi njeno zatezanje do kraja moglo rezultirati nemilosrdnim vazдушnim udarima i zaposedanjem teritorije Kosova od strane NATO trupa; albanska ekipa zbog nagoveštaja da bi joj tvrdoglavo opstajanje na nezavisnom Kosovu moglo uskratiti naklonost međunarodne zajednice i izdašnu pomoć raznih inostranih lobija, tako da bi potencijalno albanski separatistički pokret na Kosovu mogao biti prepušten Mi-

loševićevoj (ne)milosti. Zato su valjda svi pomalo na jednoj strani popuštali, da bi na drugoj zatezali, ostavljajući utisak istovremeno i kooperativnosti i nepopustljivosti. Posle svega, ostalo je nedorečeno i nejasno - da li je opcija nezavisnog Kosova definitivno uklonjena ili će se ona u nekom obliku, „ispoljavanjem volje kosovskog naroda“, na primer, kako priželjkuje albanska strana, ponovo aktivirati nakon trogodišnjeg prelaznog perioda? Kakva je to „široka autonomija za Kosovo“ dogovorena ako je srpska državna delegacija smešta u pravni i ustavni okvir Srbije i SRJ, i to domaćoj javnosti euforično servira kao gotovu stvar, a Kuk, Vedrin i Olbrajt termin „Srbija“ vrlo sistematično izbegavaju?

Ali, uprkos strahu, koji je očigledno odigrao nekakvu ulogu u pregovaračkom toku, u mnoštvu naknadnih reakcija dominira ona koja sugerise da je, bar kratkoročno, u Rambujeu opet, pobedila Miloševićeva veština da prolongira, relativizira, pa i obezvređi svaki pokušaj međunarodne zajednice da energičnom akcijom preseče dalju eskalaciju kosovske krize. Smatra se čak da je predsednik SRJ ponovo preveslao sve i to u času kada je opasnost da Srbiju zadese vazdušni udari i vojna intervencija bila kudikamo ozbiljnija nego oktobra prošle godine. Igrajući, doduše, riskantno, u svom uobičajenom stilu, istovremeno i na kartu kooperativnosti i odustajanja od nekih tvrdih stavova (internacionalizacija Kosova, prihvatanje OVK kao pregovaračkog partnera), tvrdokorne nepopustljivosti (nema razmeštanja NATO na Kosovu, iako je Alijansa još od prošlog oktobra tamo), Milošević je pogodio najmanje u dve mete: ponovo je ojačao svoju poziciju u zemlji dobivši blanko dozvolu za prihvata-

nje bilo kog rešenja u trenutku kada bude stani-pani, a velike sile naprosto doveo u situaciju da se više bave pokrivanjem i prikrićivanjem pukotina u svojim strateškim interesima i odnosima nego sinhronizacijom odgovora na iskušenja i izazove iz Beograda. Rambujeovskim ishodom kupio je novo vreme za dalje stabilizovanje svoje pregovaračke pozicije, a glavne oponente, kosovske Albance, naprosto prinudio da mu opet budu - prečutni saveznici. Ako mu je Rugova godinama unazad svojim pasivnim otporom omogućavao da nesmetano vlada Srbijom, sada ekstremniji Čosja i Demaći, odnosno neke njihove novije kalkulacije (energično protivljenje razoružavanju OVK), služe kao argument više za prkošenje Kontakt grupi. Jer, da su Albanci, makar i pod američkim pritiskom, pristali i potpisali sve što se od njih tražilo, Milošević bi neminovno ostao usamljen na brisanom prostoru. Iako se već može predvideti da će, dugoročno, ceh Miloševićeve veštine i suptilnosti da neprestano igra na žici Srbije debelo platiiti, kao uostalom prethodno za događaje u Hrvatskoj i Bosni, to nije baš prevelika briga koja opterećuje beogradske vlastodršce.

Izvesna očekivanja

U svemu tome, međunarodna zajednica - tačnije zapadne sile, a ponajviše SAD - nije se ponajbolje snašla. Rambujeu joj je, doduše, doneo izvesno olakšanje, odnosno alibi da zbog „načelne saglasnosti“ Srba i Albanaca ne mora da koristi silu, ali joj nije uklonio rizik da, kao i u oktobru prošle godine, izgubi još deo kredibiliteta kao moćne političke i vojne mašinerije. Tek se na primeru Srbije i Kosova može sagledati veličina strateškog i interesnog razmimoilaženja između Amerike i Velike Britanije s jedne, i Francuske, Italije, pa i Nemačke, s druge strane. Čak se pokazuje da su te razlike u ponečemu teže i komplikovanije nego hronično „sukobljavanje“ Rusije sa evropsko-američkom političkom i vojnom alijansom. Ovog puta, američki pokušaj da preko Olbrajtove odigra glavnu ulogu, odnosno da SAD preuzmu na sebe ulogu vrhovnog arbitra u pregovorima, kao u Dejtonu, završio se neuspehom. U ispravnost svog modela rešavanja evropskih konflikata, Vašington nije mogao da ubedi ni svoje najbliže saveznike, a nemalo iznenađenje mu je priredila i albanska pregovaračka ekipa. To je Milošević, razumljivo, umeo da iskoristi, pa otud iz Beograda prava lavina optužbi na račun „bahatog ponašanja“, pre svih, Medlita Olbrajt i Kristofera Hila.

Bilo kako bilo, tek Rambujeu je već završena priča, a u prvom planu su procene šta će se sve događati do i posle 15. marta, i na kosovskom terenu i, najverovatnije, u nekoj francuskoj vojnoj bazi. Iako je posle prve runde što-šta ostalo nejasno, jedna stvar je bez ikakve dileme - sve tri strane će biti na svojevrsnom testu. Albanci da umire OVK, Milošević priseti oktobarskih obaveza iz sporazuma sa Holbrukom, a Kontakt grupa nađe formulu kako da, bez daljeg gubljenja kredibiliteta, odgovori ukoliko obe sukobljene strane dodatno komplikuju stanje na Kosovu, u međuvremenu relativiziraju ili odustanu od načelne saglasnosti na politički deo mogućeg sporazuma ili odbiju da prihvate vojni deo, odnosno raspoređivanje NATO snaga na teritoriju Kosova.

Vršnjak istorijskih događaja: Kamilče Rambuje, rođeno ovih dana u Beo ZOO vrtu

FOTO: ALEKSANDAR STANKOVIĆ

Uspješna razmena nepoverenja

Sedamnaest dana Rambujea

Od specijalnog izveštaca Danasa
Pariz - Šestog dana meseca februara, posle opšte neizvesnosti oko konačnog dolaska predstavnika separatističke OVK na pregovore, francuski predsednik Žak Širak otvorio je konferenciju u Rambujeu. Razgovori delegacija počeli su i okončani u takoreći potpunoj međusobnoj izolaciji. Sem, više, silom prilika na početku i za prve posete Medlin Olbrajt, delegacije se nisu ni videle.

Četrnaestog februara Kontakt grupa produžila je do tada bezuspešne pregovore za još jednu nedelju. Sedamnaestog februara jugoslovenski predsednik Slobodan Milošević ponovio je da ne prihvata dolazak NATO trupa na Kosovo. Za uzvrat separatisti su odbili predlog o razoružanju. 18. februara ruski predsednik Jelcin upozorio je američkog predsednika Klintona da „Rusija neće do-

stejt dipartmenta Džejms Rubin, međunarodna zajednica se nekako dovukla do kraja prvog dela. Ko se još, posle toliko kontraverznih i smutnih vesti seća da je na početku planirano da se delegacije ne puste iz zamka do postizanja sporazuma, silno je bio iznenađen kada je objavljeno postizanje značajnog uspeha samim tim što su duboko zavađene strane dovedene za pregovarački sto. Doduše ne isti, ali ipak su svi zajedno bili pod okriljem zamka iz 14 veka.

Pustili su ih kućama na tri nedelje pa da se vrata da nastave istorijski proces pregovora ili kako da Srbi Albancima vrata ono što su im ukinuli 1989. i da to vraćanje nadgledaju strane trupe, a da Albanci ne traže preko „leba pogaču“, tj. oteplenje. Koliko glavni akteri jedni drugima veruju, zna se, koliko međunarodna zajednica, tačnije Amerika i Evropa veruju jedna drugoj, nagada se. Svi imaju svoje stare neraščišćene račune i interese.

Posle prve runde procesa koji se nastavlja“ ostaje utisak da se najviše obrukala Medlin Olbrajt. Ne zato što nije uspeła da izdejstvuje postizanje sporazuma već zato što je precenila jedinstvo i poslušnost Albanaca. To je bilo preveliko iznenađenje od strane „u koju treba investirati“. Mada im je dva dana tumačila deo po deo političkog aspekta uveravajući ih kako je to dobar sporazum koji treba prihvatiti, nije ih ubedila. A nije mogla da im obeća referendum. Takva velikodušnost bila bi prevelika i za Evropu neprihvatljiva.

Tako su se, po mnogim tumačenjima, Srbi provukli i izbegli vojne udare i uz to dobili značajnu prednost u nastavku. Neke trupe će na kraju nadgledati sporazum kada do njega napokon dođe. Amerika tu vidi

Šta će biti: Ministri Kontakt grupe

samo i jedino NATO, Britanski šef diplomatije Robin Kuk takođe pominje NATO ali pozdravlja učešće i drugih zemalja van Alinajse. Ako se u tim drugim čita Rusija, onda sve više vuče na UN. U Rambujeu se o toj varijanti mnogo spekulisalo u novinarskim i diplomatskim krugovima. Doda li se tome najava Rusije da je spremna da učestvuje u snagama za nadgledanje implementacije ukoliko stigne poziv iz Beograda, može se sklopiti okvir, gde na kraju Milošević poziva predstavnike UN da dođu. Uostalom, tako je bilo i sa referendumskim „ne“, posle koga je stigla Verifikaciona misija.

Ako se desi ovakav rasplet NATO neće biti u prilici da proslavi 50 godina postojanja kruniše novim uspehom, razmeštanjem na Kosovo. Odlučna i uporna u nastojanju da politički i vojni aspekt srpsko-albanskih pregovora idu u paketu i nikako drugačije, Amerika je na kraju, doduše vrlo diskretno, priznala da je silom prilika došlo do razdvajanja. Jedva se nekako postiglo načelno prihvatanje političkog dela obe delegacije, što je predstavljeno kao

značajan pomak, dok je vojni za ovu priliku bio nedostižni cilj.

Niko izgleda nije imao snage da nastavi iscrpljujuća ubeđivanja. U ovoj fazi to ne bi imalo ni smisla ni efekta. I ovo što je predstavljeno kao uspeh, sumnjivo je, ako se ne ide na diplomatski trik, traži maksimum a sve što izvučeš - uspeh je. Šta li bi se u tom slučaju desilo da se tražila samo saglasnost oko političkog aspekta?

I, što reče jedan stari novinar, pošto je pročitao zaključke konferencije koje je sačinila Kontakt grupa: „znači ništa“. Može se, kao i uvek, nagadati šta će biti i da li će biti, a valja se nadati da za tri nedelje, koliko će se delegacije konsultovati sa bazama, neće doći do novih većih sukoba na teritoriji o čijoj se sudbini 17 dana uz francuska vina i dobru hranu raspravljalo u Rambujeu.

„Ke sera, sera“, odgovori ruski pregovarač Majorski kada su ga jednom prilikom pitali šta će se desiti na kraju, i upita se: „Beše li to iz filma Čovek koji je previše znao“? *Jasna Stajić-Badžar*

Valja se nadati da za tri nedelje, koliko će se delegacije konsultovati sa bazama, neće doći do novih većih sukoba na teritoriji o čijoj se sudbini 17 dana uz francuska vina i dobru hranu raspravljalo u Rambujeu

zvoliti da se takne Kosova“. Dan kasnije Milošević odbija da ponovo primi američkog ambasadora i jednog od pregovarača Kristofera Hila. Ovaj je bio u prilici samo da se sretno sa saveznim šefom diplomatije Jovanovićem. Dvadesetog februara u podne istekao je i drugi rok koji je fiksirala Kontakt grupa. Bez mnogo mogućnosti na izbor produžili su pregovore za još dva i po dana. Američki državni sekretar Medlin Olbrajt ponovo je došla u Rambuje i ostala do kraja.

Bili bi to ključni datumi u više od dve nedelje dugoj razmeni nepoverenja pre svega među delegacijama Srbije i kosovskih Albanaca. Ali pošto mir nije događaj nego proces, kako je pred kraj izjavio portparol

CRNA GORA NASTAVLJA DA ZAOKRUŽUJE SVOJU DRŽAVNOST

Napuštavanje pogrešnog

Operacija uspjela, pacijent umire. Tako bi mogla da glasi jedna od dijagnoza o višemesečnom „zdravstvenom stanju“ srpsko-crnogorske federacije. Čak i čelnici iz crnogorske vlasti, koji su se najupornije zaklinjali u SRJ, danas priznaju da ta tvorevina projektovana u Zabljaku puca po svim šavovima. Jedni za to krive njenog predsjednika i premijera, drugi Srbiju, treći Crnu Goru.

Ni šef crnogorske države Milo Đukanović više se bez rezerve ne zanosi jugoslovenstvom i starom ambicijom da demokratizuje SRJ. Nedavno je i na konsultativnoj konferenciji podgoričkog odbora DPS-a ocijenio da treba „potisnuti jugoslovenske emocije i preuzeti odgovornost za interes Crne Gore i njenih građana“. Tom stavu predsjednika vladajuće partije pridružen je na istom skupu i radikalni prijedlog - Skupština Crne Gore treba da opozove sva ustavna ovlaštenja Republike Crne Gore prenijeta na federaciju. A njih ima dosta i svojevrmeno ih je crnogorska

vlast velikodušno, kao na žrtvenik, prenosila u Beograd. Neka je, kad su političke i ekonomske nesuglasice između dviju članica federacije prerasle u sukob širih razmjera, počela da vraća, za druga se priprema. Stavila je pod svoje okrilje poreze, spoljnu politiku, carine, kri- vično zakonodavstvo...

Stiglo se dotle da su još jedini elementi državnosti koji SRJ čine dvočlanom federacijom vojska i monetarna vlast. A i ovo posljednje je u vrlo rovitom stanju, tako da se uveliko već govori da bi uskoro mogao da uslijedi prekid platnog prometa između Srbije i Crne Gore.

Vojska i monetarna vlast

Zapadni analitičari već su najavili da poslije postavljanja carinskih punktova na međurepubličkoj granici i blokade robe slijedi i takav potez. Ni prema izvorima bliskim crnogorskoj Vladi ta mogućnost se ne odbacuje, ali procjenjuje se da za sada nemaju razloga ni Crna Gora ni Srbija za ozbiljne intervencije u monetarnom siste-

Stiglo se dotle da su još jedini elementi državnosti koji SRJ čine dvočlanom federacijom vojska i monetarna vlast. A i ovo posljednje je u vrlo rovitom stanju, tako da se uveliko već govori da bi uskoro mogao da uslijedi prekid platnog prometa između Srbije i Crne Gore

mu. Međutim, idilu bi mogao da poremeti međunarodni tender crnogorskih preduzeća, koji će Crnu Goru primorati da stabilizuje svoj monetarni sistem, jer strani investitori, bez kojih se ova republika ne može iščupati iz ekonomskih nevolja, sigurno više neće tolerisati njegovu nestabilnost. Njih motivise profit, a ne patriotizam. Tako bi potreba za stranim kapitalom mogla dovesti Crnu Goru u neizbježnu poziciju da uvede vlastitu ili paralelnu monetu. U prilog ovakvim tvrdnjama ide i nedavni sastanak čelnika crnogorske vlasti sa stručnjacima Grupe 17. Tada su, kako tvrdi najnoviji Monitor, prezentirane mogućnosti za uvođenje vlastite (vjerovatno prošlog ljeta po- minjanog perpera) ili para-

lelne valute (njemačke marke) u platni promet Crne Gore.

Pošto Crna Gora, kako je javno saopšteno, već uveliko radi na sopstvenom programu ekonomske politike i skoro završava proces privatizacije, na putu je da se u dogledno vrijeme možda i potpuno ekonomski osamo- stali. Uostalom, već se na bezbroj primjera pokazalo da dvije, potpuno suprotne, ekonomske koncepcije ne mogu paralelno funkcionisati čak ni u „modernoj federaciji“.

Politički protivnici aktuelne crnogorske vlasti, oličeni prije svega u Vladi premijera Momira Bulatovića i njegovoj Socijalističkoj narodnoj partiji, u ovakvim ekonomskim mjerama i namjerama Crne Gore pronalaze dodat-

ne argumente da je optuže za rasturanje zajedničke države i separatizam. Međutim, Milo Đukanović, prema izjavi datoj na ovonedjeljnoj sjednici Vrhovnog suda Crne Gore, ne misli tako:

- Patološka opsesija dijela crnogorske i vancrnogorske javnosti o izlasku Crne Gore iz federacije, separatizam je vidjela i u proglašenju naše države ekološkom i u nastojanju Vlade da se naša republika samofinansira. Crna Gora je znala da u opredjeljenju za život u zajedničkoj državi svoju ravnopravnost može ostvariti jedino ako se sama izdržava. Najgrublji medijski i ekonomski ataci krenuli su na Crnu Goru ot- kako ona insistira da ravnopravno participira u koncipiranju državne strategije zajedničke države. Protivnici takve ideje su navikli da Crnu Goru vide kao privjesak i dio feuda Beograda. Međutim, ona to odavno nije i dio javnosti se na takav njen položaj teško adaptira.

Crnogorska vlast, kao što je poznato, i dalje smatra Bulatovićevu vladu nelegalnom i nelegitimnom, pa se u ime zaštite sopstve-

nih interesa i ravnopravnosti sa Srbijom sve češće oglašuje o mjere federalne administracije.

-Nedavnu odluku savezne administracije da uvoznici moraju kod Narodne banke Jugoslavije unaprijed deponovati polovinu vrijednosti svog uvoza, Crna Gora neće sprovoditi, kategorički je prije neki dan izjavio crnogorski premijer Filip Vujanović.

Spor oko carina

Tekući ugovinski i carinski rat između Srbije i Crne Gore mogao bi pokidati i neke druge njihove zajedničke sponse. Upravo je na pomolu novi sukob između federalnih vlasti i Crne Gore nakon odluke Mihalja Kertes, direktora Savezne uprave carina, da smijeni upravničke carina u Podgorici i Baru i zamijeni ih svojim carinicima iz Srbije. Iz crnogorske Vlade je već najavljeno da se neće povinovati Kertesovoj odluci.

Ti kratki spojevi i te kako se reflektuju i na mikro-planu. Nedavno se, na primjer, iz sistema robnih kuća Beograd izdvojila istoimena

Rambuže - lakmus papir srpskog političkog haosa

SPO podržava, SRS se ne suprotstavlja

Uprkos narodnom, a pre svega parlamentarnom jedinstvu, na kome vladajuće partije već mesecima insistiraju svaki put kad se spomene Kosovo i problemi u ovoj pokrajini, pregovori u Rambujeu su bili prilika da se prikaže svakihost i nelogičnost srpske političke scene. Iz kog god ugla da se posmatra, ceo haos povodom skupa u francuskom dvorcu, pregovarala je samo jedna partija ili još bolje samo jedan čovek sa par svojih izaslanika. Svi ostali su u ovoj pozorišnoj predstavi imali status koji se baš ne može svesti na ulogu kulisa, ali im se ne može pripisati čak ni značaj šaptača. Iako imaju utisak da su zapravo glumci, režiser ih se obično seti kad je u predstavi potreban aplauz. Uostalom, kad je aplauz u pitanju, nikad do sada nisu omanuli.

Dve nekad najveće srpske opozicione stranke, a sad partneri režima (sa sumnjivom raspodelom deonica vlasti) na republičkom i saveznom nivou, Srpska radikalna stranka i Srpski pokret obnove, pokušavale su, pre svega, da dokažu da u delegaciji nisu zato što to nisu hteli. Da bi svaku priču o tome prekinula, vlast je delegaciju lepo nazvala državnom, umesto srpskom ili jugoslovenskom i poslala tim sastavljen uglavnom od predstavnika nacionalnih zajednica na Kosovu.

Svakome ko je od prvog dana pratio reakcije Srpske radikalne

stranke na vesti koje su stizale iz Francuske, moglo se desiti da pomisli da je ova stranka sve vreme bila protiv učesća na mirovnoj konferenciji. Zato nije naodmet podsetiti da su radikali u Skupštini Srbije glasali za odlazak u Rambuje, naglašavajući, doduše, da oni tamo neće ići, već da će samo u mislima biti sa onima koji o budućnosti Kosova budu pregovarali.

Verovatno da bar malo olakša gutanje gorke pilule, Vojislav Šešelj, potpredsednik vlade i lider radikala; nije koristio reči kao što je „podržavam“, ali je svečano izjavio da se „neće suprotstavljati odlasku“.

Narednih sedamnaest dana se suprotstavljao svemu, a pre svega Srpskom pokretu obnove i potpredsedniku Savezne vlade Vuku Draškoviću. „Neodgovorni i neozbiljni ljudi koji nisu patriote“, „kolaboracionisti neprijatelja naše zemlje“, „saradnici Haškog tribunala“, samo su neke od fraza kojima su radikali ocenjivali članove SPO. Drašković je, po njima, u potpunosti izgubio kompas i „sa svojim nekontrolisanim izjavama neprestano radi na ponižavanju Srbije i srpskog naroda, stavlajući se u službu onih koji žele da iskorene Srbe i izbrišu ih sa političke mape sveta“.

Krajem januara, dok se još nije sa sigurnošću znalo ni da li će pregovori u Rambujeu biti, SRS se izjasnila da su ne samo protiv bilo ka-

kve konferencije i dijaloga sa timom u kojem sede predstavnici separatističke OVK, već i protiv srpske delegacije u kojoj ima članova Srpskog pokreta obnove.

Dok su radikali pravili konferencije za štampu i pokušavali da cela Srbija čuje njihovo „mi smo protiv“ (OVK, NATO, Olibrajtovi i Draškovića), Vuk Drašković je svoju priliku ovog puta u potpunosti iskoristio.

Ma šta da se dogodi u narednoj rundi u Rambujeu, pregovarački tim sa Ratkom Markovićem na čelu, u kome nema predstavnika Srpskog pokreta obnove i Srpske radikalne stranke, tražiće podršku od Skupštine Srbije. Ma šta se desilo, tu podršku će dobiti, jer će SRS i SPO sve učiniti da dokažu da su bolji koalicioni partneri od onog drugog. Zato i dalje ne moramo da brinemo za našu vlast, ali imamo razloga da budemo sve brižniji za Kosovo

Teško je tvrditi da su njegova putešestvija po Evropi mnogo doprinela Srbiji i Jugoslaviji, ali nisu ni odmagala. On je konačno imao službeni avio koji ga je vozio po Evropi, a ne treba zanemariti ni mogućnost da svaki put kad se vrati u zemlju napravi na aerodromu konferenciju za štampu.

Obećanje da će napraviti korak ka svetu, koje je dao kada

je ulazio u Saveznu vladu, Drašković je, bukvalno tumačeći, zaista i ispunio, bez mnogo opasnosti da za nešto bude okrivljen. Kada je izjavio da smatra da nas deli pola koraka od sporazuma, ali isto toliko i od kraha pregovora, nije morao da glumi smirenost. Ukoliko sve ispadne dobro, socijalisti (verovatno i narod) setiće se koliko se on za vreme pregovo-

organi, jer im je onomad, zbog Zakona o javnom informisanju, zabranjen ulaz u zemlje Evropske unije. Zato su svoje veze sa svetom demonstrirali na drugoj, istočnoj strani, pokušavajući da ubede građane Srbije ne samo da se Kosovo „ne sme dati ni po cenu da padaju bombe“, nego u to da braća Rusi jedva čekaju da nas zaštite od NATO. Uostalom, zapadna vojna Alijansa, po radikalnom tumačenju, toliko insistira na dolasku na Kosovo, samo zato da preduhitre naše ujedinjenje sa Rusijom i Belorusijom.

Srbija i Jugoslavija se trenutno nalaze pred svojevrsnim ultimatumom i svaka vlast koja državu i narod dovede u takvu poziciju, morala bi da snosi i te kakve posledice. U Srbiji se to, najverovatnije neće desiti. Ma šta da se dogodi u narednoj rundi u Rambujeu, pregovarački tim sa Ratkom Markovićem na čelu, u kome nema predstavnika Srpskog pokreta obnove i Srpske radikalne stranke, tražiće podršku od Skupštine Srbije.

Ma šta se desilo, tu podršku će dobiti, jer će SRS i SPO sve učiniti da dokažu da su bolji koalicioni partneri od onog drugog. Zato i dalje ne moramo da brinemo za našu vlast, ali imamo razloga da budemo sve brižniji za Kosovo.

Nada Kovačević

I SAMOSTALNOST

Voza

robna kuća u Podgorici, a prodajna mreža Borbe takođe je najavila osamostavljanje.

I državni tužilac Crne Gore Božidar Vukčević je saopštio da je sa saveznim tužiocem saradnja skoro prekinuta, nakon što je on odlučio da u jednom slučaju, od nas preuzme krivično gonjenje isključivo da bi od gonjenja odustao iz političkih razloga. Odnosi sa Narodnom bankom Jugoslavije i Saveznim ustavnim sudom su takođe poremećeni, a virus sukoba uveliko se uselio u sport, medije, saobraćaj...

Naravno, mnogo toga je iznuđeno u samoodbrani od političkog nasilja Miloševićevog režima, ali činjenica je da Crna Gora ima pravu osnovu, baš kao i Srbija, da odbije primjenu odluka saveznih organa ukoliko se ugoržavaju njeni državni, ekonomski, politički i drugi interesi. S tim u vezi, podgorički advokat Petar Kankaraš naglašava da Srbija nikad nije platila ulaznicu za SRJ - njen Ustav je i do danas ostao iznad Ustava srpsko-crnogorske federacije i ona

nikad nije priznala ravnopravnost, suverenitet i međunarodni subjektivitet Crne Gore u okviru Ustava SRJ. Stoga je ustavno formalno posmatrano Srbija nepovezana i sa Crnom Gorom i sa Jugoslavijom.

Novi referendum

U kontekstu takvih tumačenja treba gledati i na nedavnu samoinicijativnu odluku Crne Gore da podigne rampu sa Debelog brijega, graničnog prelaza prema Hrvatskoj, otvaranje trgovačkih misija u inostranstvu, vođenje sopstvene aktivne spoljne politike, osnivanje aviokompanije Montenegroair, najavu o skorom samostalnom ukiđanju viza... Crna Gora jednostavno sve brže napušta pogrešni voz, kako je svojevrećeno Đukanović definisao politiku federalnog vrha. Tome treba dodati i ambiciozni projekat o reformi pravosuđa i reformisanje obrazovnog sistema, koji

Odgovornost za interese republike: Predsedništvo Crne Gore

imaju za cilj približavanje ovih dviju oblasti modernim svjetskim standardima.

Akademik Mijat Šuković, u feljtonu, koji su upravo počele da objavljuju podgoričke Vijesti, tvrdi: „Jugoslavija je faktički poistovjeđena, politički i državno, sa Srbijom, sa jednom njenom federalnom članicom... U suštini, Jugoslavija je sada nepri-

rodan spoj unitarne strukture centralistički organizovane Jugoslavije, kao države, i gotovo pune nezavisnosti Srbije i Crne Gore, kao posebnih država, u vršenju poslova unutar zemlje“.

I Dragan Šoć, ministar pravde u Vladi Crne Gore, nedavno nam je rekao: „Čak i oni koji se zalažu za državnu zajednicu Crne Gore i Sr-

bije, u koje i sam spadam, ne mogu osporiti da SRJ nema čvrst i nesporan legitimitet i legalitet“.

Novi proces zaokruživanja crnogorske državnosti i samostalnosti vjerovatno će otvoriti i eventualno prekomponovanje sadašnje federacije novim statusom Kosova. U tom slučaju nije isključen ni novi referen-

dum crnogorskih građana na kojem bi se izjasnili da li žele da i dalje ostanu u SR Jugoslaviji. Ukoliko njena politika namjerava, kako se u javnosti sve češće čuje, da je i narednih godina drži u izolaciji i sa standardom najsiromašnijih afričkih zemalja, onda će većinski odgovor sigurno glasiti - ne.

Veseljko Koprivica

Može li regionalizacija biti put za političko stabilizovanje Srbije

Više zagovornika različita očekivanja

Mnogi smatraju da će se pitanje regionalizacije u Srbiji otvoriti ubrzo nakon raspeta kosovske drame. Prema ovom pitanju, koje je, doduše, još uvek na marginama interesa političke javnosti, na ovim prostorima uočljiv je krajnje ambivalentan odnos: za jedne, ona nije ništa drugo do sublimirani vid separatizama, a za druge, opet, najbolji lek protiv istog i put u demokratizaciju i decentralizaciju ovdašnje vlasti.

Zagovornici ove ideje u Srbiji, među kojima su, pored ostalih, koalicija Sandžak, Demokratska stranka Srbije i koalicija Vojvodina, regionalizaciju vide kao jedan od uspešnijih načina rešavanja antagonizama koji su skoro po pravilu prisutni u društvima heterogene etničke i ekonomske strukture, a Srbija je bez sumnje jedna od takvih,

kao procesom ekonomske, kulturne i informatičke integracije sveta. Međutim, iako se uglavnom slažu u pogledu potrebe regionalizacije Srbije uvereni u njene demokratske potencijale, i mada se obično pozivaju na primer Španije kao zemlje koja bi nam mogla poslužiti kao uzor, njihova viđenja pravog snisla ove ideje pokazuju određene, pokatkad, čini se, nepomirljive razlike.

Lider DSS Vojislav Koštunica pitanje regionalizacije vidi prevažno u sklopu opšte decentralizacije Srbije, koja podrazumeva ustavne promene i jačanje parlamentarnog sistema i političkih slo-

učući patriotski karakter svog koncepta regionalizacije, lider koalicije Vojvodina dodaje da bi ovaj region bio integralni deo Srbije: u istim granicama, pod istom zastavom i Ustavom, sa jednom vojskom, carinskom i monetarnom politikom. Ali zaštita autonomija, naglašava Veselinov, podrazumevala i snažne garancije međunarodne zajednice, s obzirom da je „Beograd '90. protivustavno i nasilnim potezima ukinuo vojvodansku autonomiju“. On smatra da bi Vojvodina trebalo da ima isti status kao što će ga dobiti Kosovo, „kao jasan zakonodavni region“. „Konačno i Srbija mora sebe da ustroji kao zasebnu federal-

očuvanje zajedničke države, odnosno sprečavanje separatističkih tendencija u njoj. Predsednik DSS kaže da se regionalizacijom separatistima izbijaju aduti iz ruku. „Ako jedan deo države želi visok stepen samouprave, onda je dobija preko regiona. Ako je taj deo još etnički obojen, ako ga pre svega čini pripadnici jedne nacionalne zajednice, onda im se još i odgovarajućim zakonom, ali naravno saveznim, mogu garantovati određena prava. Ako imate prava na regionalnu samoupravu, ako ste zaštićeni kao posebna nacionalna zajednica, možete štiti svoju kulturnu, etničku, versku i svaku drugu poseb-

BORIS SUBAŠIĆ

Odlaganjem srpsko-albanskih pregovora zapravo je odložen problem. Mislim da ozbiljnih pomaka nije bilo i da je naša sreća što Albanci nisu pristali na predlog Kontakt grupe, jer bi se, u protivnom, ponovio scenario iz Bosne. Da je albanska strana bila manje uobražena i da su bili lukaviji prihvatili bi sporazum i sve bi se lomilo na pitanju ko će ga sprovesti. Bez međunarodnih snaga teško je zamisliti sprovođenje sporazuma budući da institucije Srbije u očima međunarodne javnosti nemaju kredibilitet - kaže na početku razgovora za Danas lider Demokratske stranke Zoran Đinđić.

- Moja procena je da Milošević u prvom trenutku ne bi pristao na međunarodne snage nego bi izazivao sudbinu do poslednjeg trenutka, čak bi možda prihvatio i međunarodnu intervenciju. Miloševiću više odgovara Srbija kao Irak u Evropi - njemu je najvažnije kakav će uticaj događaji na Kosovu imati na njegovu vlast u Srbiji, a ne kako da funkcioniše njegova vlast da bi na Kosovu bilo što bolje. Ako strane trupe dođu na Kosovo, u interesu je njegove vlasti da se Kosovo odvoji od Srbije i da strane trupe nemaju nikakav uticaj preko granica Kosova jer bi to, na duži rok, srušilo njegovu vlast - postepeno bi se razbila izolacija zemlje što Miloševiću nikako ne odgovara. Njegov osnovni problem je kako sprečiti da se međunarodno prisutvo na Kosovu reflektuje na političku situaciju u Srbiji i jedini način da to spreči je da nas totalno zavadi sa celim svetom. To je scenario koji je bio na ivici i koji su sprečili samo Albanci time što su na isti način neodgovorni i, na našu sreću, ovoga puta nisu bilo dovoljno lukavi.

Da li je to kupovanje vremena ili će se zaista nešto desiti u periodu do 15. marta?

- Mislim da je međunarodna zajednica kupila vreme da vrši dalje pritiske, pre svega na Albance. Ne verujem da kvalitativno nešto može da se desi jer su pregovarači definitivno nesposobni za postizanje bilo kakvog kompromisa. I da im se ostavi sto godina da pregovaraju, vratili bi se na početak.

Mislite li da je politički dogovor zapravo postignut?

- Njima je svejedno za taj politički dogovor. Oni bi svaki sporazum prihvatili smatrajući da će ga izigrati u sprovođenju.

Očekujete li da će se u tom delu vlasti pozivati na rezultate referenduma?

- Može Milošević da se poziva na šta hoće, ali u ovom slučaju će, kao i u njegovoj politici, odlučivati sila. Holbruk nije slučajno izabran za Miloševićevog ličnog psihoterapeuta jer je on u dogovore uneo silu kao element koji je Milošević afirmisao u deset godina svoje politike. Jedina tajna je ko je spreman da primeni više sile - je li Milošević spreman da kao Sadam Husein istraje do kra-

Veselinov: Srbija mora sebe da ustroji kao zasebnu federalnu jedinicu, i da Kosmet, Srbija i Vojvodina zajedno tvore federalnu Srbiju

boda. On smatra da se ovaj problem ne bi smeo svesti na rešavanje kriznih žarišta kao što su Vojvodina i Sandžak, odnosno da ne bi valjalo da se regionalizacija ograniči samo na deo teritorije. Po njemu, njen pravi smisao može doći do izražaja samo ako se odnosi na celu teritoriju. „Onog trenutka kada pribegnete tome za deo teritorije, možete biti sigurni da će taj deo na neki način učvrstiti svoju vlast, centralizovati je, pri čemu se ubija sama ideja decentralizacije po osnovu regionalizama“, ističe Koštunica i dodaje: „Očekujem da će se to pitanje otvoriti, i da će ga na jedan sebičan način pojedini delovi Srbije, kao što su Vojvodina i Sandžak, uzimati kao pravo rešenje problema. Ali ako se stvar postavi na način na koji se to čine u Vojvodini, onda tu zapravo nema onoga što izvorno čini regionalizaciju, a to je demokratizacija i decentralizacija vlasti“. Po njegovom mišljenju, tu se pre radi o borbi za državu, za jačanje državne vlasti na jednom delu teritorije i suprotstavljanje jednom centru u Beogradu i ostatku zemlje.

Lider koalicije Vojvodina Dragan Veselinov se ne slaže sa tezom da je neophodno da se ideja regionalizacije primeni na celu Srbiju, iako to ne isključuje. On smatra da svaki deo zemlje sam treba da odluči da li će se formirati kao region ili neće. „Mi ne možemo voditi brigu o drugima“, kaže Veselinov. Za razliku od predsednika DSS koji strogo luči pojmove regionalizacije i federalizacije, za Veselinova oni su identični. „Koalicija Vojvodina vidi Vojvodinu kao savremeni region koji mora biti stavljen pod kontrolu zakonodavne, izvršne i sudske vlasti“, kaže Veselinov. Isti-

Ljajić: Regione vidim kao prelazno rešenje, kao most ka širim integracionim povezivanjima i u našem susedstvu i u širim evropskim integracijama

nost, onda je teško zalagati se za nešto drugo“, naglašava Koštunica. Ljajić veruje da „ako se ne dođe do regionalizacije u Srbiji, odnosno u Jugoslaviji imaćemo izražene tendence separacije. „Ja ovo vidim i kao način da upravo regionu budu neko prelazno rešenje, kao most ka širim integracionim povezivanjima i u našem susedstvu i, naravno, u širim evropskim integracijama“, kaže on.

Najprostije rečeno, jedna regionalna država je negde između unitarne i federalne države. Ako date regionima šira ovlašćenja, onda će se oni približavati onim ovlašćenjima koja mogu imati federalne jedinice, kao što i federalne jedinice ako se proširi njihova ovlašćenja mogu uveliko podsećati na jedinice u konfederalnoj državi.

Etnički princip nije jedini

Koalicija Sandžak koja se već duže zalaže za regionalizaciju države vidi u ovom konceptu rešenje pitanja Sandžaka, pa i nekih etničkih i manjinskih problema u zemlji, kaže njen predsednik Rasim Ljajić. „Mi koncept regionalizacije posmatramo na nekoliko nivoa, a u suštini svega jeste zahtev za opštom decentralizacijom državne vlasti u Srbiji. Prvi element u našem konceptu počiva na formiranju regionalnih jedinica u celoj Srbiji. Regioni bi bili formirani na osnovu saobraćajnih, privrednih, geografskih, istorijskih i kulturnih kriterija, a naravno bile bi uvažavane i određene etničke specifičnosti nekih od tih regiona. Ali regioni ne bi trebalo da budu formirani na čisto etničkom principu, već uvažavajući princip multietničnosti društva i građanske države. Dalje, ovaj projekat polazi od širenja lokalne vlasti, tako da se opštinama vrata ingerencije koje su one imale po Ustavu iz 1974.“ kaže Ljajić.

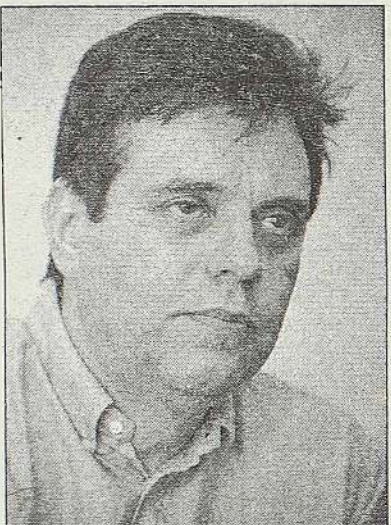
„Stepen demokratizacije jednog društva cenit se i po nivou razvoja lokalne samouprave i, naravno, po stepenu prava etničkih, odnosno manjinskih zajednica. Približavanjem životnih problema građanima, pa i manjinskim zajednicama bili bi amortizovani u velikoj meri i određeni etnički antagonizmi koji u ovoj državi postoje“, ističe Ljajić. On dodaje da ovaj koncept regionalizacije podrazumeva i formiranje tzv. nacionalnih saveta, sa osnovnom funkcijom da manjine očuvaju i razvijaju svoj nacionalni, kulturni, jezički i svaki drugi identitet.

napravljen zdrav kompromis između postojećeg trenda ka centralizaciji vlasti i zahteva nekih političkih partija i manjinskih zajednica za povećanjem stepena svojih političkih, nacionalnih i kulturnih prava“, kaže Ljajić.

Zagovornici ideje regionalizacije ističu da je jedan od njenih efekat

Kakva će biti sudbina ideje regionalizama na ovim prostorima i kakve će ona posledice proizvesti na strastima opterećenoj političkoj sceni Srbije, zavisice, bez sumnje, od stepena dobre volje koju budu spremni da ispolje i zagovornici i protivnici ove ideje.

Mica Savić

Koštunica: Onog trenutka kada pribegnete regionalizaciji za deo teritorije, možete biti sigurni da će taj deo na neki način učvrstiti svoju vlast, centralizovati je, pri čemu se ubija sama ideja decentralizacije

ali istovremeno i kao najefikasnije sredstvo decentralizacije i demokratizacije vlasti. Oni veruju da bi većina gorućih problema sa kojim je suočeno srbijansko društvo bila uveliko minimizirana, da je na vreme bilo više sluha za ovaj projekat.

Pozivajući se na evropska iskustva, pre svega Italije i Španije, zastupnici koncepta regionalizma najčešće ističu da je upravo regionalizacija omogućila da se amortizuju tenzije između manjinskih zajednica i centralne vlasti doprinoseći time u velikoj meri očuvanju integriteta zemlje. Ali ovaj koncept se, kako ističu, pokazao vrlo uspešnim i u zemljama u kojima etnički sukobi nisu izraženi u značajnoj meri. Posebno je, po njihovom mišljenju, interesantan primer Španije, koja je upravo zahvaljujući regionalnom ustrojstvu uspela da se izbori sa separatizmom i terorizmom, pre svega u Baskiji i Galiciji. Pored toga, regionalizam kao prenošenje prava na odlučivanje o životno važnim pitanjima iz centra u lokalne okvire, dobro korespondira sa rastućom globalizacijom

ZORAN ĐINĐIĆ, predsednik Demokratske stranke

Ako Kosovo ne bude rešeno zapaliće se i druga žarišta

- Mislim da je međunarodna zajednica kupila vreme da vrši dalje pritiske, pre svega na Albance. Ne verujem da kvalitativno nešto može da se desi jer su pregovarači definitivno nesposobni za postizanje bilo kakvog kompromisa i da im se ostavi sto godina da pregovaraju, vratili bi se na početak

ja u svojoj poziciji po cenu žrtvovanja naroda, resursa i budućnosti zemlje i da li su ovi drugi spremni da idu do kraja u korišćenju svoje sile. Ko je potpisao sporazum, u kojem sastavu delegacije, šta je u sporazumu - ima malo značaja. Tu nema diplomatije i stvarnih dogovora - obe strane su dovedene da im se podmetne plan koji je neko drugi napravio u njihovo ime i ne pita ih se mnogo. Milošević nije bio tamo zato što je mislio da nije obavezan da primenjuje sporazum koji nije potpisao, a međunarodna zajednica je to prihvatila jer je odlučna da primeni sporazum bez obzira da li ga je potpisao Milošević ili Egipćani.

Kakav će pritisak međunarodna zajednica primeniti na albansku stranu?

ja može da se natera da se ponaša u skladu s nečijim instrukcijama.

Mislite li da je pretnja vazdušnim udarima ozbiljna?

- Verujem da je to ozbiljna pretnja, da ovoga puta nema trikova i da međunarodna zajednica sasvim rutinski o tome razmišlja - ne „da“ ili „ne“, već u kojoj situaciji.

Dok se Srbiji pretilo bombardovanjem, Albancima bi mogla biti uskraćena podrška. Nije li to nesrazmerno?

- To je cinizam međunarodne politike. Svakome se određuje njegova mera. Da mogu da bombarduju Albance, verujem da bi i njima time pretili. Imam informaciju da je u oktobru bilo predviđeno i bombardovanje položaja OVK. To nije isključena opcija.

pande u Kini. Već sada su dobili i na političkom i na realnom, diplomatskom planu ogroman uspeh, a u budućnosti s Miloševićem samo mogu da dobiju još više. Bilo kakav dogovor će za njih biti više nego što su imali, a ničega se neće odreći. Milošević će dobiti manje nego što je imao, a u narednoj fazi to može da bude samo još manje. Jedini recept za izlazak iz začaranog kruga je da sklonimo Miloševića i da vratimo stvari na početak.

Šta je početak i da li je to moguće?

- Ako sklonimo Miloševića to bi bio uvod u početak. Ako ne sklonimo, to je nastavak agonije i dezintegracije. Početak je da se odnosi definišu onako kako ih svi verbalno definišu - kao pitanja autonomije prava, a ne pro-

kolonizuje Albaniju i bude njen centar. U taj čvor bi se upetljali i Makedonija, Grčka, Bugarska, Turska... I to je naša šansa - ako

- jedini lek je antibiotik. Da li ga imate ili ne, to je konkretno pitanje. Možda ste zavezani na nekom putu i onda kažete da je ne-

Srpske opštine na Kosovu

Tim Demokratske stranke u saradnji sa Srpskim pokretom otpora s Kosova i Srpskom pravoslavnom crkvom napravio je svoju verziju rešenja kosovskog problema koja podrazumeva kantonalizaciju. Kakvo je to rešenje i da li ono uopšte ima šanse da bude primenjeno?

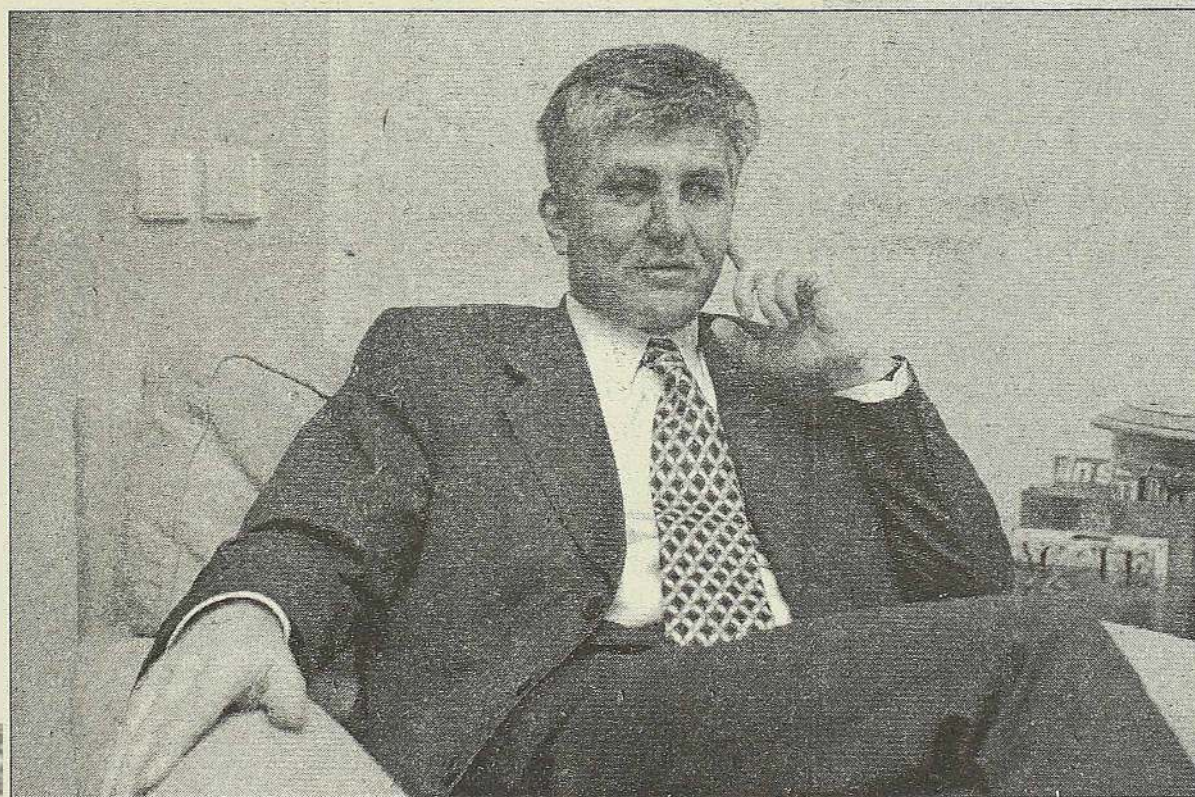
- Napravljena je mapa po zemljišnim knjigama koja se delimično poklapa s etničkim sastavom stanovništva. Tražimo da se napravi nova opštinska podela jer mislimo da će autonomija biti bazirana na lokalnoj opštinskoj samoupravi i želimo da srpska naselja formiraju opštine koje bi bile direktno vezane za Republiku sa vlastitom samoupravom. To bi bio razlog da Srbi ostanu na Kosovu budući da ih ne bi mnogo tangirao sistem lokalne samouprave koji je Kontakt grupa predložila. Time bi se postigla dvostruka dobit - srpsko stanovništvo bi dobilo svoje organe autonomije i ne bi bilo majorizovano u pogledu sudstva, policije i svega onoga što će imati kao lokalnu vlast. Bila bi obezbeđena direktna veza s Republikom jer bi se na tom delu primenjivalo zakonodavstvo Republike. Razgovarao sam sa Hilom, Petrićem i sa drugim članovima Kontakt grupe koji su za to imali razumevanja i rekli da njima to ne smeta već da im je važno da se za ta- mošnje Albance utvrde neka prava. Naravno, misle da i za Srbe treba utvrditi neka prava. Ako su to ta prava koja Srbi hoće, trebalo bi da kažu Milošević ide na to da su sve nacionalne zajednice ravnopravne - bratstvo i jedinstvo, nema nacija jer njegov manipulatorski komunizam počiva na frazama opšteg karaktera - da su svi građani ravnopravni - a iza te fasade uspostavlja se realni odnos moći koji nije institucionalizovan jer nije priznat. Tako da će Milošević, trudeći se da na Kosovu izdejstvuje bratstvo i jedinstvo između Egipćana, Crnogoraca, Srba, Muslimana, Albanaca, Turaka... dovesti do toga da Srbi budu majorizovani jer će u stvarnosti 90 odsto Albanaca imati dominaciju. Srbi neće biti zaštićeni jer Milošević neće da prizna da su oni manjina, Milošević nije pristao da to uđe u srpski predlog, ali mislim da je Artemije uspeo da u Vašingtonu izdejstvuje da u plan Kontakt grupe uđu slična ideja.

Štambuk, Egipćani i kosovski Srbi

Kako ocenjujete poziciju kosovskih Srba unutar jugoslovenske delegacije?

- Nema tu Srba. Njih predstavljaju Štambuk i Egipćani. Delegacija je namerno napravljena s dozom državnog cinizma - Milošević želi da kosovsko pitanje raščisti od etničkih primesa i da kaže da to nije pitanje Srba i Albanaca niti Albanaca i srpske države već nelegitimno pitanje koje su pojavilo jer su, eto, sve etničke zajednice zadovoljne i niko nema probleme osim nekih terorista. Time on zavarava i sebe i potkopava našu poziciju jer mu se svet na to smeje. Realno, postoje dva pravca problema - između albanske etničke zajednice i srpske države i između Albanaca i Srba. Egipćani i Hrvati sa tim nemaju nikakve veze. Ni Štambuk, ni JUL, ni bilo ko drugi. Time je, zapravo, Milošević pokazao da on ne želi da prizna problem, a čovek koji ne želi da prizna suštinu problema ne može da ga reši. Milošević apsolutno u svom manipulisaju dribluje stavu i smatra da izaziva veliki aplauz gledališta. Ali dok on dribluje stavu, drugi mu daju golove. Mislim da smo u ovoj fazi istorije dobili najgoreg mogućeg pregovarača za vrlo osetljive probleme koje nije on stvorio.

- Njima je veći problem albanska strana zbog toga što ona nije pravni subjekat na koji se može vršiti pritisak kao na Miloševića - ne može se bombardovati albanska strana jer se ne zna ko je ona, gde su oni... Gde naći Rugovine Albance? Amerikanci se trude da taj drugi subjekt definišu tako da i na njega mogu da vrše pritisak, a Albanci se tome opiru. Pretnje da će albansku stranu proglasiti teroristima ako ne potpiše ili da će ih u tom slučaju prepustiti Miloševiću do sada nisu imale efekta. Mislim da će naredne dve nedelje biti iskorištene da se Albanci pretvore u pravnu personu ko-

Ipak, oni nisu sigurni kakve bi posledice takvo bombardovanje imalo na albansku stranu - možda nikakve pošto nanošenje štete jednom delu uopšte ne mora značiti spremnost na kompromis drugog dela. Verovatno su ocenili da će Albanci biti osetljiviji na ukidanje privilegija nego na pretnje.

Kako ocenjujete poziciju Albanaca?

- Njihova pozicija je dobitnička jer je protiv Miloševića svako u dobitničkoj poziciji. Oni naprosto hoće da izvuku maksimum iz sadašnje situacije iako su optimum već dobili. Prihvaćeni su kao međunarodni pregovarači mada se ne može reći ni ko je ta njihova delegacija niti koga predstavlja. Neverovatno je da se, dok traju pregovori i u njima navodno učestvuje predstavnik te OVK, na terenu i dalje vrše teroristički akti što znači da neki na Kosovu ne smatraju da su obavezani učestvovati u delegaciji. Znači - i kada se postigne dogovor to ne znači da neće biti terorizma jer bi mogli da kažu da taj što je tamo bio njih ne predstavlja. Albanci su ljubimci zahvaljujući Miloševiću i poptuno su zaštićeni kao

blem države i ko ima više sile. Početak realne priče o Kosovu je priča o srpskoj državi, a Kosovo je posledica slabosti srpske države. To je moguće jer je međunarodna situacija takva da definitivno rešenje u smislu institucionalizovanja postojećeg stanja - a to znači nezavisno Kosovo i Srbija bez Kosova - nikome ne odgovara. Taj koncept ne može biti prihvaćen - ne zbog Srbije - nego zato što bi druga albanska država na Balkanu izazavala ogromne potrebe prema jugu - prvo prema Albaniji koja bi došla u haos onog trenutka kada bi Kosovo postalo nezavisno jer politička elita s Kosova nema nameru da se priključi Albaniji, već želi da

bi Srbija dala mali signal svog ozdravljenja međunarodna zajednica bi jedva dočekala da to prepusti institucijama države. Oni imaju toliko problema da im je Balkan poslednja rupa na svirali. Uveren sam da bi malo jačanje demokratskih institucija u Srbiji već značilo povlačenje međunarodne zajednice kao što je to bilo prethodnih 50 godina. Njih ne interesuje šta se ovde radi dok se to ne vidi na televiziji.

Rekli ste da je uslov za provođenje kosovskog plana uspostavljanje demokratskih institucija. Nije li nerealno govoriti na takav način u momentu kada Srbiji prete vazdušni udari?

- Kada imate neku tešku upalu

realno reći da je antibiotik lek. Nerealno je možda u toj situaciji da dobijete taj lek, ali je to jedini lek. Možemo da govorimo o tome šta pacijent treba da uradi da dođe do leka, ali sasvim sigurno ne sme da se zavarava travicama i zasećerenim vodovima i gubi vreme. Između svesti šta je lek i dobijanja leka je proces traženja. I ni jedan lek nije besplatan. Pogotovo lek za teške bolesti. Mi imamo tešku bolest.

Ima li šanse da dodemo do leka?

- Moramo se boriti. To je bolest od koje su mnogi bolovali, koju su preležali svi evropski narodi pre 200 godina i tokom vremena izgradili imunitet na te teške bolesti koje su hronične, ali nisu smrtno. Mi nemamo imunitet. Nadam se da ćemo ubrzo izgraditi imunitet na takve bolesti. Kosovo je model za Sandžak, za deo Vojvodine, za mnoge druge oblasti u Srbiji.

Očekujete li da će i ta pitanja uskoro biti otvorena?

- Pa ako se ne nađe mehanizam za rešavanje problema Kosova, automatski će se zapaliti ta druga žarišta.

Nataša Bogović

Vuk Drašković glumi da je dobio neki signal

Vuk Drašković je rekao da je srpska strana u jednom momentu bila spremna da prihvati politički sporazum kao i da bi samo provođenje sporazuma bio manji problem.

- Vuk Drašković govori u telefonsku slušalicu koja nije povezana sa cantalom. To je, zapravo, dečki telefon i on glumi da je dobio neki signal. Niko ne pita ni Momira Bulatovića, a kamoli Vuka Draškovića. Sigurno je da je srpska strana bila spremna da prihvati bilo kakve principe, jedino nije bila spremna da prihvati kontrolu sprovođenja tih principa, a to je ključna stvar.

Ko je autor reklamnog spota za naš list koji državna televizija nerado emituje

Virus u marketinškom telu Srbije

Ako iza nekog proizvoda ne stojimo ni mi ni klijent za koga pravimo reklamu - takve poslove ne prihvatamo kažu u „Hamer“ propagandi

Nekako u isto vreme kada je u Novom Sadu - otvoreno dopisništvo lista *Danas*, na Drugom programu RTS emitovan je spot o našim novinama: „Stvari nisu uvek onakve kako izgledaju“ - tekst je koji se na ekranu pojavio uporedo sa slikom zdrave, crvene jabuke. Već sledećeg trenutka gledaoci su na ekranu videli potvrdnu teksta - ugledali su istu jabuku, ali njenu drugu, gnjilu stranu.

Ovaj spot - koji RTS nije rad da emituje i koji su Novosadani videli sasvim slučajno, (upao je, jer je RTS prenosio košarkašku utakmicu emitovanu na Televiziji Crne Gore) - samo je jedan od niza uspešnih marketinških poslova, kojima se, između ostalog, bave mladi, sposobni i inventivni ljudi u novosadskoj agenciji Hammer propaganda. Istraživanje tržišta, prodajne promocije, istraživanje reklamnog medijskog prostora, public relations, dizajn... polja su na kojima se Hamer uspešno ogleda već osam godina. O tome svedoče mnoga značajna priznanja i nagrade.

Ova kreativna radionica za proizvodnju slike i zvuka, čiji moto je: poruka mora da zaintrigira i da bude jednostavna da bi bila što jasnija - vlasnik je 35 nagrada za radio i TV spotove, apsolutni pobednik prošlogodišnjeg festivala propagande Srbije, zapaženi učesnik Međunarodnog festivala Zlatni bubanj u Sloveniji...

Kuhinje

TV spot: Kuhinje „Umetnost“, Bačka Topola dobio je na 1. YU festivalu TV i radio spotova specijalnu nagradu za kreativnost „Spot koji smo pojeli: akvarel (na fotografiji je korpa s voćem i povrćem), portret (praseća glava na tacni), ulje (pomfri), akt („golo“ pile), mrtva priroda (postavljen sto za doručak).

- S obzirom da je delatnost kojom se bavimo kod nas još u povoju, naš najveći uspeh je što smo opstali... Prepušteni smo sami sebi, Internetu, knjigama iz inostranstva i, najviše, sopstvenoj intuiciji - iznosi kreativni direktor Hamera Miloš Jovanović i dodaje da je ovaj posao (kojim se zajedno s njim bave njegova porodica i kum) zapravo umetnost, koja je konglomerat psihologije i mnogih drugih veština.

U agenciji, sa najviše nagrada na našim prostorima, rade profesor, pedagog, inženjer mašinstva, video montažeri, dizajneri-grafičari, kamermani, režiser... Svi oni

Zaštitni znak agencije Hamer

„Ovaj gravirani čekić-ključ od kovanog gvožđa su tokom 19 veka koristili vinari u srednjoj Evropi. Njime su zatvarali vinske bačve, a otvarali slavine. I mi smo napravili sasvim poseban čekić. Otvara nove poslove, a zatvara krug Vašeg poslovanja. Investirajte u njega. On će oblikovati Vaš poslovni identitet. Neka čekić postane ključ Vašeg uspeha - poručuje agencija Hamer.“

pokušavaju da pokažu „kako to zapravo treba da se radi“ i da razbiju, nažalost, uvreženo mišljenje koje vlada na državnim TV i radio stanicama, kao i u državnim preduzećima, da reklamom treba da se ba-

ve oni ljudi koji, na primer, lepo čitaju i pišu, ili su po nečijem mišljenju duhoviti!

- Spadam u ljude koji ne kupuje neki proizvod ako je on neprivačlan za oko ili ako je loše upakovan - kaže Jovanović. - Pokušavamo da sledimo savet velikog stručnjaka u ovoj oblasti Dejvida O'Gilija: „Ako ne verujete u neki proizvod, ili se on ne dopada vašoj porodici - nemojte ga reklamirati!“ Tako se ponašamo i mi u Hameru: ako iza nekog

proizvoda ne stojimo ni mi ni klijent za koga pravimo reklamu - takve poslove ne prihvatamo kažu u Hamer propagandi. Dešavalo nam se da odbijemo posao, jer je loša ambalaža onog šta se reklamira, a klijent nije spreman da to menja. Jer, propaganda je tek drugi ili treći proces u istraživanju tržišta. Proizvod prvo mora da ima svoj identitet, a onda da se stavi u promet. Loše je što svi misle da mogu da se bave ovim poslom. Tako se često dešava da direktori firme dizajniraju proizvod koji prodaju! U ovoj oblasti se stvari kod nas vrlo sporo razvijaju. Između ostalog zato što smo siromašni i marketing je još uvek luksuz. A, u svetu, stvari stoje sasvim drugačije. Moderno pravilo postojanja je: oglašavam se, dakle postojim. Kada

Novom Sadu, s ljubavlju

Hamer je, proteklog 1. februara, na Dan Novog Sada, po mišljenju mnogih Novosađana, uputio najlepšu rođendansku čestitku svom gradu:

„Ja živim tu gde Dunav protiče kroz lju-de. Ja živim tu gde se ravnica ogleda u vi-nu. Ja živim tu gde su lubenice slađe od le-ta, a pesme tužnije od violine. Ja živim tu, gde su ljudi vetar u kajase upregli, a zemlju zaprosili. Ja živim tu gde su vojske prošle rasipajući blato ko dukate. Ja živim tu gde deca znaju da lete. Ja živim tu gde su jednom zasadili ljubav. Tu je moje srce niklo. Srećan ti rođendan, Novi Sade!“

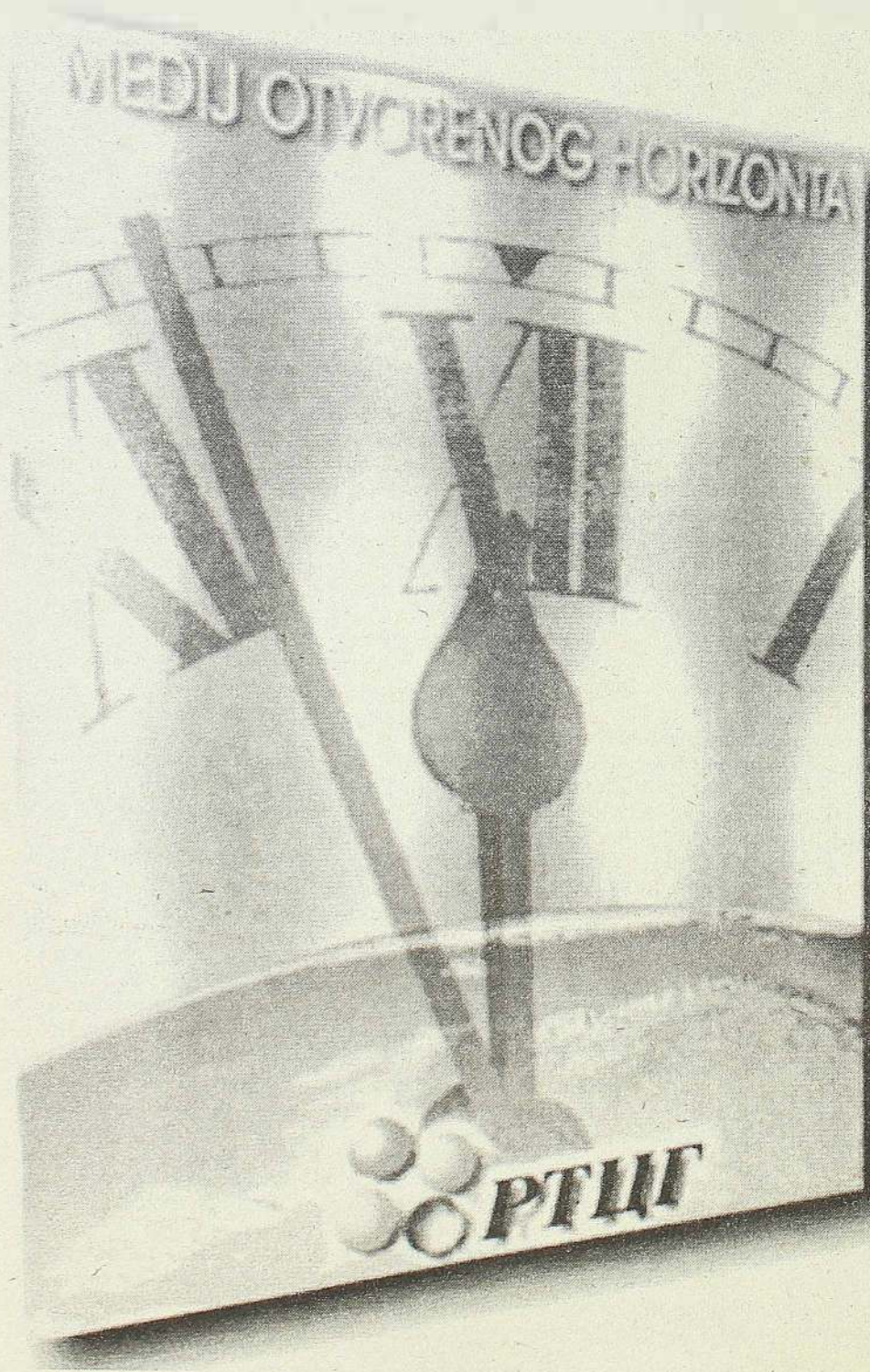
mi dobro odradimo svoj posao, milioni ljudi nastave da postoje još bolje - iznosi Jovanović.

Hamer je nedavno obavio istraživanje o čitanosti dnevne štampe u Srbiji. Dobijeni rezultati šokirali su mnoge: više od 60 odsto stanovništva ne čita dnevne novine! Ljudi su u proseku nepismeni. Narod je sve zaglupljeniji. Pink se sve dalje vidi i čuje. Mediji su se pretvorili u sopstvenu karikaturu.

Hamer, koga nazivaju „virusom u mar- ketinškom telu Srbije“, uglavnom ima svoje stare klijente koji su rasli zajedno sa agencijom.

- Naše tržište je Vojvodina. Naša inspira- cija je Vojvodina. Glavni junak naših priča je mali, običan čovek iz našeg miljea u sva- kodnevnom situacijama. Često se držimo lokalnih jezičkih bravura, koje su svima bliske, poznate i jasne. Mi stvarno volimo Novi Sad. Sigurni smo da za njega možemo mnogo da učinimo i zato se trudimo da do- prinesemo u otkrivanju njegovog identiteta - kaže direktor Jovanović.

Branislava Opranović

RTV CRNE GORE
PREKO
SATELITA
EUTELSAT W2
16% E-B6
frekvencija 11.148 Ghz
tonski podnosilac
*za Televiziju: 6,60 Mhz
*za Radio: 7,20 Mhz

RTV CRNE GORE
realan pogled na
našu stvarnost

FENOMEN DEVEDESETIH: DA LI JE OPASNO MOBILNO TELEFONIRANJE

Lekovito nije, da li je štetno - dokaza nema

Pored uveravanja da baš ne ubija, neki stručnjaci preporučuju da se prilikom telefoniranja sa mobilnog telefona povremeno „menja“ uvo, da se ne drži pored srca, što naročito važi za ljude sa ugrađenim bajpasom i da je bolje ostati „nedostupan“ kada je veza slaba, jer tada je zračenje najveće

Kako je divno imati ga! Koristili na javnom mestu, držati na stolu kafića, biti dostupan ili ne svakog trenutka bilo gde... Mislite li i vi tako o majušnoj stvari. Zapravo, imate li mobilni telefon? Ili ste se odlučili za ostanak u istoriji, koja vrvi od fiksnih telefona, telegrafa, dimnih signala, golubova pismošosa... Mobilni više nije ni skup kao pre nekoliko godina kada su srpski ministri dobili prve primerke. Tada je priključak koštao 10 hiljada maraka, a danas tričavih 99 dinara...

Telefonsku „mobilizaciju“ prati i priča o štetnim zdravstvenim uticajima ove nprave:

- Zrači, izaziva zujanje u ušima i nervozu, ljude od njega boli glava, oštećuje srce, jedna žena stalno povraća a komšija već dva meseca ne može da spava. Priča se da hoće i rak na sve koji imaju mobilni... Tako oni, koji iz raznoraznih razloga nemaju mobilne telefone, dijagnosticiraju zdravstvene prilike „protivničkog“ tabora. Šta je, zapravo, istina?

Otežano merenje

Mobilni telefon je za sada najznačajniji izvor radio-frekvencijskih zračenja u koja, među ostalim, spadaju radio i televizijski signal. Iako najnoviji modeli teže tek 135 grama, činjenica da su i prijemnici i odašiljači, čini ih izvorištima zračenja.

Ozbiljnost celoj stvari daje antena, koja emituje lokalizovano polje zračenja za prenos govora čiji, opet, manji deo završava u glavi onoga ko telefonira. E, sad: osnovno dejstvo radio-frekvencijskih zračenja na čoveka je zagrevanje njegovog tkiva, pa se postavlja pitanje da li „srećnici“ sobom nose opasno grejno telo.

- Veoma je teško izmesti intezitet zračenja koji se javlja između antene i glave jer se ona nalazi u neposrednoj blizini polja zračenja. To je prostor na daljini manjoj od talasne dužine zračenja, pa svako merenje instrumentom izaziva poremećaj u tom polju, što onemogućava dobijanje tačnih rezultata. Osim toga, teško je odrediti koliko se od toga apsorbira u glavi čoveka - kaže docent doktor Miroslav Hrnjak iz Instituta za medicinu rada na Vojno-medicinskoj akademiji u Beogradu, inače predsednik Radne grupe za pripremu Zakona o nejonizirajućim zračenjima.

Kad već nisu uspeali da ustanove koliko se od izgovorenog vraća u glavu „izgovarača“ u vidu zračenja, svetski naučnici su pokušali da odrede koju količinu zagreva-

nja može da izdrži ljudsko tkivo. Različiti metodi i rezultati, ipak su svedeni na jedan imenitelj: najveći broj mobilnih telefona na tržištu ozračuje glavu ispod nivoa koji se smatra prihvatljivim. Međutim, da zrači - niko ne spori.

Zato, i pored uveravanja da baš ne ubija, neki stručnjaci preporučuju da se povremeno „menja“ uvo, da se ne drži pored srca, što naročito važi za ljude sa ugrađenim bajpasom, da je bolje ostati „nedostupan“ kada je veza slaba, jer tada je zračenje najveće. Konstruktori, pak, poručuju da čine sve kako bi se na tržištu pojavili lepši, moderniji i, između ostalog, telefoni čije antene još više koriste polje zračenja za prenos govora, zbog čega manje zagrevaju glavu korisnika.

Mobilni telefoni u GSM mreži rade na frekvenciji od 900 megaherca, dok starija analogna varijanta obezbeđuje vezu na 450. Kako je dokazano da veća frekvencija daje bolje rezultate uz manja zračenja, već sada se koriste one od 1.800 i 2.200 megaherca. Međutim, pravi raj za korisnike stručnjaci najavljuju tek kada dođe vreme u kome će njihovi razgovori biti obavljani na 6.000 megaherca.

Za razliku od već staromodnih pejdžera, koji su se pojavili pedesetih godina, a ne zrače zato što su samo prijemnici, mobilni telefoni su tekovina devedesetih. Samo nekoliko godina, bilo je potrebno da osvoje planetu; prošle godine imalo ih je više, od 190 miliona ljudi. Njihov broj se godišnje uvećava za više od sto procenata, pa se predviđa da će ih 2.002. biti 700 miliona, a tri godine kasnije više od milijarde. Već sada, u Finskoj ih koristi 56 procenata stanovnika, a i neke druge razvijene zemlje će uskoro imati više građana sa mobilnim telefonom od onih bez njega.

Šta sa velikim antenama

Zbog takvog naglog razvoja mobilne telefonije, Svetska zdravstvena organizacija, Evropska unija i vlade bogatijeg dela sveta finansiraju obimna istraživanja o svakojakim posledicama upotrebe mobilnih telefona, onim sociološkim i fiziološkim. Za sada, nijedno ispitivanje nije potvrdilo pojavu zdravstvenih smetnji, što znači da nema naučnih dokaza da zračenje od mobilnih telefona izaziva bilo kakve štetne efekte po čoveka.

I tu bi priča mogla da bude završena, da i od antene nema veće. Naime, da bi informacije uspešno stigle na pravo me-

sto, pored malih antena na samim aparatima, potrebne su i one velike, takozvane bazne stanice, koje su najčešće raspoređene po krovovima zgrada ili na uzvišenjima izvan gradova. Da li velika antena znači i veći problemi, ni to se pouzdano ne zna, bar kad je nauka u pitanju.

U pokušaju da pretekne konkurenciju, Telekom Srbije kao jedno od domaćih preduzeća za mobilnu telefoniju odlučilo je da brže bolje „razapne“ široku mrežu antena po Srbiji. I u Beogradu naravno, zbog čega je investitorima za oko zapala visoka zgrada u Ulici 29. novembra. Za sada se ne zna kako, ali pronađen je način da se dobije potpis predsednika kućnog saveta, kojim je izdat krov za „nagradnju“. Kako to obično biva, u dobro-susjedskim odnosima, stanari su za radu saznali tek kad su se pojavili majstori, naravno, sa antenom. Usledila je blokada radova, dolazak inspekcije, žalbe gradskim strukturama, apeli medijima... Na kraju, kako njihova bura nije ni zaljuljala ogromnu metalnu konstrukciju, stanarima je ostalo da strahuju od onoga što su čuli. A čuli su sve najgore, odnosno sve ono što je nabrojano za antene na samim mobilnim aparatima. I još više, pošto je i antena mnogo veća...

- Antene koje se postavljaju na krovovima zgrada, talase emituju većinom horizontalno, a ne vertikalno. Već ispod samog krova, ne postoji zračenje koje ugrožava stanovnike zgrade. Zbog horizontalnog prostiranja, čak se može govoriti o većoj ugroženosti stanara okolnih zgrada od ugroženosti žitelja one na kojoj je postavljena antena. Međutim, kako se zračenja ovakvih antena ne rasprostiru široko, po nalazima Svetske zdravstvene organizacije nema štetnih dejstava ni za koga ko se preterano ne približava. Naravno, to ne znači da je ovo do kraja ispitano, tim više što se nauka tim problemom bavi tek dvadesetak godina - kaže Hrnjak.

U 15 gradova Sjedinjenih Američkih Država, izvršena su ispitivanja velikih antena na 486 lokacija, kada je utvrđeno zračenje 0,005 mikrovata na kvadratnom centimetru. Po svetskim, pa i našem JUS standardu, dozvoljeni iznos je 200 mikrovata na kvadratnom centimetru, što je nuporedivo više od izmerenog. Pa ipak, oprezni naučnici ne žele da iznose krajnje zaključke, zbog čega čak dovode u sumnju „podobnost“ važećih standarda.

Gordan Brkić

O PRIRODI STVARI

MILAN

Piše: Nataša B. Odalović

Ako pregovori u Rambujeu nisu doneli ništa novo na političkom planu, ipak su nam doneli jedno neočekivano otkrovenje - Milana Milutinovića.

Milan Milutinović je predsednik Srbije. Fin čovek. Skroman. Nikada se nije mešao u svoj posao, i da nije bilo Rambujea, građani nikada ne bi saznali za skrivene kvalitete predsednika koji je do sada (po zadatku) uglavnom ćutao. U Parizu, međutim, Milutinović je osim odličnog baratanja engleskim i francuskim jezikom, pokazao da za razliku od većine ovdašnjih političara na vlasti, ume da razgovara razložno, a pritom ljubazno i strpljivo, sa, doduše, pomalo naivnim glumljenjem velikog političkog šmekera. No, ukupna ocena za umetnički dojam je iznenađujuće povoljna.

Na konferencijama za novinare trudio se da odgovara staloženo i neostrašeno na ponekad i nesuvisla pitanja nekih novinara koji su se, očigledno, između logike i političarenja odlučili za ovo drugo. Kako inače objasniti insistiranje (nekih) predstavnika sedme sile na upornom ponavljanju istog pitanja, zašto jugoslovenska delegacija (blanko) ne potpiše pristanak na dolazak NATO trupa, koje bi omogućile implementaciju sporazuma, iako je Milutinović, mora se priznati veoma jasno i precizno (ad hoc) obrazložio da je neophodno prethodno pronalaženje i potpisivanje sporazuma, da bi NATO trupe (ukoliko bi i bilo govora o njihovom dolasku, prim. aut.) imale šta da implementiraju.

No, medijski najzanimljivija bila je svakako šetnja Milana Milutinovića po ulicama Rambujea. Nije on kriv što je ta šetnja bila zlorabljena na državnoj i drugim domaćim „nezavisnim“ televizijama i reprizirana do neukusa. Sama Milutinovićeve šetnja ulicama Rambujea koju je propratila neviđena količina novinara, bila je sa stanovišta političkog marketinga dobar posao. Dok su „zarobljenici dvorca Rambuje“, kako ih je nazvao Milutinović, više od dve nedelje bili nevidljivi za javnost, i dok su novinarima gladnim događaja i informacija rambujeovski dani šutnje bili obojeni sivo, Milutinovićeve promenada do „Napoleona“ gde je krenuo na kafu bila je gotovo senzacionalna. On se opkoljen novinarima čas šeretski smeškao, čas odgovarao sa inteligentnom dozom ironije i cinizma - rečju kao da nikada nije bio polaznik dedinjske moralno-političke škole.

Ono što je donekle kvarilo estetski ugođaj bilo je prenapregnuto lice Hadži Dragana Antića sa izrazom kralj plivača koji se jedva bori za vazduh, a koji je kao deo telesne garde izvirivao iza Milutinovićeve leđa. To mu je valjda prešlo u naviku, budući da je na svim konferencijama za novinare u Parizu, ničim izazvan, stajao iza leđa Milutinovića i Trifunovića, grleći naslon stolice ili pomerajući pikslu sa konferencijskog stola. Ali, budući da se ta scena ponavljala na svim konferencijama, verovatno da je Hadži Dragan Antić u Parizu bio nešto više od novinara.

No ako zaboravimo H. D. A., i nešto sitnije nedostatke, Milutinoviću bi se još jedino moglo zameriti na povremenim anahronizmima. Na rečenicama koje teško da su se mogle uklopiti u celinu Milutinovićeve evropejsko - šmekersko - nonšalantnog imidža koji je upadljivo forsirao. Takva je, recimo, bila ona, tipično osmosedničarska: „Mi smo ovdje zastupnici principa istine i pravde“, koja (a sada sam već ubeđena da bi se i sam M. Milutinović složio, samo kad bi smeo) apsolutno nema težinu političkog, niti bilo kog drugog argumenta. To je rečenica koju je mogao reci bilo ko, od predstavnika OVK, preko Rugove, Ratka Markovića, Egipćana do ljubaznih sobara u dvorcu Rambuje. Ali da je deceniju unazad moglo bez takvih rečenica, ne bi se o našoj sudbini danas ni raspravljalo u Rambujeu, zar ne?

I na kraju ove storije o otkrovenju, jedna ljupka pikanterija. U izdanju PGP RTS nedavno se pojavila kasetna „Leontina za decu“. Upućeni tvrde da bi neočekivano velika popularnost Milana Milutinovića nakon Rambujea, mogla da dovede do cenzurisanja (s najvišeg mesta) hit-pesme sa ovog nosača zvuka: „Što da šetam sama, s Milanom je slade“.

Treba li Srbiji građanski pokret otpora

KRAJ TRAGIKOMEDIJE ?

Piše: Milan Đorđević

Da li žanru komedije ili tragedije pripada pozorišni komad u kojem izigravamo bedne statiste? Ili je to masovni, neveseli hepening što ga zajedno izvode glavni akteri, domaća zablesavljena publika i probrani posmatrači iz drugih zemalja? A u njemu smo čas kao dobrovoljno topovsko meso, čas kao voljni ili nevoljni saučesnici u gadostima ili zločinima, čas kao izgnanici, čas kao opljačkane štediške, pa pokradeni, prevareni, maltretirani, obespravljeni ljudi, čekači plata i penzija, da bi završili kao ljudi koji su ratom, skandaloznim zakonima, pendrecima ili potplaćivanjem učutkivani i učutkani. Ili što bi pesnik Mandeljštam rekao, „u tor utoreni“. Možda je to samo burleska odnosno farsa koja uveseljava ili rastužuje ponekog od takozvanih belosvet-

Jugoslavije, intelektualne velika- ne, stvaraocze zabrinute za sudbi- nu srpskog naroda, časne ljude i slično. Svaka sumanuta ideja i svaka ekstremistička zamisao kod nas je doživela gromoglasnu promociju. Ksenofobija i nacionalna mržnja dobile su pravo građanstva. A normalna ljudska i građanska logika ovde se smatra nečim bizarnim i nastranim. Kad se setim ne baš tako davnog recit- ala-generalne probe na Gazime- stanju, pitam se, šta je od tih pra- znih visokoparnih reči i obećanja ostalo? Koliko je od tada izgovo- reno čudovišnih budalaština i gluposti, i nikom ništa. Na žalost, nisu olako izgovarane samo reči, nego su počinjeni mnogi zločini.

Ali našoj tragikomediji ipak se ne nazire kraj. Sad se pozorišni rekviziti i skalamerije odbacuju, novo presvlačenje kostima opet je u toku. Kao da bi neki ponovo da navuku zardale oklope iz fil- ma „Boj za Kosovo“. No, simulira- ni nacionalni romantizam pretvorio se u pravu katastrofu a na nje- govo mesto došla je gola tmurna realnost. Ali glumci-vlastodršci od nas patetično traže da još jed-

manipulisanjem narodom, noše- njem transparenta, zastava i mo- štiju, sa pucanjem, ubijanjem, pljačkanjem, iseljavanjem ljudi, prekrajanjem granica. U tome se najveći deo njegovih trabanata grdno obogatio. Puno njegovih

sklonost prema čemu, ali i korist, probitak, kamatu. Pa tako vasto- dršci koji ovde govore o nacional- nim interesima, zapravo sebe identifikuju sa suverenom drža- vom i nacijom. Oni sebe smatraju većnim i suverenim vlasnicima

nemo bar malo svesni svih svojih građanskih i ostalih prava. Uz to nikako ne treba da gubimo nadu da se ovde ništa ne može prome- niti na bolje. Pravi ovdašnji naci- onalni interes, zvali ga srpskim ili kakvim god hoćete, pre svega je u

Ovo teatarsko događanje svodi se na to da nam jedna hulumenta loših glumaca, šmiranata, zlokobnih nasilnika i njihova kamarila, šarena gomila prevrtljivaca, već više od jedne decenije glumi heroje, rodoljube, poštenjake, pravednike, mudre državnike, političare, čuvare integriteta Jugoslavije, intelektualne velikane, stvaraocze zabrinute za sudbinu srpskog naroda, časne ljude i slično

podanika osiromašilo je. Neki su pobešli u mrsko nam inostran- stvo a neki su se preselili na onaj svet, dok čitljiva većina i dalje trpi sve hirove i „istorijske“ obrte cenjenog vođe i njegovih satelita.

Cinik i pesimista rekao bi da je većina ljudi izabrala takvu politi- ku i njene pogubne posledice. I možda bi uz to naveo neke prime- re iz naše istorije devetnaestog veka. Recimo, ono jednodušno epsko odbijanje političara i na-

države i nacije. Država i nacija za njih je samo obor u kojem spro- vode svoju moć (i nepismeni knez Miloš Obrenović bio je do- bar svinjogojac i izvoznik svinja- možda i ovaca-ali kao državnik bio je nešto savitljiviji u odnosu na ono malo pismenih i mnoštvo nepismenih podanika).

Za naše ljubljene vlastodršce upravljanje državom samo je sredstvo kojim se čuvaju njihovi privatni interesi. Jer interes gra- đana ove države nije da žive kao žigosana stoka u toru ili oboru, da budu nečiji taoci, da su svakih nekoliko meseci izloženi ratnim pretnjama, strahovima, da se vo- ze poluraspadnutim autobusima, da stoje u redovima za jestivo ulje ili šećer, da im više meseci kasne bedne plate i penzije, da idu od banke do banke ne bi li podigli kakvu crkavicu (jer u takozvanim bankama nema gotovog novca). Samo oni koji to neće da vide, ne primećuju da je ova zemlja uveli- ko bankrotirala i da je njen ban- krot posledica jedne odavno ban-

tome da građani Srbije žive nor- malnijim, civilnim, što će reći, ci- vilizovanijim životom. Recimo, onakvim životom kakav nalazi- mo u zemljama sa odgovornim i razboritim političarima kao što je Češka. Zašto bismo morali stalno da razmišljamo o tome kako da svoj život žrtvuemo za otadžbi- nu, a ne da mislimo o tome kako da ovu zemlju učinimo mestom na kome će se bolje i lepše živeti? Dosta je vladavine kulta patnje u ime kojeg jedna grupa licemera stalno poziva na žrtvovanje (žrtvovanje drugih) dok sama nije spremna ni na kakve žrtve.

Prema tome, rizikujući da me shvatite kao naiščinu, reći ću, udružimo se, dragi moji, udru- žimo se na sve moguće načine oko konkretnih stvari pošto ćemo jedino tako štitići svoja ugrožena ljudska i građanska prava, pri tom ne ugrožavajući prava dru- gih. Činimo to jer naša prava, na žalost, ne štite ni sudovi niti dru- ge ovdašnje institucije. Program građanskog otpora je minimalan i

Zašto bi morali stalno da razmišljamo o tome kako da svoj život žrtvuemo za otadžbinu, a ne da mislimo o tome kako da ovu zemlju učinimo mestom na kome će se bolje i lepše živeti? Dosta je vladavine kulta patnje u ime kojeg jedna grupa licemera stalno poziva na žrtvovanje (žrtvovanje drugih) dok sama nije spremna ni na kakve žrtve

skih gledalaca? Sudeći po broju ubijenih, prognanih, obeskuće- nih, osiromašenih i unesrećenih, reč je o tragediji. Ali kad gledam ponašanje vodećih glumaca-na- zovi odgovornih zvaničnika i kad slušam retke izjave namrgo- denog lokalnog režisera koji je je- dino sposoban da čuva svoju vlast, rekao bih da je reč o kome- diji sa elementima groteske. No, biće da je ipak u pitanju domaća tragikomedija sa mnogo folklor- nih primesa.

Ovaj komad neki nazivaju „Godine rasplesa“, drugi „Raspad Jugoslavije“, „Srpska tranzicija“, „Srpski put u demokratiju“ ili možda „Pomračenje uma“. Sve u svemu, ovo teatarsko događanje svodi se na to da nam jedna bulu- menta loših glumaca, „šmiranata“, zlokobnih nasilnika i njihovih kamarila, šarena gomila prevrtlji- vaca, već više od jedne decenije glumi heroje, rodoljube, pošte- njake, pravednike, mudre držav- nike, političare, čuvare integriteta

nom zaigramo ulogu žrtvi. Ovog puta žrtvi velikih sila. Doduše, gde su legendarni bradati filmski statisti iz Pazove i slične plečate delije? Oni su voleli te uloge i žrtvovanje na oltaru otadžbine (do- duše, iz toga se uvek izvlačio ne- ki veći ili manji, ali svakako opi- pljiv čar). Gospoda mudri vlasto- dršci kao da ne uviđaju da osiro- mašeni, obogaljeni, utučeni i obespravljeni ljudi nisu najbolji za herojske uloge koji im name- njuju.

Ali iza svega toga i posle svega ostao je glavni gazimestanski go- vornik što liči na jednog od se- dam patuljaka koji se stalno ljuti, dakle ostao je gospodin predsed- nik koji se mršti i čuti umesto da što pre podnese ostavku (to je, naravno, nezamislivo). On je od čvrstorukaške frakcije nekadaše- nje vlasti bio izabran za princ- naslednika i novog vođu. I tako se pojavio u glavnoj pa i režiser- skoj ulozi u ovom tragikomičnom komadu sa igranjem, pevanjem,

rodnih poslanika da se izgradi že- leznica u Srbiji. „Zar, bre, gvozde- na guja da se uvuče u srce Srbi- je!“ govorili su tada. A kad je tre- balo glasati za uvođenje železni- ce, svaki poslanik je na svojoj stoli- ci u skupštini pronašao vrećicu zlatnika pa je u skladu sa tim i ni- malo epski glasao za izgradnju železnice. Ali lako je biti ciničan, teško je istrajati u suprotstavlja- nju nasilju, lažima, bezakonju i korupciji vlastodržaca. Čitljiva većina uglavnom sledi narodnu mudroliju po kojoj „pognutu gla- vu, sablja ne seče“. Pa se tako na- ša tragikomedija i dalje nastavlja.

Karikaturalni likovi stalno nam govore oveštale fraze kojima kao da sami sebe hrabre i ubeđu- ju. Doduše, ovde su reči odavno izgubile smisao. Deklamacije o dostojanstvu, patriotizmu, suve- renitetu i nacionalnim interesima opet su glavne teme dana. Reč in- teres zapravo dolazi iz sfere trgo- vine. U latinskom jeziku ova reč označava pažnju, zanimanje,

Iza svega toga i posle svega ostao je glavni gazimestanski govornik što liči na jednog od sedam patuljaka koji se stalno ljuti, dakle ostao je gospodin predsednik koji se mršti i čuti umesto da što pre podnese ostavku

krotirane politike. A oni koji vode tu politiku nisu nikako bankroti- rali, već su, naprotiv, lepo materijalno prosperirali. Pa i zato tako grčevito i nemilosrdno čuvaju vlast. Dobro oni znaju da će posle gubljenja vlasti kad-tad ipak ne- kom morati da polažu račune za sve ono što su radili i uradili. Prema tome, ako nam je stalo da se ova tragikomedija završi, treba vlastodršcima da pružimo otpor, da prestanemo da igramo uloge pasivnih statista i najzad posta-

jednostavan: udruženi odupiri- mo se nasilju i strahovladi raznih ovdašnjih demagoga, suprotsta- vljajmo se bezakonju i raspadu ljudskih vrednosti i to činimo u svim životnim situacijama i na svakom mestu! Bar tako pomozimo da se ova tragikomedija i mrv- cvarjenje već jednom okončaju. Da, dragi prijatelji, to je najmanje što možemo da uradimo za sop- stvenu budućnost i budućnost onih do kojih nam je stalo. Ako nam je do toga stvarno stalo.

Zato, moj Fauste...

Pozicije i opozicije konfliktna su pri- zorišta, vežbanke za sopstveno ja, na kojima se suprotstavljaju istinite i neistinite svesti. Skice kardinalnih ugovo- ra čekaju da budu potpisane. A davo zove i priziva, obećava zlatne gradove, dok čoveka goni radost da se i sam jednom oku- ša u zlu. Vizija dijaboličkog rada veliku napetost, obećava intenzivnost, pa moralni prevrat lako može da počne. Na tom mehanizmu počiva Paskalovo zapažanje da ljudi, glumeći anđele, lako postaju đavoli koji protivnike proglašavaju đavolima.

Ugovor se potpiše, pa one dvadeset i četiri godine krenu da se odvijaju poput zlat- nih ćilima. Život se odvija s one strane do-

bra izla, u svetu u kojem je takav dužali- zam privremeno ukinut. Međutim, „kada dr Faust uvide, da se svakim danom bliže kraju godine njegovog ugovora, započne on voditi praseći i epikurejski život...“. U tom razdoblju se potpisnici, gotovo bez cenzure, prepuštaju svemu što su želeli da dožive, ali se nisu usuđivali. Kraj je blizu, fini pesak curi, nema više mnogo vreme- na. Nemogućnost da se zlo progna u Ne- Ja pospešuje dalja upuštanja. U posled- njoj, eksplozivnoj fazi, nastupa reflektivni efekat: nešto što već jeste Ja, trebalo bi opet učiniti nekim Ono.

„Zato, joj Fauste, nije dobro s velikom gospodom i đavolom grožde zobat, petelj-

kama ti mogu oči izbosti kao što sada vi- diš; bolje da ti je daleko kuća bila. „Klasič- ni odlomak na kraju faustovske ekskurzije otvara seriju poslova u kojima se narod, odnosno konzervativni ljudski razum, na kraju eksperimenta dohvati mudrosti (kad već nema ničega da se ukrade): „Kojega si ljebac jeo, njegovu i pjesmicu pjevaš“, „Kad je kutlača nova, kuvar je treba, no kad se otrca piša mu se za nju“, „Po đavo- ljem ledu nije se šetat“. Jarkim sarkazmi- ma se pokušava učiniti sebe malenim, otvara se proces vraćanja na sopstvenu beznačajnost, afirmiše se čežnja da se čovek skrasi na meru i stajalište malograđan- skog morala, pošto moral uspostavi onaj

za koga znamo da ga principijelno krši. A davo, odnosno uznemirani ljudski duh, si- rotome doktoru drži zlobnu besedu pre nego što ga zli duhovi rastrgnu.

Geografija ljudske duše nije toliko kom- plikovana kao što želi da se prikaže. Ljud- ske duše su još divlje, a već napukle. S jed- ne strane zakoni, norme, merila, savesti, ideali. S druge energije, nagoni, želje, stra- hovi, bolovi, snovi. I jedinstvo tu ne može biti nešto što je dato, već nešto što je zada- tak. Ako se zadatak ne izvrši, od onoga što su bile pukotine, nastaju ruševine. Ako se izvrši, ostaje se „gospodar u sopstvenoj kući“, naravno samo privremeno

Nenad Prokić

Kratka istorija simbola srpskog pokreta otpora Generacija Pesnice

Kako je pređen put od cveća, preko sveća, intelektualnih sesija i razdragane zafrkancije do - pesnice

Piše: Vuk Stambolović

Prvi simbol suprotstavljenosti domaćim mega-nekrofilima, kako onima na vlasti tako i onima koji su se predstavljali kao njihova opozicija, bilo je cveće. Izložili su ga pred Saveznom skupštinom, u leto 1991, građani koji su protestovali protiv ratnog zahuktavanja tadašnje političke, kulturne, crkvene i univerzitetske elite.

Cveće se ubrzo preselilo na grobove dvadesetogodišnjaka žrtvovanih pred Vukovarom.

Novi simbol suprotstavljanja, pak, postale su sveće.

Odblesci njihovog plamena, podsećajući na sve ljude ubijene u tada već razbuktalom ratu, odsevali su i sa radnih prozora Glavnog Vinovnika.

Sledeći simbol otpora postale su sesije kruga intelektualaca koji su se razumom suprotstavljali rušilačkoj bujici srpskoga nacizma.

Teške posledice pomahnitalosti za „jednom Državom, jednim Narodom i jednim Vođom“ doprinele su, zatim, da dominantni simbol otpora postane ženska crnina.

Potom se simbol otpora razlio u hiljade pojedinačnih, razdraganih zafrkancija koje su se orile gradom cele jedne zime.

A onda je došla - pesnica. Simbol otpora potpuno drugačijeg značenja.

Pesnica naime, za razliku od cveća i upaljenih sveća, nema značenje apela.

Pogotovo nema dobre volje razgaljenih demonstiranja.

Uz to, za razliku od analitičkih sesija intelektualaca i demonstrativne ženske crnine, ne iskazuje samo prkos i negodovanje.

Snaga koja je u njoj sapeta izražava i veoma jasnu pretnju.

Dakako, simbol sa novim bitnim kvalitetom kakva je pretnja nije se pojavio slučajno.

Sve do isticanja pesnice, naime, dominantne su simbole otpora stvarali ljudi okupljeni oko pokreta za ljudska prava, ljudi opredeljeni za nenasilno suprotstavljanje, za autonomne institucije, za

vladavinu prava, ljudi koji su zagovarali mirnu i dogovornu tranziciju ka demokratskom poretku.

Simbol pesnice je, međutim, isturila nova generacija.

Generacija koja je odrastala pod vlašću ljudi kojima je pesnica i pokazana.

Ova generacija nije mogla imati poverenja u delotvornost angažmana zasnovanog na ljudskim pravima.

Njene su se pripadnice i pripadnici, naime, nebrojeno puta osvedočili da je vlast koju su poznavali za ljudska prava i slepa i gluva.

Imali su prilike i da veoma brzo shvate da pozivanje na ljudska prava ima smisla samo u okolnostima gde postoje makar ostaci poštovanja univerzalnih moralnih vrednosti, te da stoga u Srbiji, u atmosferi amoralnosti koju su indukovali sami vlastodršci, ono nema nikakvog smisla.

Generacija koja je kao simbol otpora isturila pesnicu, dalje, nije mogla imati poverenja ni u institucije.

Jer, institucije su, od medicine do sudstva, od banaka do administracije, od medija do Univerziteta, funkcionisale samo u lice-

Simbol pesnice će, kad-tad, početi da se aktualizuje.

Ljudi koji su odgovorni za genocid i čiji su hirovi sada zakon, ljudi koji su upropastili zemlju i koji su celom društvu uništili nadu, tada će se pozivati na svoja ljudska prava, na proceduru, pa čak i na primat Haškoga suda.

Pitanje je, međutim, da li će oni u čijim rukama tada budu bile terazije pravde hteti da razumeju tu vrstu govora

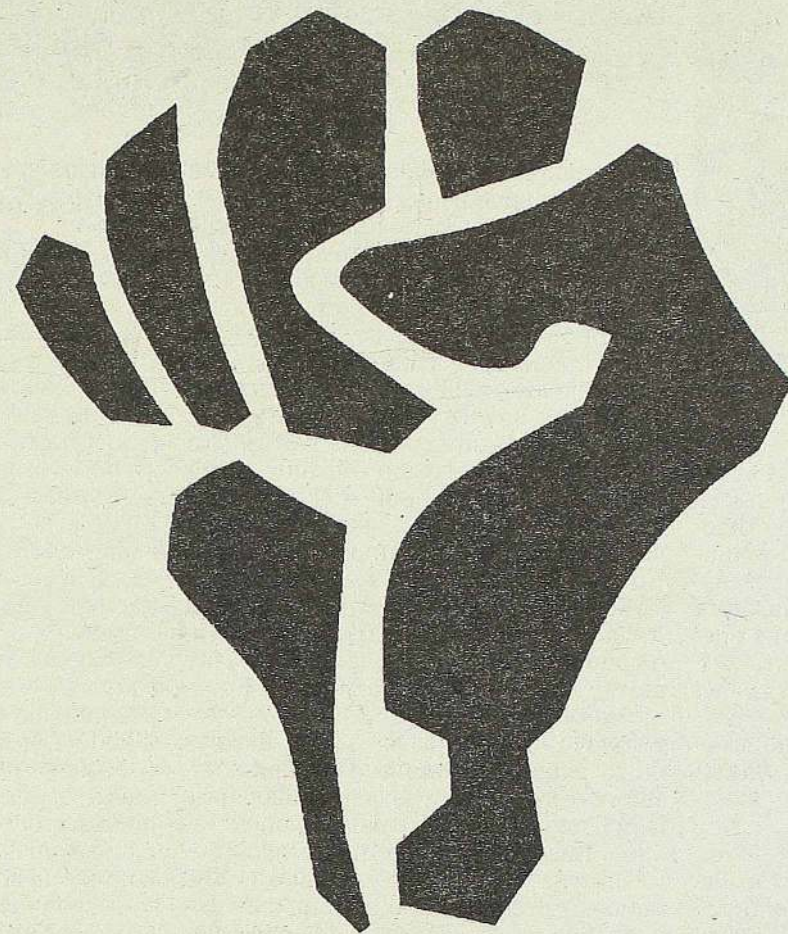
mernim izjavama vlastodržaca i uterivača njihovih poruka.

U stvarnosti se, pak, jasno očitovalo da su od njih preostale tek puke ljuštore.

Naime, pripadnici i pripadnice generacije koju bismo mogli nazvati Generacijom Pesnice, kao i njihovi bližnji:

- u bolnicama, nisu mogli da se leče ako nisu kupili lekove i potplatili lekare,

- u sudu, nisu mogli da računaju na pravedno suđenje,

- u bankama, nisu mogli da dobiju sopstvene pare,

- u školi i na fakultetu, nisu mogli da steknu vredno obrazovanje,

- na izborima, nisu znali ko će pripisati njihove glasove,

- na televiziji, nisu mogli da vide ništa drugo do propagandne poruke...

Izvesno je bilo samo jedno: - savršeno je funkcionisalo golo nasilje:

- roditelji Generacije Pesnice bespravno su izbacivani s posla,

- njihovim babama i dedama je uskraćivana penzija,

- putem banaka, državnih zajmova i „uličnih“ deviznih kurseva svima je zajedno konstantno pljačkana ušteđevina,

- nijedan posao se nije mogao obaviti bez plaćanja novčanog ili seksualnog reketa...

Generaciji Pesnice, uz to, neprestano je bilo pred očima da siledžije imaju glavnu reč - i u politici i u medijima, i u „biznisu“, i na fakultetima...

Sve do isticanja pesnice, dominantne su simbole otpora stvarali ljudi okupljeni oko pokreta za ljudska prava, ljudi opredeljeni za nenasilno suprotstavljanje, za autonomne institucije, za vladavinu prava, ljudi koji su zagovarali mirnu i dogovornu tranziciju ka demokratskom poretku

Njeni pripadnici i pripadnice nagledali su se i sahrana svojih vršnjaka, ubijenih na ulici, ili u jednom od „nepostojećih“ ratova.

A veoma su jasno spoznali i moć krvavog i opljačkanog novca. Pesnica je bila njihov logičan odgovor.

Kao simbol trećeg puta. Simbol onih koji su odbili da im se životni izbor svede na dve opcije.

Na ulazak u mafijaški vrednosni prostor, a možda i u samu nomenklaturu, ili na kopanje po kontejneru za đubre.

Dakako, kao dugogodišnji praktičari kulture nasilja, srpski su vlastodršci namađ prepoznali jezik pesnice.

Reagovali su prema obrascu koji su sami nametnuli: hapšenjima, ucenjivačkim zastrašivanjem i batinaškim grupama.

No, teško da će im to pomoći. Lek bi im, možda bio da pokušaju da se dogovore sa ljudima koji su isticali prethodne simbole.

Oko demokratske tranzicije. Dok još ima vremena.

Jer, simbol pesnice će, kad-tad, početi da se aktualizuje.

Ljudi koji su odgovorni za genocid i čiji su hirovi sada zakon, ljudi koji su upropastili zemlju i koji su celom društvu uništili nadu, tada će se pozivati na svoja ljudska prava, na proceduru, pa čak i na primat Haškoga suda.

Pitanje je, međutim, da li će oni u čijim rukama tada budu bile terazije pravde hteti da razumeju tu vrstu govora.

Kao splavovi na reci

satirikon

... I stoleća će kao splavovi na reci izaći meni na sud.

Parafraziram Pasternakove stihove, Hristove Preći u Getsimanskom vrtu. Strašni sud, sudnica Strašnog suda će, dakle, biti rečna obala kraj koje će proticati stoleća kao splavovi sa svojim bagažom. Vreme će poteći unazad samo da bi se jednom na nekom tamo eshatološkom izlazu sveta i života videlo šta je vredelo, a šta nije.

Ali, pre toga, šta ćemo sa ovim našim desetljećem? Šta ćemo sa ovim splavovima na kojima su stoleća naše posebne kulture i samo našeg ukusa? Šta ćemo sa splavovima na našim rekama i šta će oni svedočiti na sudu vremena. Splavovi, splavovi, splavovi i svaki je nekakvo posebno svedočanstvo, a svi skupa su svedočanstvo naše nezajzljive želje da čitavu zemlju pretvorimo u kafanu. Nekad jedno od najboljih mesta u gradu, novobeogradska i zemunska obala, pružilo je šansu za ljudi zamah novokomponovane imaginacije: splav lađa Misissipi, veliki točkovi sa lopaticama su tu, ali lađa će stajati u mestu, splav platforma sa skromnom ribarskom kolibom prema obali šalje tepih jarkonarandžaste boje kroz gusto blato, tepih je ograničen loše obeljenim oblicama kao na ranču kod OK Korala, splav ponton Acapulco posaden je papirnim palmama, papirus - papirusu, a kroz palme se u kaskadama sliva voda. Voda na vodi, voda vodi,

panta rei, pa i voda, zarobljena u sistemu jeftinih fontana na splavu zarobljenom vodom, splav Amfora i, stvarno, iz jedne ogromne amfore, veličine vojvode u celini i celosti, na frontnom delu splava, sliva se voda, čista biserna voda iz gradskog vodovoda kruži i dočarava nešto. Šta? Pa, nešto, jer je važno šta! Možda večno kruženje istog, iste vode iz vodovoda? Možda nečiju žeđ, možda metafiziku ljudsku, žeđ za glupošću. Tu je i prava pravcata kineska džunka, u džunci možete dobiti i kinesku hranu. Džunka je doplutala iz Šangaja, ona pamti šangajsku mafiju i ovde se snalazi kao riba u vodi. Još niko nije napravio katalog svih tih plovećih, plutajućih ostrva svetskog neimarstva, pravih podviga etno-hidro-arhitekture, podviga za istoriju ludila nadahnuća ove decenije posvećene antibirokratskoj revoluciji. Nema tog metra obale koji nije zauzet nekim plovećim zadovoljstvom: rashodovani hidrokrilac Galeb - pileća krilca na žaru, zabetonirani šlep Mocart i sin - domaća kuhinja, tanker Simfonija - mešano meso na ćumur, platforma na pontonima Sonata - vojvodina pljeskavica, zauvek usidreni remorker Boccaccio - tek da se ne zaboravi humanizam i renesansa, pizza za svačiji ukus, skela Asteriks talijanska kuhinja kao parodija, pontonska baštica - Ploveći kotlić, ukotvljena terasa Belvedere - leskovački voz, lengerisani gurač Neptun - meso sa raznja, pontonski most Spona roštiljarnica, plutajući bager Trozubac - pečenjara,

ploveći riblji specijaliteti Miami heat, talasajuća pista Plodovi mora, višespratna sojenica Oaza - makrobiotička hrana, naftna platforma turbo-folk diskoteka Simfonija, pivnica Vodenica na Flosi, tu su i deregilije domaćih jela, čevap-razarači i krstarice-urnebes salata, remorkeri-jela od divljači, torpedni čamci-srpski gurmanluci, ploveća pozorišta-zablji bataci, sa VIP (very important person, nikako ne prevoditi sa: persone vrlo impotentne) salama, podmornice-kockarnice Nautilus, Kapetan Nemo i sve tako do bivše Kapetanije sa specijalitetom kuće: vojvodino škembe u sopstvenom saftu.

Mostovi koji vas mame da svratite, pruženi kao ruke dobrodošlice, običnom šetaču su kao poligon najrazličitijih prepreka duž keja, poligon za vojnu obuku građana. Tu i tamo može se videti i parčence reke uz obalu, ali to su samo skladišta za otpad flaša i ostalog što nanese i sakupi marljivo voda, a što su polokalni vredni gosti. No, na sreću, tu je i jedan ogroman brod, gde jasno piše Društvo ljubitelja Save i Dunava. To je taj simbol ekološke brige kako bi neimarima naše opštenarodne kafane bila mirna savest.

I sve to lengerisano, ploveće neimarstvo, ko zna kakvih sve protomajstora, ta hidro-arhitektura, to pontonsko ugostiteljstvo, sve je to nešto što ne može pobeći od suda. Baš kao vekovi u Pasternakovoj pesmi.

Predrag Čudić

HATIDŽA DIZDAREVIĆ-KRNJEVIĆ: Napomene o književnoj arheologiji

Zvuk zvona nadjačao je istinu

Dugog veka bila je zabluda (iz jedne stare hronike) da su zvona notrdamske katedrale zvonila povodom kosovske bitke. Istoričar Mihailo Dinić dokazao je (1937) da svečano blagodarenje u Bogorodičinoj crkvi nije imala veze s tim događajem

U knjizi Miodraga Popovića „Vidovdan i časni krst“ prikazana je geneza dvaju simbola epske junačke tradicije. Pristup koji je tu delotvorno primenjen nazvao je autor književnom arheologijom. Ovaj koncept ulazi u krug srodnih pomova ili metafora kojima su značajni srpski naučnici i pesnici definisali svoje poimanje i svoj odnos prema obrascima umetnosti reči nasleđenim izdavnima, zapamćenim u jeziku folkloru. Laza Kostić je naslutio arheptipski rukopis: narodne umotvorenine su „živi palimpsesti“ sa „istrajnom podlogom“ s koje treba ponešto skinuti („slog po slog ronjevine“) da bi se došlo do „iskonskog teksta u dubini“. Rastko Petrović je uveo pojam „geološkog folkloru“ i u svojim ogledima primenio koncept izučavanja od najstarijeg sloja da bi rekonstruisao „estetički život“ jednog pesničkog motiva („slog po slog estetike“ do „mitološke legende“). Reč je ovde dakle o razlaganju naslojene, hronološki „spresovane“ građe, a o spoju raznovremenih civilizacijskih činjenica u sžeima usmenih (narodnih) pesama, konkretno o razlučivanju mitskih od istorijskih, paganskih od hrišćanskih naslaga (izrazita je, naime, pojava dverja). Ideja, koju je Popović dokumentovao na više planova analize, obuhvata širok antropološki kontekst i određuje saznanji smisao posla ove vrste: oslobođanje svesti od nekritičkog, linearnog mišljenja u kulturnim, zadatim shemama. „Valja priznati da smo ono što jesmo da bismo, emancipovani od slepog robovanja svemu što smo nasledili od iskona, mogli da budemo ono što bismo hteli da jesmo“.

Folklor, zakoniti naslednik mita preko obredne kulture, ne može se smatrati monolitnim, jer je po prirodi sinkretičan, promenljiv, u stalnoj seobi, s motivima koji su mahom zajednička svojina različitih tradicija i popisani u intrinzičnim indeksima. (Recimo, neverstvo ili izdaja nalaze se, po pravilu, u polju tematske formule pojedinačnog ili kolektivnog poraza kao njihove motivacije: neverna žena u „Ženidbi kralja Vukašina“; Vuk Branković u ulozu u kojoj i Ganelon u starofrancuskoj pesmi o Rolandu. Stereotip o zaveri drevnog je porekla, vitalan i univerzalno primenljiv). Iz eleviranog ugla gledano, jasno se pokazuje ono što nije ugašeno u tami vremena: vrednosti vazdušnjeg, živog umetničkog dela koje „pamti“ svoje ra-

danje, etape i zakonomernosti procesa poetizacije spoljašnjeg i unutarnjeg sveta i života. Drugim rečima, motivacije događaja u nekoj pesmi nisu istorijska već pesničke naravi. (Pravi je zulum kad ovaj vid književnosti postane žrtva razorne poetike banalizacije.)

Iza utemeljenja kritički distanciranog čitanja izvora, folklornih ali i drugih, i analitičkog obzora nejedinstvene građe, stajala su prva imena srpske nauke. Dva su nezaobilazna. Ilarion Ruvarac, arhimandrit srpski, (čija polemička knjiga o Lazaru Hrebeljanoviću, starija od jednog veka, nije nikad preštampana), i Stojan Novaković, ministar prosvete u doba objavljivanja znamenitog spisa Narodne tradicije i kritička istorija. Indikativno je da su oba istoričara obznanili da njihov pravac neće ići niz nego uz maticu: Ruvarac je odlučno najavio „nove staze poznanja“ umesto „stgatih“, i dodao da je on „u pogledu na starinu i postanak naših junačkih pesama sasvim drugog mišljenja, nego što je do danas kao opšte važno“. Nazvan je čelnikom „nerodoljubive“ istorije (suprotne „patrijotskoj“). Nije radio „po srcu“ već „po razumu“, ne povodeći se za „tradicijama, pričama i pesmama, već radeći na osnovu autentičnih izvora“. Osorio je „istoričnost“ junačkih pesama i dokazao „prenos građe“ na mitsku podlogu, na priču mnogo stariju od imena istorijskih junaka („Ženidba Dušanova“, „Banović Strahinja“, na primer). Na istom putu, Novaković je odredio prirodu „narodne tradicije“, njenu udaljenost od istorije i početak „novog života“ u usmenoj književnosti. Izložio je naučne pretpostavke za „unutražnju analitičku kritiku izvora“ (razgraničio ih je po verodostojnosti, definisao kriterije i metodologiju). Sa apsolutnim sluhom za vreme i mesto, s vedrom skepsom mislioca koji ne odustaje od istine, najavio je svoju analizu dvaju događaja - iz srpske istorije XIV veka - ovim superiornim stavom:

„Analiza neće na kraju izneti osobito fini moral. Pokazaće se da umovima katkad više nego šarena poezijom okićena istina nije godi suhoparno, po raspoloženju neudešeno, objektivno istorijsko kazivanje. Ali u tome ne treba videti ništa što bi nas dovelo do malodušnosti ili očajavanja. I fine, plemenite biljke ne rastu na ledini i prljuši, nego traže urađeno, nego pripravljeno zemljište. Isto tako i način mišljenja i suđenja koji su u jednom narodu obični, ne moraju ostati večiti zato što su negde nekoliko vekova trajali. Toga radi tamna, svakojakim predrasudama i srednjovekovnom maglom ispunjena vremena imaju prema sebi istoriju, a zato se vremena kulturnog i literarnog napretka po pravdi ponose drukčijim umovima, drukčijim umnim delima, drukčijim radom, drukčijim životom,

pa i drukčijom i istorijom!“ Tako je mislio i pisao ministar prosvete pre 120 godina.

U studijama iz srpske religije i folkloru opisao je Veselin Čajkanović fenomen teofagije (ritualno „jedenje ili pijenje“ totema ili božanstva), praverovane „primitivnog čoveka“ da na taj način može da unese u sebe „snagu božanstva“. Učeni etnolog zabeležio je i lično iskustvo: u jednoj novoj seoskoj crkvi video je da su „svim svecima brižljivo, gotovo neprijetno sastrugane oči“. „Saznao sam - zapisao je - da seljanke uzimaju prašinu i piju je u vodi - imamo opet jedan lep slučaj teofagije“. Uvek veran istini, dodao je u zagradi: „Otuda su kod nas, po starim crkvama, često svecima uništene, sastrugane ili izvađene oči, i tako je postalo verovanje - za njega upor. Rakićevu pesmu o Simonidi! - da su Turci i Arnauti vadili oči našim ikonama“. Ipod Rakićeve tužne pesme neće se naći ovo tumačenje. A reč je samo o jednom opštepoznatom obliku „primitivne religije“, o magijskom činu identifikacije sa zaštitnikom plemena. To na nešto podseća.

Drugog veka bila je zabluda (iz jedne stare hronike) da su zvona notrdamske katedrale zvonila povodom kosovske bitke. Istoričar Mihailo Dinić dokazao je (1937) da svečano blagodarenje u Bogorodičinoj crkvi nije imala veze s tim događajem. Povod je bio drugi, a kraljevsko pokroviteljstvo bilo je „vid jedne sračunte političke manifestacije, dok bi 1389. više ličilo na

Vuk Stefanović Milošu Obrenoviću na njegovo gnevno pismo puno optužbi i pretnji povodom jedne fragmentarne pesme o bliskom istorijskom događaju. I to je paradigmatičan prizor: s jedne strane zaslužna, izdvojena ličnost, s druge personifikacija institucije vlasti, a među njima predmet spora: „istina“ u narodnoj pesmi kao nalog vladara. U potpisu „prepokoran“ (kao svakad), Vuk moli za milost, ali upisuje i ovu razboritu distinkciju: „Pjesma nije istorija. U istoriji se gleda istina, a u pjesmi se gleda kako je izmišljeno i namješteno“. Bojati se da bi ovaj elementarni nauk i danas mogao biti odbojan. Lica ponovljive situacije se menjaju, ona ostaje. Izgleda kao neka žalosna redovitost da se kritička svest (i „pevanje i mišljenje“ suzbija vazda istim svemoćnim formulama. Dve zbirke poezije, koje su danas signature moderne književnosti, Lirika Itake (i u njoj Vidovdanske pesme), i Otkrovenje (i u njemu sporne pesme i stihovi), objavljene su neposredno posle Prvog svetskog rata i nose tamni pečat ratnog iskustva. Ironizacija „svetih“ tema i radikalno odbacivanje nasleđenih predrasuda (istorijskih i književnih obrazaca), dočeka je dobar deo kritike (oglasio se i vrh Crkve) rečima optužbe iz večitog sanovnika: za rušenje mitskih svetinja i simbola, za blasfemiju i oskrvnuće prošlosti, istorije i tradicije, za povredu javnog morala, za sramoćenje književno-

EP, NACIJA

Razgovorom o knjizi profesora Miodraga Popovića „Vidovdan i časni krst“ prve subote u februaru (Paviljon Veljković 06.02.1999) započet je ciklus tribina „U ime kulture! Razgovori o kulturi i politici na kraju veka“. Organizatori - Centar za kulturnu dekontaminaciju i Biblioteka XX vek - najavili su da će na kraju dvogodišnjeg ciklusa

rasprava u posebnoj knjizi objaviti sve tekstove i druge interesantne dokumente, koji budu nastali tokom ostvarivanja ovog projekta. U dogovoru sa organizatorima, **Danas** će objavljivati radove autora koji budu učestvovali na ovoj tribini. U današnjem broju objavljujemo najzanimljivije delove izlaganja profesora Miodraga Popovića,

gest jednog fantaste, ili u najboljem slučaju na potpuno usamljenu eksploziju hrišćanske solidarnosti“ - rocenio je Dinić. I mada hronika ne spominje ni kneza Lazara ni Kosovo, privlačni zvuk zvona nadjačao je istinu, i trajao. Pa čak i prvi čovek Francuske, u nedalekom vremenu na tom položaju i ovdašnji gost, pozvao se na tu legendu u kontekstu nezaobilaznog klišeja o „tradicionalnom prijateljstvu“.

Izgleda da su neke situacije reverzibilne. Davne, 1823. godine otpisao je

sti (inovacija u rečniku. „boljševizacija“, ali posle „Obznane“). Po nekoj paradoksalnoj logici, ovaj tip percepcije, na kraju, prokaže vlastitu tajnu: bitku za vlast nad „nacionalnim simbolim“. Bilo je srećom, i odbrane i pohvale prevratničkom duhu modernog pesništva.

Posle svega, na predanje liči činjenica da je slovenska kultura sa ovih strana osvojila obrazovanu Evropu zahvaljujući jednoj narodnoj pesmi, ni ratničkoj ni viteškoj. U XIII veku.

Igor Kitarović, sekretar Ustavnog suda u penziji
Milan Vlatković, sekretar Ustavnog suda Srbije
mr Nikola Kitarović, sudija Prvog opštinskog suda

ПРИРУЧНИК

za polaganje opšteg dela stručnog ispita zaposlenih sa višom i visokom školskom spremom u organima državne uprave, lokalne samouprave i organizacija koje obavljaju javna ovlašćenja

цена: 276.00 динара

ПРИРУЧНИК

Igor Kitarović, sekretar Ustavnog suda u penziji
mr Nikola Kitarović, sudija Prvog opštinskog suda

za polaganje opšteg dela stručnog ispita zaposlenih sa srednjom stručnom spremom u organima državne uprave, lokalne samouprave i organizacija koje obavljaju javna ovlašćenja

цена: 185.00 динара

САВРЕМЕНА АДМИНИСТРАЦИЈА

Продаја тел.: 011/667-436 и 668-567
Факс: 011/667-436

К Њ И Ж А Р Е:

- ⊙ Београдска 54 011/435-534
- ⊙ Вука Караџића 4 011/626-057
- ⊙ Његошева 52 011/435-984
- ⊙ Паунова 1 011/668-765
- ⊙ Вишњићева 6 011/622-186
- ⊙ Др Суботића 3 011/3611-356
- ⊙ Саве Ковачевића 26 011/452-674

и у осталим нашим и другим књижарима

MIODRAG POPOVIĆ: Reč na promociji knjige „Vidovdan i časni krst“

Između čekića i nakovnja partije i čaršije

U vreme kad se delo pojavilo, u gradu se vodila poznata borba oko vlasti u kulturi i nauci između čaršije i partije. Prvi su nastupali kao glasnici srpske nacije, a drugi kao branioci jugoslovenskog jedinstva

sveštenika pri zapisnim bukvama a tek doznaje na Vračaru, u starom, odavno porušenom hramu Svetog Save.

Čajkanovićev svet naših predaka, živeo je ne samo u mojim sećanjima nego i svuda oko mene. Nešto me je nagonilo da tragam za njim u narodnim pesmama i delima pisaca koje sam kao istoričar književnosti izučavao, tumačio ih sa katedre studentima i potom oblikovao u trotornu „Istoriju srpske književnosti epohe romantizma“, kao i u posebnim knjigama o Vuku, Jakšiću i Njegošu. Vuk je u narodnim običajima, a naročito u „Srpskom rječniku“ otkrio pamotivke. Njegaš je pevao o munjenosnom krstu-znamenu na Lovčenu i Obiliću kao božanskom herojskom predku, a Laza Kostić je u poemi „Jadranski Prometej“ prepoznao našeg herojskog pretka - paganskog boga Vida. Simboli u Radičevićevim i Zmajevim pesmama, kao i neobične slike i kovanice Sime Milutinovića i Kodera nicali su u njima iz tog dalekog praveća.

Sva ta brojna svetlucanja podsticala su me da i ja zaronim u nesaznato, možda i nesaznatljivo: u svet koji je, kao neka naša Atlantida, potonuo u tamu vekova i pokušam da ga sagledam u predavanjima o kosovskim motivima u usmenoj i pisanoj književnosti, održanim školske 1975-76 godine na kursu za studente postdiplomskih studija iz jugoslovenskih književnosti. Iz tih predavanja, na inicijativu urednika „Slova ljubve“ Radoslava Vojvodića, načinio sam sažet ogled iz književne arheologije čije se prvo izdanje pojavilo u junu iste godine.

Ostaje da odgovorim i na drugo pitanje - kako je knjiga koja sam naslovio „Vidovdan i časni krst“ prihvaćena po ulasku u štampu?

Zašto ulasku a ne izlasku? Sudeći po naslovu da je reč o rukopisu religiozne sadržine, Radnički savet preduzeća „Kosmos“, s kojim je „Slovo ljubve“ poslovalo, obustavilo je dalje štampanje sumnjivog dela u njihovom preduzeću tako da se ono pojavilo tek posle dužeg ubeđivanja i razuveravanja članova Saveća da se u knjizine bavim nikakvim sumnjivim radovima.

U vreme kad se delo pojavilo, u gradu se vodila poznata borba oko vlasti u kulturi i nauci između čaršije u partije. Prvi su nastupali kao glasnici srpske nacije, a drugi kao branioci jugoslovenskog jedinstva. Pojavivši se u trenutku kada se borba između nacionalista i Jugoslovena zaoštravala, knjiga se našla između nakovnja i čekića. Mnogo šta iz nje dopalo se Jugoslovenima: Vidovdan kao svetkovina u slavu paganskog boga svetlosti, junaštva i obilja, koji će pravoslavna crkva uzeti za svoj praznik tek krajem devetnaestog veka, kritičan odnos prema postkumanovskom pseudomitu, narodni krst na Karađorđevom topu itd. Njihovu pažnju posebno su privukle stranice koje kazuju da je legenda o Milošu Obiliću živela među Srbima i Hrvatima na jugoslovenskom zapadu u Bosni, Liki, Slavoniji, Dalmaciji i Dubrovniku u XVI i XVII veku, u vremenu kad se ime Muratovog ubice ne pominje u srpskoslovenskim spisima nastalim u krajevima pod turskom vlašću. Zbog ovakvih i sličnih stranica prihvatili su za ono vreme „jeretički“ „Vidovdan i časni krst“ praveći se da ne primećuju kako njegov pisac osudom pseudomitova opominje na slične mitive u savremenosti.

Njihovo prihvatanje knjige izazvalo je otpore na protivničkoj strani, gde su mi lepili

kojekakve etikete i ogovarali me kao pisca koji obesvećuje naciju. U „Istorijskom glasniku“ pojavio se članak u kome je pisalo da tako štetnu i nenaučnu knjigu nije trebalo objavljivati. Redakcija je tim pamfletskim napisom najavila da će otvoriti diskusiju o njoj u narednim brojevima - diskusije nije bilo.

Kad sam, na inicijativu partijskim foruma, dobio „Oktobarsku nagradu grada Beograda“, napad se sa knjige preneo na autora. Po čaršiji su širili vesti da sam otpadnik od nacije. Dojučerašnji bliski poznanici i nekadašnji prijatelji izbegavali su moje društvo, a nacionalistički čauši u mimohodu okretali su glavu od mene. U ustanove, u čijem sam radu dotle učestvovao, nisu me više pozivali. Događalo se da na sednici Veća Fakulteta neće niko da sedne pored mene.

To nije bio bojkot, već pre spontano, pritačeno i prefinjeno izopštenje, ne manje surovo od bojkota kojima su zbog svojih stavova bile izložene stoune i hiljade mislećih ljudi.

Oktobarsku nagradu primio sam s gorčicom u duši: uprkos pritiscima, nisam pristao da se povodom nje pojavim na Radiju i televiziji, niti da se člankom o pesmama o kosovskoj pogibiji uključim u diskusiju u NIN-u o srpskoj poeziji kroz vekove. Odlomke iz knjige za NIN i Politiku birali su i objavljivali drugi, bez mog učešća.

Priznanje za tumačenje jednog isečka iz naše mitske prošlosti, kojim sam, nepozvan, skrenuo pažnju etnologima i antropologima na nju, došlo je sa druge strane: od naučnika iz Zagreba, Sarajeva, Praga, Varšave itd. I konačno, posle dyadeset i tri godine od njegovog nastanka, Čolovićevim izdanjem „Vidovdana i časnog krsta“, u ediciji „XX vek“.

Radovan Bigović: Pravoslavni pogled na Vidovdan

Božanska uloga u istoriji

Crkva tog dana ne slavi i ne veliča nikakvu pobjedu ili poraz, nikakvo Kosovo u prostornom i geografskom smislu, nikakvu bezličnu žrtvu ili žrtvovanje, kult predaka ili slično. Ona se samo tog dana posebno seća konkretnih ljudskih ličnosti

lokalno, ali i univerzalno značenje i važenje. Crkva na svaki praznik, kroz Svetu Liturgiju slavi i proslavlja Svetu Trojicu, na prvom mestu, a zatim poštuje i odaje zahvalnost onim ličnostima koje su se ovde u istoriji istakle i odlikovale istinskim hrišćanskim i crkvenim životom, drugim rečima oda-

je zahvalnost i blagodarnost svetiteljima. Na svaki crkveni praznik Crkva se seća i spominje sve preminule ovoga sveta, moli se i pominje sve žive, moli se Bogu za očuvanje prirode. Svaki crkveni praznik je praznik i praznovanje života, a ne smrti.

Na Vidovdan Crkva slavi, poštuje i blagodari na prvom mestu Bogu, a potom tog dana, kroz posebne bogoslužbene pesme i himne, odaje poštovanje proroku Amosu, Svetom Knezu Lazaru i drugim mučenicima koji su tog dana izgubili svoje živote na Kosovu polju. Knez Lazar nije mitska već realna istorijska ličnost koja je bila pravoslavne vere, veliki zaštitnik i ktitor (Hilandar, Lazarica, Ravanica) i koja je 15. juna 1389. godine na Kosovu polju htela da zaštiti svoju državu, narod i slobodu od neprijatelja i u toj borbi izgubio život. To znači da Crkva tog dana ne slavi i ne veliča nikakvu pobjedu ili poraz, nikakvo Kosovo u prostornom i geografskom smislu, nikakvu bezličnu žrtvu ili žrtvovanje, kult predaka ili slično. Ona se samo tog dana posebno seća konkretnih ljudskih ličnosti, u ovom slučaju Kneza Lazara. Mučenik u teologiji znači svedok. Drugim rečima, to je ličnost koja svojim životom, a ne samo rečima, svedoči i potvrđuje da živi i misli hrišćanski, pra-

voslavno. Crkva posebno poštuje one koji su spremni da u datom trenutku daju čak i svoj život za drugoga, što je uradio i knez Lazar. Drugi razlog zašto Crkva poštuje kneza Lazara kao svetitelja jeste i činjenica da je Bog učinio i njegovo telo netrulačnim, nepropadljivim, što se i danas može videti golim okom u Ravanici.

Ovo su neki „objektivni“ razlozi. Suštinski razlog leži u činjenici da su kneza Lazara verujući ljudi i narod, njegovi savremenici, cenili i poštovali i voleli kao pravu, celovitu i svetu ličnost. Hristos i ljubav crkvene zajednice neku ličnost čine svetom, a ne njegove lične zasluge, ma kakve i kolike one bile. Crkva kao životni uzor ima na prvom mestu Hrista, a potom konkretne istorijske ličnosti čiji je život ovde u istoriji bio sličan Njegovom. Svetost i svetiteljstvo bili su najdublji egzistencijalni i etički ideali i ciljevi koji su prožimali sveukupni život istočnohrišćanskih naroda sve do novijeg vremena. Ovo nikako ne znači da i svetitelji nisu imali mana i slabosti, kao i mi. Imali su, Oni su o sebi mislili da su najgredniji ljudi. Ovo znači samo da su oni svoj identitet gradili na Hristu i svakom drugom čoveku, a ne na sebi. Takve ličnosti Bog proslavlja na različite načine. Kroz njih se odvija Božanska uloga u istoriji.

ve stvari uticale su na višedecenijsko vrenje i sazrevanje ove knjige u meni. Odrastao među brđanima na jugu Srbije, u kraju u koji još nije bila prodrta civilizacija. Sa paganskim krstom, urezanim u zapisnu bukvu, sreo sam se u ranom detinjstvu na seoskoj slavi. prolazile su nedelje, meseci, godine, a u meni se, u danima provedenim na selu samo od sebe taložilo saznanje o svetu mojih predaka (razni tabui, seoske litije, običaji o praznicima, bajanja, kletve itd.) Ukoliko su godine odmicala, oni su se povlačili u dubine, ispod saznanja koja sam sticao u Trećoj muškoj gimnaziji, a posle u delima Darvina, Marksa, Adlera, Frojda, Škerlića, Cvijića i drugih.

Da u dubini mene živi svet mojih predaka otkrio mi je tek Veselin Čajkanović, sa čijim sam se studijama o mitu i religiji kod Srba upoznao šezdesetih godina. Za letnjih žega i ja sam išao poljem za krstolikim barjakom i pevao sa krstonošama: „Krst ti nosim, boga molim da udari rosna kiša da porosi naša polja“, a preko zime sekao sam s društvom bađnjak po požutelim bukovim šumama. Crkveno pojanje slušao sam najpre od seoskog

IMIT

Radovana Bigovića i Hatidže Dizdarević Krnjević sa prve tribine na kojoj su povodom knjige profesora Popovića o epu, mitu, nacionalnoj ideologiji i religiji u prošlom veku i danas, govorile i etnolog Radoslav Ivanov (Bugarska) i Latinka Perović, čiji su stavovi o ovom pitanju već objavljeni i u našim novinama.

Kad je reč o Vidovdanu, pa i celokupnoj našoj istoriji, prevladavaju tri stanovišta. Jedan koji se oblikovao pod uticajem narodne tradicije, kolektivnog, narodnog pamćenja, običaja, narodnih epskih pesama i gusala. Drugi koji se oblikovao kroz prizmu zapadnoevropske filozofske i naučne misli, marksizma, pozitivizma, scijentizma, kritičke historiografije, uglavnom nemačke istorijske škole. Treće tumačenje koje je pod snažnim uticajem istočno-hrišćanske filozofije i teologije. Na prvi pogled ova tri stanovišta se isključuju i radikalno suprotstavljaju. Po mom uverenju ova tri pristupa našoj istoriji i kulturi, koja imaju za posledicu tri različita suda i stava, pre su komplementarna i međuzavisna, nego što se isključuju. Nažalost, do danas kod nas nije izvršena jedna stvaralačka sinteza. Zato se još uvek nalaze na suprotnim kolosecima narod, intelektualna elita i Crkva, što ima nesagledive negativne posledice za sve. U tome verovatno treba i tražiti uzrok za činjenicu, na koju je ukazao Slobodan Jovanović, da Srbi, u novijoj istoriji, nemaju svoj „kulturni obrazac“ i model.

Šta je Vidovdan, sagledan kroz prizmu pravoslavne teologije? Crkveni praznik, kao i svaki ostali, koji ima

Nastavljene konfrontacije na makedonskoj političkoj sceni

Definitivni razlaz Gligorova i Georgievskog

Pošto su poslanici Socijaldemokratskog saveza u utorak demonstrativno napustili Saboranje, predsednik Kiro Gligorov je ostao sam u ispražnjenim klupama, da mirno sasluša svoje opoente, predsednika Saboranja dr Sava Klimovskog, koji je rekao da neće nikad dozvoliti da predsednik države docira Saboranju, i premijera Ljupča Georgievskog, koji je rekao da sadašnja vlada „nisu dačići prethodne vlade“ da bi za svaku sitnicu išli da pitaju predsednika. Predsednik Saboranja i premijer su se pozvali na principe parlamentarne demokratije, u kojoj vlada i parlament imaju svoj integritet. Klimovski je dopustio sporenja predsednika i vlade, ali ne i predsednika i Saboranja.

Gligorov je prihvatio da se obrati poslanicima kada je već bio zaboravljen povod - priznavanje Tajvana i storniranje rami-

tet i za položaj Makedonije u svetu. Najverovatnije se Gligorov zbog toga i odlučio da se post-festum obrati poslanicima, ali nije očekivao ni on, niti poslarička grupa socijaldemokrata, da će, protivno običaju i poslovniku, predsednik Saboranja posle njegovog obraćanja otvoriti raspravu, zato što su u tom obraćanju iznete „teške optužbe“ i što je cilj Gligorova da „destabilizuje novu vlast.“

Raskol u izvršnoj vlasti

Saboranijska repriza ratnog saveta pokazala je svu dubinu raskola u makedonskoj izvršnoj vlasti. U svom dosta uzdržanom govoru, Gligorov je optužio novu vlast da je, mimo celog normalnog sveta, priznala jedan deo teritorije prijateljske države, koja je stalni član Saveta bezbednosti i da je to učinila na zaverenički način, kao i da su rešili jezički spor

ji da bude spremna da puca na demonstrante. Samo obraćanje Gligorova, Georgievski je ocenio kao „pokušaj nasilnog svrgavanja legitimne vlasti.“

Posle javnog i dramatičnog „raščišćavanja računa“ ostalo je da svako ostane u granicama svojih ovlašćenja, s malim izgledima da će se u duhu „evropske kohabitacije“ usaglašavati stavovi o ključnim pitanjima spoljne politike. Vlada će raditi po svome, a predsednik po svome. Gligorov očekuje svog gosta, francuskog predsednika Žaka Širaka, s kojim je ovih dana u Parizu otvorio izložbu makedonskih ikona, a nova vlada kineski veto na produžetak mandata UNPREDEP-a, čija misija završava danas.

Moguće je da će UNPREDEP i posle veta ostati u Makedoniji, kao namenljiva preventiva misija na srpsko-makedonskoj granici, na kojoj se i s jedne i s druge strane gomilaju trupe i tehnika, s tim što će samo promeniti boju šlemova, ali je samo veto neprijatan, mada očekivan, događaj za makedonsku državu. On je loš signal iz Saveta bezbednosti. NR Kina, očigledno, ne oprašta „mešanje u njene unutrašnje poslove“ jedne male balkanske države, što znači da nova vlast u Skoplju ne može očekivati da će joj se ubuduće otvoriti i jedna vrata u Savetu bezbednosti, ma koliko kućanje na njih bilo opravdano i dramatično.

Argumenti nove vlasti

Premijer Ljupčo Georgievski je, upirući prstom u Gligorova rekao da je njegova vlast dovela Makedoniju do „evropskog očajja“ i da je priznavanje Tajvana učinjeno „iz jasnih ekonomskih motiva“. „Da fondovi - penzijski i zdravstveni - nisu bili prazni i da nova vlada nije suočena sa katastrofalnom situacijom u svim sferama života, uz ogromnu nezaposlenost, mi ne bi smo napravili taj korak. Mi smo zatečeni i morali smo da vadimo državu i da ponudimo izlaz2, rekao je Georgievski. Georgievski je još rekao da je reč o odgovornoj vlasti i da Gligorov treba da je ostavi da radi. „Ukoliko ne bude efekata, za jednu do tri godine, mi ćemo otići“, rekao je Georgievski, ostavivši jak utisak na auditorijum.

U jednom televizijskom intervju sekretar Centralnog odbora opozicionog Socijaldemokratskog saveza i bivši ministar za pravdu dr Đorđi Spasov odmah posle događaja u Saboranju, je izjavio da je nova vlada u Sofiji našla novog prijatelja, ali je u Beogradu stvorila novog neprijatelja. Spasov je to obrazložio rekavši da se uzimanje tenkova i topova od Sofije i davanje logističke podrške NATO iz Sofije i Skoplja ne može protumačiti drukčije. zbog nastale situacije na srpsko-makedonskoj granici otpočelo je praznjenje pograničnog pojasa i makedonski ministar za rad i socijalnu politiku, Debredin Ibrahimović je izjavio da bi Makedonija, u saradnji sa humanitarnim organizacijama, mogla da primi 20 hiljada izbeglica. On je rekao da Makedonija još nije otvorila izbegličke kampove, koje su koristili izbeglice iz Bosne i da se sadašnje izbeglice, uglavnom žene i deca, zbrinjavaju kod rođaka i prijatelja u Kumanovu, Skoplju i Tetovu. Međutim, oni u buduće

Neuspeh Rambujea, talas izbeglica sa Kosova i poklanjanje 150 tenkova i isto toliko topova od strane Bugarske - bili su povod da se makedonski predsednik Kiro Gligorov obrati poslanicima u nacionalnom parlamentu, ali se tom prilikom još jednom videlo koliki je dubok njegov raskol sa čelnim ljudima Saboranja i Vlade

neće imati status gostiju nego izbeglica. U intervalu posle Rambujea izbeglički talas jenjava mada, istovremeno, NATO nastavlja da gomila trupe u Makedoniji, koje pristižu iz solunske luke. U Skoplje se očekuje da bi u Makedoniji do 15. marta moglo biti stacionirano oko 10 hiljada vojnika alijanse, koji će biti deo buduće misije NATO na Kosovu. Skoplje očekuje dogovor o Kosovu u nastavku pregovora i da Makedonija neće biti involvirana u sukob

be NATO i Miloševićeve protivvazdušne odbrane. Korišćenju Makedonije za eventualne takve udare protivi se i zvanično Skoplje i opozicija, mada se priznaje da javnosti nije poznata suština dogovora Ljupča Georgievskog sa Solanom i Klarkom, prilikom njihove prošlonedeljne posete. U Skoplju postoji izvesna doza nespokojstva zbog mogućeg nepovoljnog razvoja događaja na petnaestak kilometara severno od Skoplja.

Dragan Nikolić

Mladi premijer nerado konsultuje predsednika-veterana: Kiro Gligorov i Ljupčo Georgievski

je potpisanog ugovora sa NR Kinom - zbog koga je Gligorov i zatražio da se obrati poslanicima i kada su se javili novi dramatični događaji, neuspeh Rambujea, talas izbeglica sa Kosova i poklanja 150 tenkova i isto toliko topova od strane Bugarske, kojim će Makedonija, kako je u Sofiji saopšteno, davati logističku podršku NATO snagama prilikom njihove „mirovne intervencije“ na Kosovu.

Procenjujući da se posle Tajpeja pogoršava međunarodni položaj njegove države i da se komplikuju prilike u regionu, zbog događaja na Kosovu, Gligorov je pre toga sazvao ratni savet. Pošto nije izdato nikakvo saopštenje, indirektno se saznalo da predstavnici nove vlasti nisu prihvatili ocenu Gligorova da je „dvojni spoljna politika“ loš znak za makedonski međunarodni indenti-

s Bugarskom na štetu Makedonije i da su prihvatili bugarske tenkove i topove pre nego što je on kao vrhovni komandant o tome išta znao. Novi premijer je u svom unapred pripremljenom govoru, na nadahnut i eruptivan način, rekao da Gligorov „samo izmišlja probleme zato što je narušena njegova pozicija“, te da zbog toga nastoji da „vaninstitucionalnim sredstvima ruši integritet nove vlasti“. Mladi premijer je rekao da za razliku od Gligorova, nema nikakvih „bugarskih kompleksa“, budući da potiče iz „prosrpske žandarske porodice“. Georgievski je osporio Gligorovu pravo da govori o demokratiji svoje vlasti i totalitarizmu nove vlasti, zato što je 1990. godine nije dao mandat partije VMRO DPMNE koja je bila osvojila najviše poslaničkih mesta i da je 1994. godine naredio polici-

Rešenje jezičkog spora sa Bugarskom

U senci tenkova i topova, čini se, pomalo je marginalizovano „istorijsko rešenje bugarsko-makedonskog jezičkog spora“, koga je, inače, pozdravila američka vlada, ali koga su napale opozicije i u Skoplju i u Sofiji. Za bugarsku opoziciju to je „katastrofalni kompromis“, a za makedonsku to je svodenje makedonskog jezika na njegovo postojanje samo u ustavu, koji se, inače, može svakog časa promeniti.

Ugovori, koji su potpisani u Sofiji prilikom posete Ljupča Georgievskog, sačinjeni su u dva primerka na makedonskom i na bugarskom, u saglasnosti sa ustavima tih država, kako je naznačeno. Negativno je reagovala i albanska partija PDP, zbog toga što Makedonija posle rešenja tog spora može da postane „vojno i tehnički povezana sa Bugarskom, koja, inače negira postojanje makedonske nacije. Prema ovoj partiji, potpisivanja ugovora, koji bi mogli biti na štetu makedonskog jezika, sa susedom koji negira postojanje makedonske nacije „samo je znak bugarskih loših namera.“ U Socijaldemokratskom savezu, pak, tvrde da je rešenje jezičkog spora početak kampanje za „ponovo čitanje makedonske istorije“ i za „bugarizaciju makedonske azbuke“. bez obzira koliko je ko u pravu, reč je o delikatnom trenutku Makedonije, koja ne bi mogla sopstvenu destabilizaciju zadržati u sopstvenom loncu.

HCIT

K O N K U R S

za upis na

SPECIJALISTIČKE AKADEMSKE STUDIJE

Studije su namenjene diplomiranim pravnicima, sociolozima, filozofima, psiholozima, ekonomistima, politikolozima, komunikolozima i drugim zainteresovanim, kao i studentima završnih godina fakulteta.

Tematske oblasti su:

1. Osnovna ljudska prava i slobode,
2. Međunarodni pravni standardi i jugoslovensko kazneno pravo.
3. Politička psihologija.
4. Multikulturalizam.
5. Poslovna etika.
6. Medijske studije.

Studije su besplatne. Predavači su nastavnici Novosadskog univerziteta, samostalni istraživači, kao i gostujući profesori iz drugih jugoslovenskih akademskih centara i iz inostranstva.

Nastava se održava petkom popodne i subotom pre i posle podne (4 časa ukupno), počev od sredine marta i traje jedan semestar.

Konkurs je otvoren do 1. marta 1999. godine. Prijave slati na adresu:

Humanitarni centar za integraciju i toleranciju, Novi Sad, Vojvodanskih brigada 17, tel/fax. 021/28-132 ili 20-030

KOMPAS KOMPAS

POLJOPRIVREDNI SAJAM

Budimpešta - Agro - Mashexpo 10.03. - 13.03.99.

PREHRAMBENI SAJAM

Milano - Expofood - 24.03. - 28.04.99.

KOMPJUTERI

Hanover - Cebit - 19.03. - 23.03.99.

SAJAM MALE PRIVREDE

Minhen - IHM - 16.03. - 27.03.99.

SAJMOVI U BUDIMPEŠTI

FRIZERI - 26.02. - 28.02.99

SIGURNOSNA OPREMA I ZAŠTITA NA RADU

Securex - 01.03. - 04.03.99.

PEKARSTVO

UKBA - 28.02. - 02.03.99.

MAŠINE

Machtech - 01.03. - 04.03.99.

BEAUTY & HEALTH

10.03. - 13.03.99.

GRAĐEVINARSTVO, GREJANJE I KLIMA UREĐAJI

Construma - Aqua - Therm - 13.04. - 16.04.99.

Avio karte za sve destinacije

Svakodnevni prevoz do aerodroma - Budimpešta i Surčin

Kompas Novi Sad, Bul. M. Puplina 15

tel. 021/611 299, 613 458, fax. 021/622 221

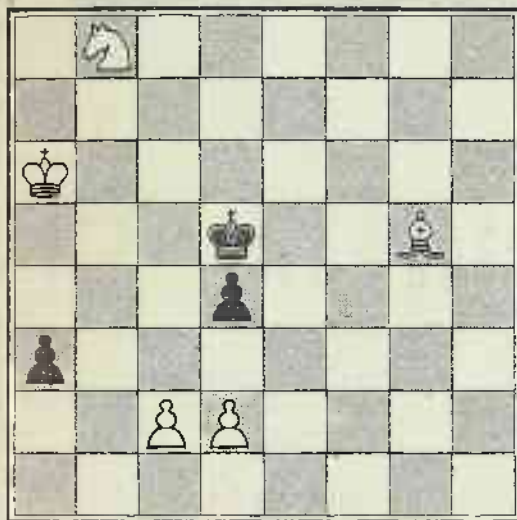
Kompas Beograd, Braće Jugovića 8

tel/fax 011 634 028, 624 193

Vitezna belom konju

Piše: Nikola Karaklajić

U istoriji šaha figure pored kralja i kraljice uvek su bili oficiri koji su služili Njihovim Veličanstvima. Neki evropski narodi su ih unapređivali u vitezove, a pravi vitez se ne odvajava od svoga konja. Danas će biti reči o jednom belom vitez (lovcu) i jednom belom konju (skakaču). Ako volite bajke onda pogledajte sledeće pozicije u kojima beli vitez uz pomoć svoga konja izvodi začuđujuće vratolomije.

beli vuče i dobija

U ovoj bajci postoji i „zla veštica“, a to je onaj crni pešak na a3. On preti da dođe do prvog reda i da se pretvori u damu. Na prvi pogled to beli uopšte ne može da spreči. Bele figure izgledaju bespomoćne. Neupućeni šahista bi se zabrinuo kako da remizira, a daleko bi bio od pomisli da igra na dobitak. Ali tu sad dolazi do iz-

ražaja invencija kompozitoraove studije Leonida Kubela. On je ovu poziciju prvi put objavio u sovjetskom „Šahovskom listiću“ 1922. godine, ali ona nije izgubila od svoje svežine ni dan-danas. Svaki šahista se oduševljava primenjenom idejom kada prvi put vidi ovu studiju.

Rekosmo da su bele figure bespomoćne - na prvi pogled! Ali na - drugi pogled!?

Da bi sprečio crnog pešaka da napreduje beli žrtvuje konja 1.Sc6 Kc6 2.Lf6 Kd5. Reklo bi se da se ništa nije promenilo samo je konj nestao sa table. No suština je u tome što se beli lovac našao na pravoj dijagonali. Poenta cele kombinacije dolazi tek u trećem potezu 3.d3!! Ključni potez čija se vrednost ne vidi odmah: 3... a2 4.c4 i sad u slučaju uzimanja „an pasan“ 4...dc3 4.Lc3 beli lovac kontroliše izlazno polje al istovremeno blokirajući crnog kralja i beli dobija. Na pr. 4...Kc5 5.Ka5 Kd5 6.Kb5 i beli pešak na d3 „istrčava na teren“ posle Kc4 itd. Prema tome iznudeno je 4...Kc5, ali za sledeći potez 5.Kb7 malo je dva usključnika! Šta se desilo? U slučaju izvlačenja dame sledio bi mat sa 6.Le7, a u slučaju napuštanja polja d4 beli lako dobija posle 6.Ld4. Na kraju je pobedio beli vitez (mada je usput ostao bez svoga konja).

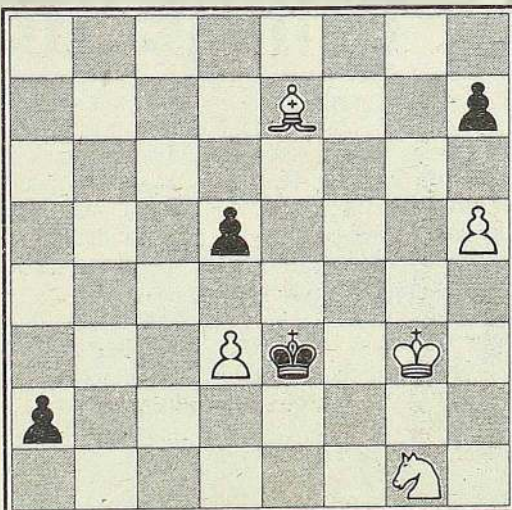
Kombinovano sadejstvo lovca i skakača imamo i u jednoj studiji braće Platov objavljenoj u šahovskoj rubrici „Dnevnik iz Rige“ još 1909. godine.

„Divna kombinacija!“ oduševio se Vladimir Ilič Lenjin pišući svom bratu D. I. Uljanovu 17. februara 1910. godine.

beli vuče i dobija

Opet se beli vitez bori protiv crne veštica, samo što je ovoga puta crni pešak a2 još više odmakao i pretvara se odmah u damu. Igrač slabije snage igrao bi odmah na likvidaciju dame pa makar to bio i remi: 1.Lf6 d4 2.Sf3? al=D 3.Ld4 Dd4 4.Sd4 Kd4 5.Kf4 Kd5 6.Kg5 Ke6 itd ili 6.Kf5 Kd6 7.Kf6 h6 i crni kralj će se domoći polja f8 što daje remi.

Da igrač sa belim figurama nije bio u panici i da nije požurio da uzme crnu damu mogao je dobiti na sledeći način: 1.Lf6 d4 2.Se2 al=D 3.Sc3!! Šta je sad?! Ni manje ni više preti matom sa Lg5 (na 3...h6 ništa se nije promenilo posle 4.Lf4). Crni kralj ne može da izađe iz te mreže 3... Kd2 zbog šah-šaha na h3, a isti se dešava i posle 3...Dcl Ni pokušaj 3...Da5 ne spašava zbog prostog 4.Ld4 i opet šah-šeh. Sve u svemu beli nije žurio sa uzimanjem dame jer je ona pola kao „zrela kruška“.

Kako je Gojko odbranio svoju teritoriju

ŠPARTANJE

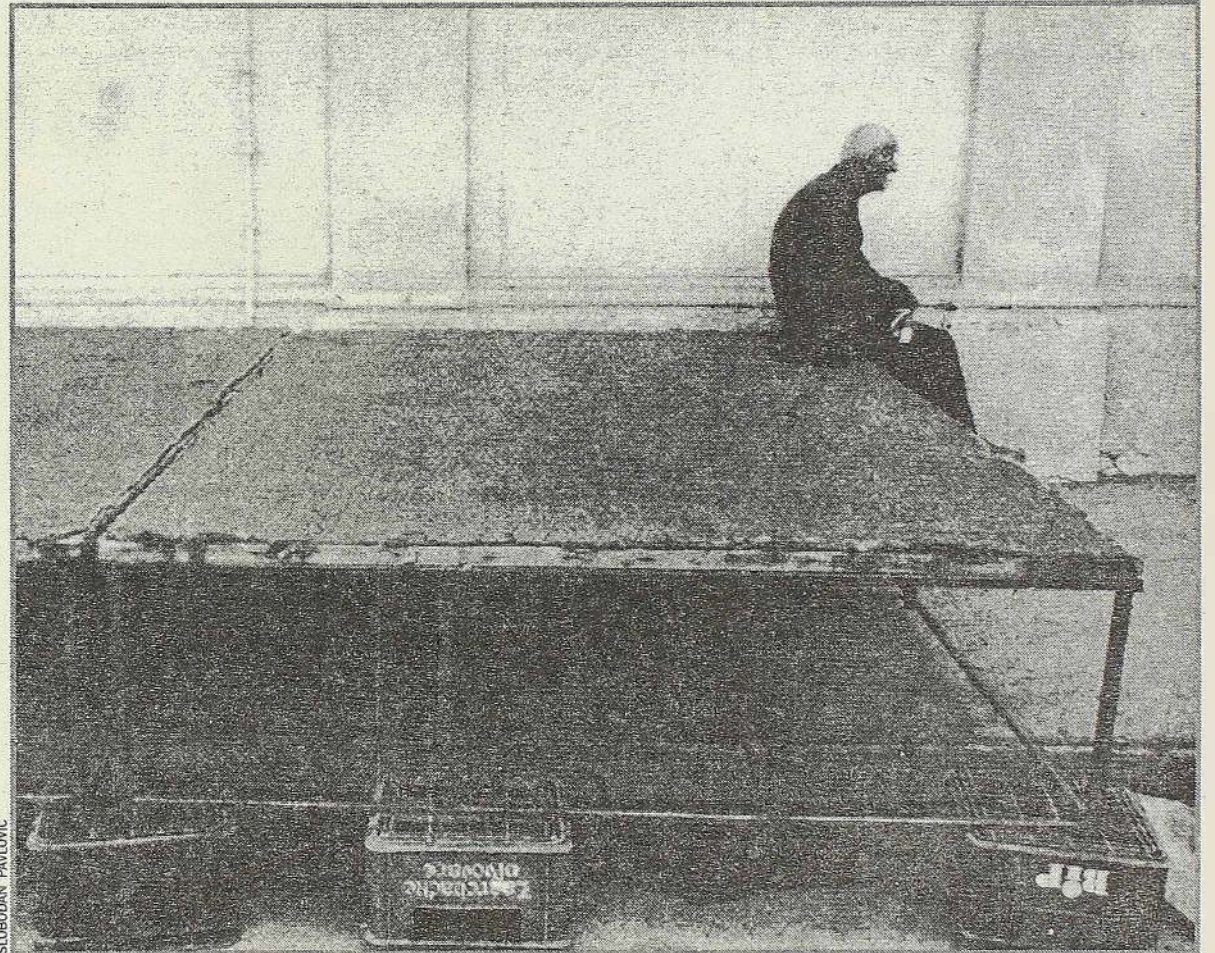
SRĐAN VALJAREVIĆ

„Hoće“, rekao sam. „Neće“, rekla je Dobrila. „Hoće“, rekao sam. „Neće“, rekla je Dobrila. „Hoće, videćeš, upašće bez najave“, rekao sam. „Gojko, kad ti kažem da neće onda neće“, re-

eventualno ti, pošto si mi žena, i niko drugi, jel' me razumeš?“, rekao sam a onda video da imam rupu na džemperu. „Šta je ovo?“, pitao sam. „Moljac ti pojeo džemper“, rekla je Dobrila. Onda sam gledao po sobi i tražio ga pogledom, ali ga nije bilo. „Nije ti sad pojeo džemper, ko zna kad se to desilo“, rekla je Dobrila. „A jel' pojeo neki tvoj džemper možda?“, pitao sam. „Ej, Gojko, smiri se, možda moja familija neće ni da dođe danas“, rekla je Dobrila, izbegavši sukob.

Ali, nije vredelo, znao sam da će da dođu. Vrteo sam se po stanu nervozno. Onda sam seo za sto, uzeo sam papir i hemij-

vrata, brzo sam ustao i pokazao Dobrili znak prstom da bude tiha. Onda sam pogledao kroz špijunku. Glava Dobrilinog strica je bila u prvom planu, deformisana i zaobljena. Iza njega je bila cela gomila pripadnika Dobriline familije: strina, tetka, teća, brat, snaja, gomila dece. Onda se jedno oko Dobrilinog strica primaklo sa druge strane špijunkte i buljilo je u moje oko. Zvonio je ponovo, uporno i bez prekidanja. Znao je da ga gledam. Nisam otvarao vrata. Dobrila je stajala iza mene i posmatrala me u čudu. Onda je Dobrilin stric viknuo: „Otvaram, znam da si tu iza!“ Onda sam se ja odazvao: „Ko je to?“ Do-

kla je Dobrila. Ja sam bio u panici, jer sam znao da će Dobrilina familija da nas poseti, a kada oni dođu onda zauzmu ceo stan i određuju sva pravila u mom stanu. Najgori je Dobrilin stric, on čak promeni i raspored stvari u sobi. „Slušaj Dobrila, ukoliko dođu nenajavljeni, neću ih pustiti unutra“, rekao sam. „Ne možeš tako sa mojom familijom“, rekla je Dobrila. „Mogu, mogu, neće nikakve porodične trupe da upadaju na moju teritoriju“, rekao sam. „Pa šta ti toliko smetaju, dođu samo na jedan dan i uvek se dobro osećaju ovde“, rekla je Dobrila. „Slušaj me Dobrila, ovaj stan je moja duhovnost, ovde samo ja ima dobro da se osećam, jel' me razumeš, i

sku olovku i rešio da sastavim mirovni sporazum u deset tačaka. Dobrila je kувала u kuhinji, ja sam vredno radio. Prva tačka je bila da ne mogu da provedu više od pet sati u mom stanu, druga je bila da niko od njih ne sme da ustaje od stola, osim u slučaju korišćenja mog vecea. Treća tačka je bila da veće ne može da se koristi za veliku nuždu. Onda sam čuo kako je neki automobil došao pred zgradu, otrčao sam do prozora, ali to nisu bili oni. Vratio sam se za sto i dopisao ostale tačke sporazuma: nema pomeranja nameštaja, teme razgovora za stolom određuje isključivo Gojko, hranu u tanjire sipa isključivo Dobrila... Tada je neko pozvonio na

brila je rekla: „Gojko, molim te ne glupiraj se!“ Ja sam rekao: „Ti se ne mešaj. Ko je to?“ Sve vreme sam posmatrao Dobrilinog strica kroz špijunku. „Otvaram vrata!“, vikao je. „Ko je to?“, bio sam dosledan i uporan u svom stavu. „Familija“, rekao je stric. „Ko je tu predstavnik porodičnih trupa?“, pitao sam. „Ti si poludeo, šta pričaš to?“, pitala je Dobrila. „Ne mešaj se. Ko je predstavnik?“, pitao sam. „Ja sam znao da ti nisi čist, ali nisam znao da si toliko lud. Ja sam predstavnik“, rekao je Dobrilin stric. Otkriveno sam vrata i proturio mu sporazum i onda sam zatvorio vrata. „Potpiši sporazum ako misliš da udeš“, rekao sam. Onda sam ga opet gledao kroz špijunku. Dobrilin stric je stavio naočare i čitao je sporazum glasno, porodica se okupila oko njega i pažljivo su slušali. Svako je imao primedbu na bar neku od tačaka. Ja sam strpljivo čekao njihov odgovor.

Onda je stric pročitao poslednju tačku sporazuma i viknuo je: „Nikad! Nikada ovo neću potpisati!“ Zgužvao je papir i bacio ga, i onda su otišli. U poslednjoj tački sporazuma je pisalo: „Stric mora da persira Gojku!“

„Pa šta ti toliko smetaju, dođu samo na jedan dan i uvek se dobro osećaju ovde“, rekla je Dobrila. „Slušaj me Dobrila, ovaj stan je moja duhovnost, ovde samo ja ima dobro da se osećam, jel' me razumeš, i eventualno ti, pošto si mi žena, i niko drugi, jel' me razumeš?“, rekao sam a onda video da imam rupu na džemperu

1999. godina rođenja šestmilijarditog Zemljana

SVETSKA POPULACIJA

Statistički podaci Populacionog fonda Ujedinjenih nacija pokazuju da se svetsko stanovništvo opasno približava broju od šest milijardi, čak duplo većoj cifri nego 1960. godine, i pored činjenice da su mnoge zemlje uvele program planiranja porodice, dok su Evropa, Rusija i Japan karakteristične po „nestašici novorođenčadi“.

Preciznije rečeno, 12. oktobra 1999. očekujemo rađanje šestomilijarditog stanovnika Zemlje. Vesti su dobre, s obzirom da smo samo pre godinu dana predviđali da će se do ovog broja stići četiri meseca pre navedenog roka, izjavljuje Nafis Sadik, izvršni direktor UNPF.

Usporavanje u brzini rasta svetskog stanovništva, međutim, nije u svim

krajevima sveta podjednako rasprostranjeno. Svake godine na našoj planeti se rodi 78 miliona ljudi, od kojih 97 odsto pripada zemljama u razvoju. Najviša stopa rasta stanovništva je u Africi, čija će se populacija do sredine narednog veka udvostručiti. U Aziji se rodi otprilike 50 miliona ljudi godišnje, što već znači da na svakih pet ljudi na našoj planeti, dvoje žive u Kini ili Indiji. Program planiranja porodice, očigledno, nije uzео maha u ovim zemljama.

Malo je verovatno da će se rast svetske populacije u bliskoj budućnosti usporiti, s obzirom na veliki broj mladih ljudi, kojih je više nego ikada pre. Više od milijarde mladih od 15 -24 godine, uskoro će i sami biti spremni za doprinos u naraštaju.

Životna sredina

Travnati izduvci

Jedan od razloga zagađivanja vazduha mogu biti i privatne kućne baštice. Australijski istraživački tvrde da uredno očišćana trava zagađuje vazduh isparavanjem organskih jedinjenja koja sadrže metanol, etanol, propan i butan.

Biljke ispuštaju visoko-reaktivne ugljovodonike koji se u velikoj meri mešaju s fotohemijskim smogom. Plavičasta sumaglica koja se često javlja iznad gradova jednim delom je izazvana i gasovima ispuštenih iz vegetacije. Isparavanje je veće što je vreme toplije i to najčešće u podne kada je sunčevo zagrevanje najintenzivnije. Noću se gasovi ne ispuštaju, objašnjava istraživač atmosfere Ian Galbeli član Australijske Komonvelt organizacije za naučna i industrijska istraživanja.

Sisanje trave čini situaciju još gorom, s obzirom da je u tom periodu isparavanje gasova najjače, dok se proces stišava nakon nekoliko sati. Trava koja služi za ispašu stoke, takođe, reaguje na istovetan način. Naučnici, osim toga, veruju da su ovi gasovi veoma lekoviti, naime imaju sva svojstva prirodnih antibiotika.

Iako travnate površine i pašnjaci čine otprilike jednu četvrtinu Zemljine površine, ovo je prvo istraživanje posvećeno izučavanju travnatih „izduvaka“. Do ovih rezultata došlo se nakon dve godine neprekidnog sakupljanja i analiziranja ispuštenih gasova trave „zarobljene“ u providnom kontejneru specijalno napravljenom za ovu studiju.

čuva ptica „tero - tero“

KUĆU U nekim krajevima Argentine u svojstvu čuvara koristi se mala ptica oštrog kljuna - tero tero. Ona se vrlo lako pripitomljava, pravi svoje gnezdo pored ljudskih kuća i pažljivo osmatra okolinu. Onog momenta kada se pored gazdine kuće pojavi neki stranac, ptica počinje da ispusta krike „tero tero“ i pri tom, zlostrašujuće kruži iznad glave „nezvanog gosta“, što u većini slučajeva predstavlja za ovog poslednjeg dobar razlog da se udalji. R. V.

METEOROLOGIJA Vikend-padavine

Vreme se, zaista, verovali ili ne, tokom vikenda pogoršava u odnosu na radnu nedelju. Da to nije samo puka imaginacija, potvrđuju i rezultati istraživanja dvojice profesora - Rendala Servinija i Roberta Bejlinga s Državnog univerziteta u Arizoni.

Istraživanje je pokazalo da je za čitavih 22 odsto veća verovatnoća da će na istočnoj obali SAD padati kiša subotom nego ponedeljkom. Ovakve meteorološke prilike ili, kako ih ovi naučnici nazivaju - „vlažni“ vikendi, javljaju se kao posledica sve većeg zagađivanja vazduha putem ispuštanja izduvnih gasova.

Nivo zagađenja i padavina prati sedmodnevne cikluse. Analizom podataka meteorološke stanice na ostrvu Sejbl u severnom delu Atlantskog okeana, Servini i Bejling utvrdili su da dva najveća vazdušna zagađivača, ozon i ugljen-monoksid, prate nedeljnu šemu koja se javlja kao odraz vozačkih navika ljudi koji žive na istočnoj obali SAD.

Nivo zagađenja penje se na najviši stepen na samom kraju svake nedelje. Slična šema uočena je i kada su padavine u pitanju. Ponedeljak i utorak su najsuvlji dani, dok subotom i nedeljom, po pravilu, ima najviše kiše.

Osnovna teorija istraživača je da zagađeni vazduh apsorbuje sunčevu svetlost, zagreva se i podiže. Kada se nađe dovoljno visoko, hladi se i formira oblake iz kojih se tokom vikenda javljaju najžešće padavine. S obzirom da je ovom procesu potrebno određeno vreme kako bi se odigrao, loše meteorološke prilike obično se pojavljuju nakon radne nedelje, kada je saobraćajna gužva bila i najgušća.

DNK u službi FBI

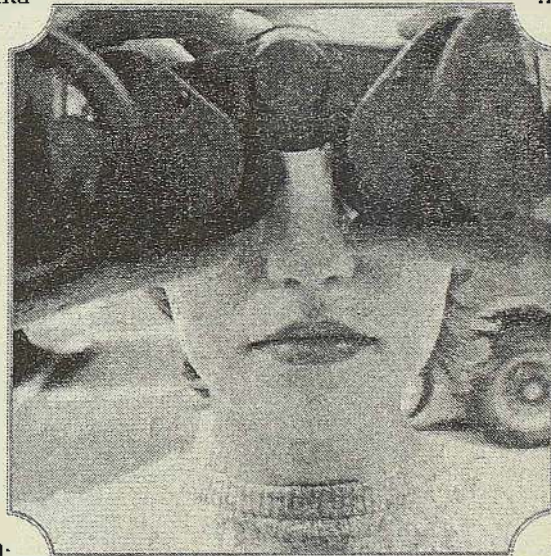
Oktoobra 1998. godine Federalni istražni biro, poznatiji kao FBI, otvorio je kompjutersku bazu podataka nazvanu Nacionalni DNK indeksni sistem, koji će služiti da na jedinstvenom mestu uskladišti DNK profile svih osuđenika Sjedinjenih Američkih Država.

Osim iz krvi, DNK je moguće izdvojiti iz pljuvačke, kao i drugih telesnih supstanci i vlakana. Nova baza podataka omogućiće policiji da pomoću novog sistema izvrši pretragu DNK na mestu kriminalne radnje ili zločina i uporedi je s podacima navedenim u bazi.

Mnogi pojedinci, međutim, već su se javili kao kritičari novog sistema skladištenja DNK, s obzirom da postoji realna mogućnost da se u najskorije vreme može početi i sa prikupljanjem DNK svih građana,

što ugrožava privatnost i slobodu ljudi.

Zavisno od toga kako se baza podataka koristi, ona u pojedinim slučajevima može ugroziti građanske slobode. To bi bio slučaj kada bi se DNK pojedinaca koristila u genetičkim istraživanjima, bez njihovog znanja i dozvole. Međutim, ovaj sistem ima daleko više prednosti, nego mogućih mana. Sama činjenica da policija u bilo kojoj državi ima pristup centralnoj bazi znači da se upoređivanje DNK može automatski uraditi, kao što je do sada bio slučaj kod upoređivanja otisaka prstiju okrivljenih. Ovaj sistem uveliko olakšava potragu i hvatanje počinilaca kriminalnih radnji, objašnjava Erik Jungst, filozof i etičar Univerziteta u Klivlendu i član Savećodavnog odbora za DNK Federalnog istra-

Retke knjige na

Kada je Robert Huk izdao svoje najpoznatije delo „Mikrografiju“, ova knjiga ubrzo je postala bestseller i klasik istraživačke naučne umetnosti. Problem je, međutim, što je to bilo davne 1665. godine. Donedavno je bilo veoma teško doći, pa čak i pogledati neke od dragocenih originalnih istorijskih tekstova. Danas, to je moguće učiniti preko običnog personalnog kompjutera.

„Oktavo“ korporacija iz Silikonske doline počela je da digitalizuje i prodaje visoko kvalitetne primerke retkih i značajnih klasika. Neke od njih napisali su Ser Ajsak Njutn, Kopernik, Galileo, Bendžamin Frenklin... Većina CD-romova sa ovakvim sadržajem prodaje se po ceni od 25-50 dolara. Osim visoke rezolucije teško vidljivih manuskripta, mogu se pažljivo pregledati korice knjige i ilustracije. Imajući na moni-

toru ovakva dela ne samo da približava čitaocu sadržaj davno pisanih knjiga, već, takođe, ilustruje jezik doba u kome

je pisana, originalni rukopis, kao i stil štampanja.

Neke od ovih knjiga, takoreći, bilo je nemoguće videti, dok je većina bila izložena iza stakla kao muzejska vrednost. Osim toga, bilo je moguće baciti pogled samo na otvorenu stranu, ali ne i sesti i detaljno je prelistavati, izjavljuje Patrik Ejms, direktor „Oktavo“ korporacije.

Početak sledećeg milenijuma ova kompanija planira da na CD stavi još 100 knjiga i tako dopuni biblioteku nazvanu „Prve digitalne retke knjige“.

Uskoro počinje snimanje trilogije po romanu „Gospodar prstenova“

Tolkin u bioskopu

Američka filmska mašinerija prirediće ekranizaciju remek-dela savremene književnosti. Novozelandski reditelj Piter Džekson preuzeće svu odgovornost da s budžetom od 130 miliona dolara i kompjuterskom tehnologijom dočara mladim generacijama imaginarni svet, koji nijednog čitaoca romana nije ostavio ravnodušnim. Šon Koneri u ulozi Gandalfa Belog

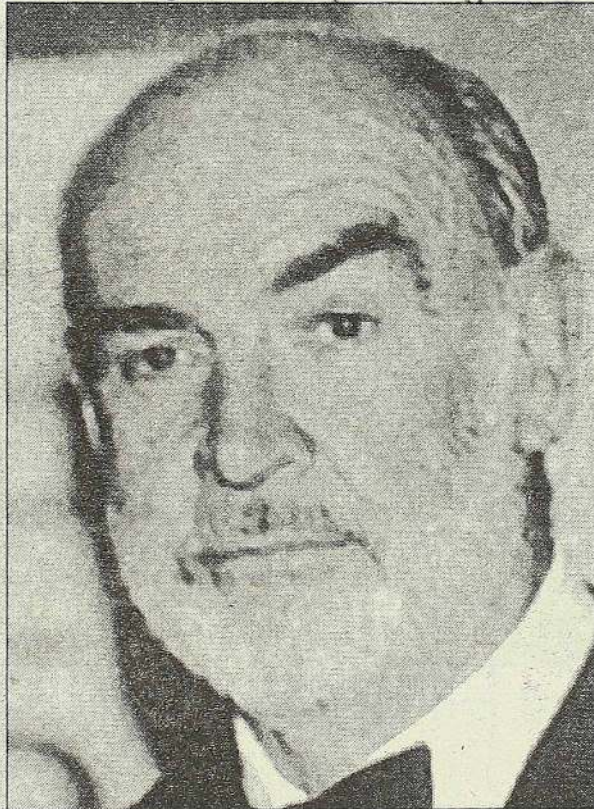
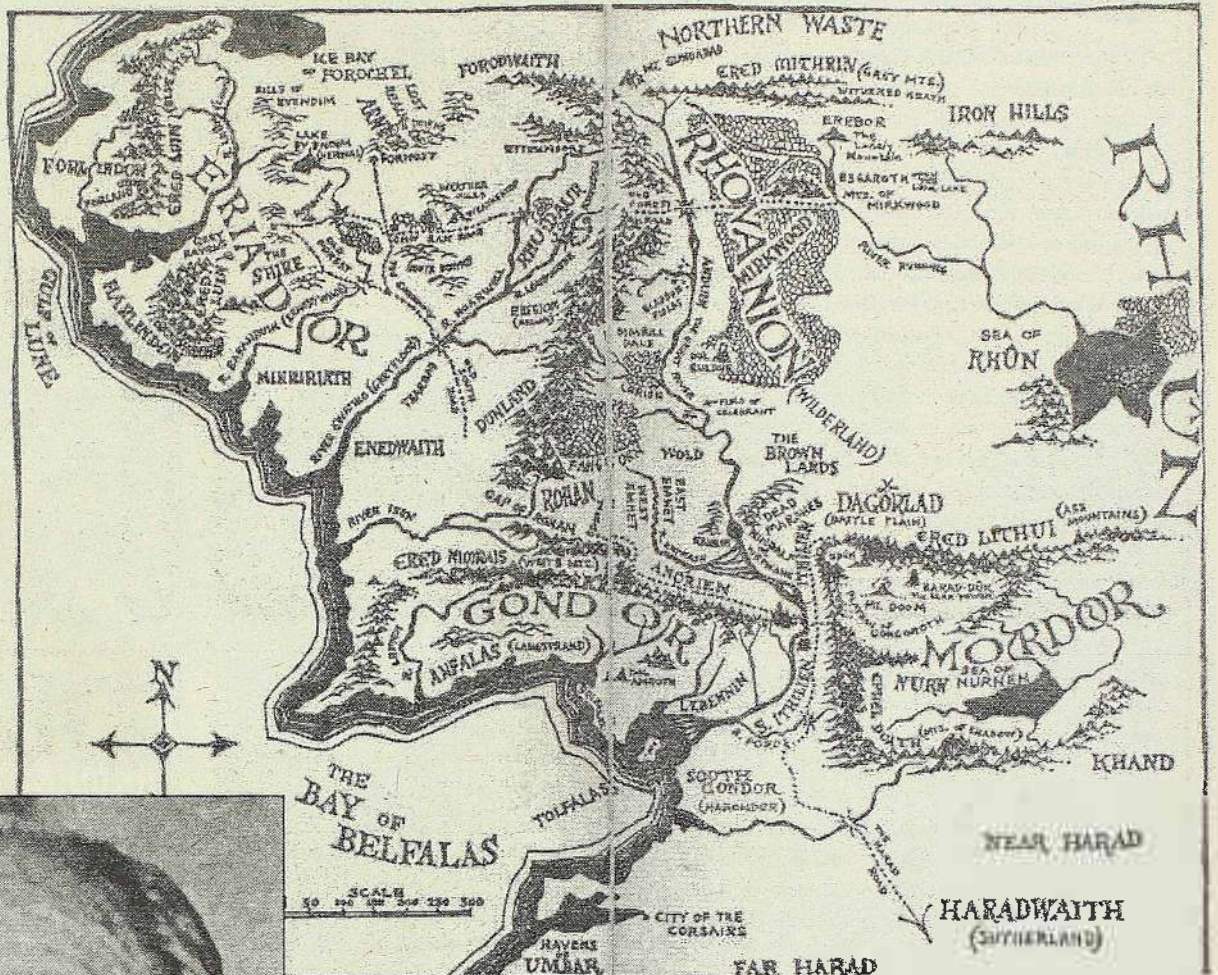
Kada je 1937. godine objavljen roman „Hobit“, čitaocima je pružena jedna sasvim nova vizija sveta i jedno novo spisateljsko ime, koje će ostaviti svojstven pečat u istoriji književnosti - Džon Ronald Roel Tolkin. Uspeh „Hobita“ koji je usledio i lični Tolkinov uspeh, doprineli su da tokom narednih godina, čitaoci širom sveta naprosto zavape za nastavkom priče o Frodu, mladom hobitu, imaginarnom i hrabrom liku iz Tolkinove mašte, koji je privukao toliko simpatija.

Do nastavka romana strpljivo se čekalo više od decenije i po, tačnije do 1954. godine, kada je objavljen prvi deo trilogije „Gospodar prstenova“ („Lord of the Rings“), remek-delo savremene književnosti. Uspeh je bio veći nego s „Hobitom“. Tolkin je u svojoj trilogiji, ostavio mladim generacijama svoje viđenje mitova i legendi, priču o trolima, hobitima, čarobnjacima i njihovim avanturama, koje se dešavaju u „Srednjoj Zemlji“, koja je lično njegova kreacija.

U poređenju s Tolkinom, kojem je trebalo 17 godina da objavi trilogiju „Gospodar prstenova“, najvećoj filmskoj mašineriji na svetu bilo je potrebno skoro pola veka da se

zbrku“, a ni u bioskopima nije postigao značajan uspeh, te je ubrzo pušten u televizijsku eksploataciju.

Džekson, barem za sada, ne odaje znake zabrinutosti i tvrdi da će se njegov film obraćati prvenstveno onima, koji nisu pročitali knjigu. Njegov zadatak, koji su mu postavili čelnici producenških kuća, jeste da ne probije budžet od 130 miliona dolara (iako je iz istih razloga zaustavljeno snimanje remeka „King Konga“) i da celokupna realizacija sva tri projekta ne traje duže od trinaest meseci. Prva klapa, prema još nezvaničnim informacijama, pašće u maju, na lokacijama na Novom Zelandu i u Džeksonovom filmskom studiju za kompjutersku animaciju, a sva tri filma biće snimljena u kontinuitetu, tokom šest meseci. Ukoliko se snimanje bude odvijalo po planu, premijera prvog filma („Fellowship of the Ring“), biće održana na (katolički) Božić 2000. godine, drugi film („The Two Towers“) na leto 2001, a premijera trećeg filma („Re-

Tri glavne role u GOSPODARU PRSTENOVA: Robin Vilijams, Šon Koneri i Kejt Vinslet

upusti u snimanje igranog filma, zasnovanog na istoimenom romanu. Iako su prava na snimanje svih Tolkinovih dela kupljena još pre 30 godina, tek prošle jeseni je, nakon mnogo peripetija i spekulacija, konačno potvrđeno da će producent-ske kuće Miramax i Nju lajn otpočeti sa snimanjem cele trilogije „Gospodara prstenova“ i da su za produkciju predvidele 130 miliona dolara. Najzanimljivije je da su svu sumu, zajedno s rediteljskom palicom, predale u ruke novozelandskinu, Piteru Džeksonu.

Uslov - ne probiti budžet

Sjajni reditelj, koji je svojim petim filmom u karijeri, psihološkim trilerom „Nebeska stvorenja“ ovenčan Srebrnim lavom u Veneciji i kojim je osvojio nominaciju za Oskara za najbolji scenario, nakon odustajanja od snimanja nove verzije „King Konga“ upustiće se u seriju fantastičnih romana „Gospodar prstenova“, što su mnogi prokomentarisali kao više nego hrabar potez. Razlog za ovakvu reakciju je upravo debakl crtanog filma zasnovanog na istoj trilogiji, kojeg su 1978. godine kritičari ocenili kao „razočaravajuću

turn of the King“) trebalo bi da bude održana na Božić iste godine.

Kompjuteri u glavnim ulogama

Što se glumačke postave tiče, za sada se svi podaci drže u tajnosti, ali neke kombinacije već postoje.

Kako neki nezvanični izvori prenose, u ulozi čarobnjaka Gandalfa, ključnog lika u celoj trilogiji, mogao bi da se pojavi britanski glumac Šon Koneri, dok bi druge dve glavne uloge bile poverene briljantnom Robinu Vilijamsu i sve traženijoj Kejt Vinslet. Drugi „dobro obavešteni“ izvori tvrde da bi Džek-

son najradije glavne role podelio anonimnim glumcima sa Novog Zelanda, Australije i Velike Britanije, dok bi se poznati glumci pojavili samo u epizodnim ulogama.

Ipak, izvesno je da će na snimanju filma upravo kompjuterska tehnologija odigrati najznačajniju ulogu. Džeksonov studio je još pre godinu dana zaposlio nove ljude, koji su napravili minijaturne modele, a glumci će biti smanjivani kom-

pjuterski uz pomoć dece dublera i na taj način biće proizvedene dimenzije glavnih junaka - hobita. Tako će više od hiljadu i po kadrova biti realizovano kompjuterskim efektima.

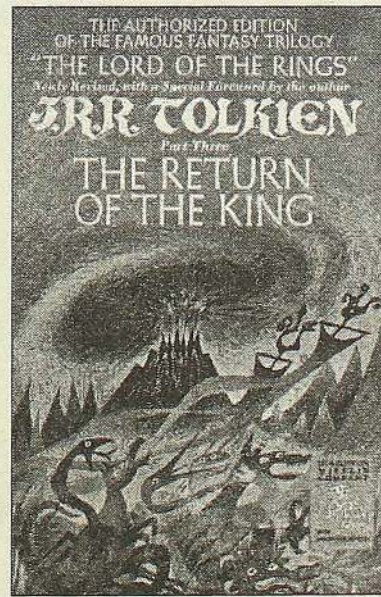
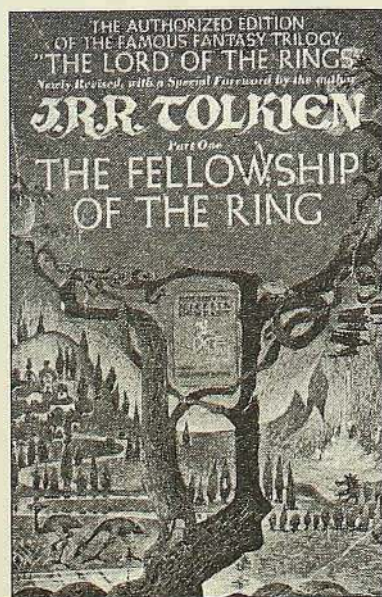
Du ju spik elviški

Informacija objavljena krajem prošle godine na internetu, da Piter Džekson traži 16 hiljada statista iz svih krajeva sveta, različitih profesija, koji bi se „pojavi“ u ulogama hobita, privukla je enormnu pažnju. Kao jedini uslov za dobijanje uloge navodi se dobro poznavanje „elviškog“, jezika kojim govore junaci romana. Ovim je otkriveno da je reč ili o (dobroj) šali, ili o (još boljoj) reklami. „Elviški“ je zapravo nepostojeći jezik koji je Tolkin sam izmislio, da bi što bolje dočarao imaginarni svet svojih junaka. Tolkin je, kao student engleske književnosti, odlično poznao klasične jezike, anglosaksonski, starovelški i finski, što mu je pomoglo u kreiranju sopstvenog „elviškog“ jezika. Ovaj jezik, Tolkin je konstituisao u „Hobitu“ i u „Gospodaru Prstenova“. Pored ovih romana, Tolkin je skupljao mitove i legende sabrane u romanu „Silmarilion“, koje nije uspeo da dovrši. Nakon njegove smrti, 1973. godine ovaj roman objavio njegov sin.

Radnja „Gospodara prstenova“ dešava se u mitološkom, prastorij-skom, trećem dobu „Srednje Zemlje“ i prati avanture hobita, koji pokušavaju da unište „magični prsten nevidljivosti“, pre nego što ga se dokopa zlobni „Gospodar Sauron“ i njime porobi sva preostala svesna bića.

Ovakva priča svakako je dobar predložak za sjajan film, a da li će Piter Džekson iskoristiti sve potencijale koji su mu pruženi (kompjuterska animacija, budžet, glumci...), ostaje da se vidi. Ova trilogija će, u svakom slučaju, konkurisati najočekivanijim filmovima decenije - „Ratovima zvezda“, tako da nam preostaje samo da uživamo u dvostrukoj fantastičnoj trilogiji, koja nas očekuje narednih godina.

Dragan Jovičević

VENAC

PIŠE:
Gale Bukovski

Veliki turnir u Parizu Pivajz 99 u potpunosti je zadovoljio sportske sladokusce. Američki Ol Rajt, šiptarski All keče stars, selekcija evropskih diplomata i srpski Mudri pimpleri, prikazali su igru, koja je povremeno dizala publiku na noge u sportskoj hali Rembuje.

Već prva polufinalna utakmica između Kečiča i Mudrih obilovala je preokretima. Centar Marković i džoker Kutlešić, dobro čuvani od braće Ljuljaj i Muljaj, nisu pružili očekivane partije (kao kad delaju u okviru celovite Srbije), pa je savezni kapiten Milošević u vatru bacio talentovanog Milutinovića, koji se istakao u utakmicama za Predsednika Winston Yuba republike. Bodren frenetično od naše opozicije sa tribina, uspeo je da u poslednjim sekundama (tricom) izjednači rezultat. Rukovodstvo All keče starsa, insistiralo je da se pobednik odluči referendumom, dok su Mudri odluku prepustili Evropskoj zajednici, u skladu sa načelima KEBS-a (Pobednik se određuje bez promene granica!).

Posle ovoga finale pre finala, odlučeno je da igra svako sa svakim, pa se američki Ol rajt pojačao sa Madlen Medžik Olbrajt, poznatiji po zakucavanjima. Međutim, iako je utakmica počela agresivno, sa tri NATO kontre, u nastavku se izgubila isprovocirano izveštavanjem našeg krila Darlinga Hadži Pipena, majstora za igru jedan na jedan. Na njenu sreću, utakmica je prekinuta sredinom drugog poluvremena zbog incidenta koji su izazvali navijači All keče starsa, jer nisu uspeali publici da proture semenke umesto leblebija.

Selekcija evropskih diplomata, koja poslednjih decenija redovno gubi od američkih selekcija, a našu igru nikako ne može do provali, odigrala je prijateljsku utakmicu (koja ništa ne rešava), sa All keče starsima, bez braće Ljuljaj i Muljaj, koji su otputovali zbog poziva za regrutaciju OVK.

Organizacioni odbor je na kraju rešio da se turnir ponovi 15. marta, a da se do tog datuma izvrše pripreme i pritisci. Do tada, pratite programe RTS i ostalih nezavisnih medija na čelu sa Studiom B.

(Nastaviće se)

Le Roi de Rambullet

ГИИИМО: Х. Д. Я.

FILIPIKE

Šta je to Jugoslavija?
Vremenska razdaljina između dvorca u Versaju i dvorca u Rembuje!

Dokle će voda da jaše na Kosovu?
Sve dotle dok ima potkovanih novinara

Ironija sudbine: nekad je Bosna bila Jugoslavija u malom, a sad je Jugoslavija Bosna u malom.

Zasto marka skace?
Vođa kupuje vreme i ne pića za cenu.

Nedamo Kosovo!
A šta je sa radnim mestima, platama, penzijama, dečjim dodacima, deviznom štednjom, zajmom...?

Srbijom neće upravljati tuđa ruka.
Upravlja domaća šaka jada!

(Pesničke vedrine)

MEDLINA

TEKST, MUZIKA I ARANŽMAN:
Duvački orkestar Slobboudaneux Mišosheuvixeič

VOKALNI SOLISTA:
Lept Milanče

Sinoć dok ste se vraćali gde je vrdalama
uzbudi me neka bezvezna galama,
na Te Ve ekranu, baš pored kamina,
usred Kontakt grupe stajaše Medlina.

Ja kakva je pusta, tako mi bontona,
neka malo zeza onog svog Klintonu,
Ne, opet mi preče, da se NATO KREĆE,
Ni Mirin mi zapis više pomoć neće.

Osvrt posla TANJUG, stvar bejaše fina,
ne šće ni da čuje prelepa Medlina,
pa s Kukom Škotom, ja ružne li zgone,
sve sankcije opet uvoditi ode.

Tačija ja ljubih, razgovor milina,
al meni ne dođe prelepa Medlina.
Samo me je jednom pogledala mrko,
pa se vrati Bilu, dabogda joj crko!

ŠIFRA:

NAPOLEON - TOPONICA

Pukovnik Šešelj, konspirativno ime/lozinka: Nikoletina. Specijalac. Specijalnost: rukovanje escajgom i drugim zardalim oružjem. Naročito se istakao u zapadnoj Slavoniji, Kninskoj krajini i Hrtkovcu, Komandant Operativne podgrupe para(dnih) graničara na liniji: Karlobag-Virovitica-Ogulin-Oslo-Globoder. Zadatak: munjevito taktičko povlačenje i transport svih pokretnih materijalnih dobara.

STROGO POV. RATNI RASPORED NE TUMBAJ. PRENESI DALJE.

ŠIFRA:

KALUZEVIC

Major Bojić, konspirativno ime/lozinka: DOKTOR KILDER. Specijalac svetskog glasa. Specijalnost: slepo crevo, bubrezi. Politički komesar levog krila Grupe armija JUG, zadužen za dizanje borbenog duha i ostalog šta se nade. Zadatak (shodno specijalnosti): rad sa mamasama/razmena muda za bubrege.

ŠIFRA:

VELINGTON-BEŠAMEL

Poručnik Dačić, konspirativno ime/lozinka: CECKO. Mladi kadar, prvi u klasi, buca. Specijalac. Specijalnost: svadbe, ispraćaji, susreti četvrtkom. Nosilac sto kila i ordena za vernost. Pomoćnik političkog komesara Glavnog štaba divizije PINK. Zadatak: učiti, učiti i samo učiti.

ŠIFRA:

MATA HARI

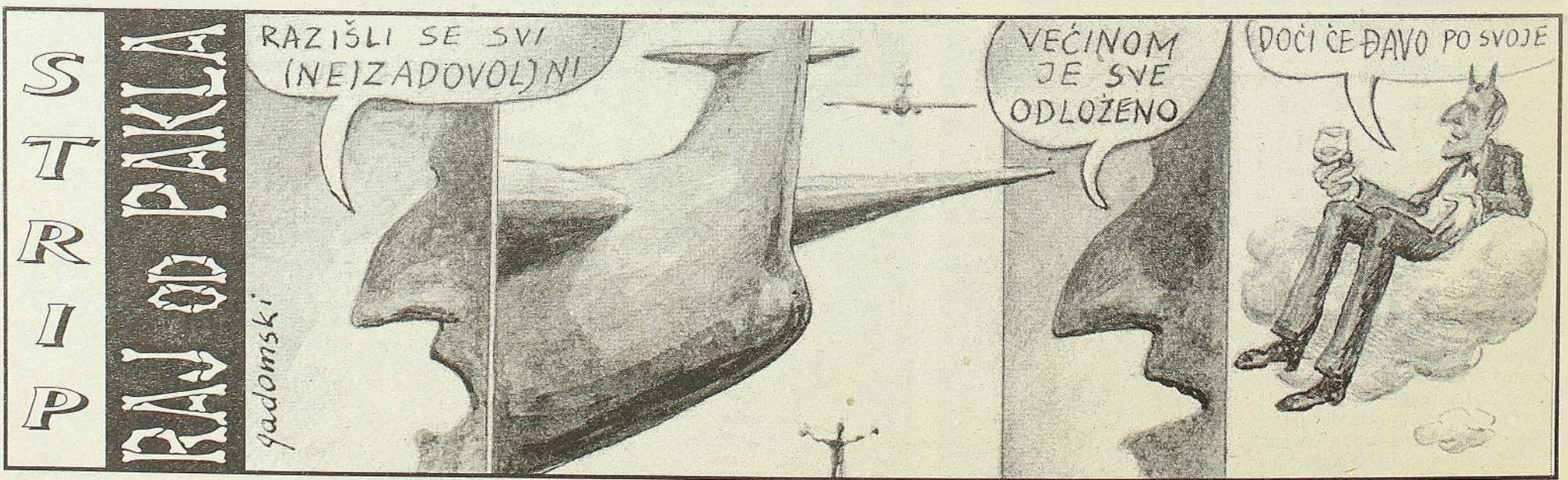
Drugarica Gorica, konspirativno ime/lozinka: (horski) HAJ, NEK SE ČUJE, ČUJE, HAJ NEK SE ZNA, DA JE MLADA PARTIZANKA PUŠKU NOSILA. Tajni agent - specijalac. Specijalnost: prurušavanje u žensko. Bez formacijskog rasporeda u sastavu Prvog ešalona. Tajni zadatak: zavođenje Madlen Olbrajt.

ŠIFRA:

KUTUZOV

Esaul Seleznjov, konspirativno ime/lozinka: DNEVNICE PLUS PUTNI TROŠKOVI. Specijalac-dobrovoljac. Specijalnost: verbalna. Pozadinski radnik: zdravice, nazdravice, eks. Zadatak: no-no Novom Svetskom Poretku.

Na levo krug! Napred marš! Marš! Marš! Marš!

Gostovanje

Neujednačena
igra

Žana Bogorodicka
i Aidar Saidulin u
beogradskom
„Labudovom jezeru“

Prvaci baletskog ansambla „Kremaljski dovrac“ iz Moskve gostovali su - u glavnim ulogama - u zadnje dve predstave „Labudovog jezera“, u Narodnom pozorištu u Beogradu. Bogorodicka, veoma mladu i primerno klasično obrazovanu balerinu, već su upoznali beogradski gledaoci prilikom njenog samostalnog gostovanja u istom baletu prošle jeseni. Ovoga puta ona je napredovala u interpretaciji Belog labuda (Odete) dajući ovom tradicionalnom baletskom liku više plastičnosti i mekoće. Kao Odilija, Crni labud, ona je bila neujednačena u izvođenju klasičnih bravura, što se može smatrati i trenutnom indispozicijom. O Aidaru Saidulinu, takođe mladom igraču, dovoljno je reći da je igrajući princa Zigrifa pokazao dosta oskud-

no vladanje virtuosnim deonicama ove klasične uloge, te da je demonstrirao naglašenu, starinsku, pantomimu. Njegov prirodno visok skok nije bio dovoljno čisto klasično oblikovan.

U duetima gosti iz Moskve su pokazali više sigurnosti i skladnosti. Beogradska publika, tradicionalno blagonaklona prema inostranim gostima, srdačno je pozdravila Bogorodicku i Saidulina pravdajući, očigledno, njihovu nedovoljnu umetničku zrelost - mladošću. Dodajmo da sve što smo do sada videli u igri Bogorodicke, ipak, obećavao da se ona može razviti u veoma uspešnu klasičnu balerinu ukoliko odbaci tradicionalnost u klasičnim ulogama i udahne im savremeniji senzibilitet.

M. Zajcev

KULTURNA RIZNICA SRBIJE
na engleskom jeziku

Među retkim, a dragocnim domaćim knjigama na engleskom jeziku sada se nalazi i „Kulturna riznica Srbije“ - obimna i bogato ilustrovana monografija koja svedoči o našim najprezentativnijim spomenicima kulture. Prvo, srpsko izdanje pojavilo se 1996. godine. U međuvremenu je deset prevodilaca, pod redaktorskim nadzorom Alisa Copple-Tošić, a zahvaljujući izdavačima - Idea, Vojnoizdavački zavod i Market sistem LTD - omogućilo da ova knjiga bude dostupna i inostranom čitaocu.

Na predstavljanju ovog izdanja u Likovnoj galeriji Kulturnog centra Beograda govorili su dr Milo Nemanjić, kao jedan od autora knjige, Alisa Copple-Tošić, redaktor engleskog izdanja, Mirko Bojančić ispred Vojnoizdavačkog zavoda i Jovan Janičijević, urednik izdavačke kuće Idea i spiritus movens čitavog projekta „Kulturna riznica Srbije“.

Knjig predstavlja kulturnu istoriju Srbije u njenim najva-

žnijim segmentima. Dr Nemanjić je govorio o strukturi knjige upućujući na njenu složenost. The Cultural Treasury of Serbia obuhvata sve važne spomenike kulture i sadrži uvodne tekstove o pojedinim oblastima, iz pera sledećih autora: dr Branko Vujović, dr Miroljub Jovanović, Jovan Janičijević, Nikola Kusovac, Milica Mihajlović, dr Miloš Nemanjić, dr Nikola Pantelić, dr Dragoslav Srećević i Radomir Stanić. Takođe postoji i iscrpna uporedna hronologija istorijskog događaja u Srbiji i svetu.

Gospođa Copple-Tošić je govorila o prevodilačkim problemima izazvanim teškoćama prenošenja pojmova iz jednog u drugi jezik, pogotovo onih koji označavaju takve pojave koje postoje u oba jezika, ali se, usled različitih kulturno-istorijskih okolnosti sasvim različito tumače. Prevodilačke dileme izazivale su reči poput: vojvoda, knez, Uspeće Bogorodice i druge, a naročito višeznačni metaforički naslovi pojedinih umetničkih dela. O to-

me koliko se uspeo u jezičkom dočaravanju duha našeg podneblja najbolje svedoče reakcije inostranih čitalaca. Tako je, na primer, direktor Sitroena, po rečima gospodina Bojančića, pohvalio knjigu rekavši da je iz nje prvi put zaista i sa zadovoljstvom učio o Srbiji.

Gospodin Jovan Janičijević je naglasio da je ova enciklopedijska monografija u stvari repertorij kulture na tlu Srbije. Dakle, u nju su, sem srpske kulture, uključene i sve one kulture koje su plodotvorno uticale na fenomen srpske kulture, ne ugrozivši njenu autohtonost, već naprotiv, obogaćujući je. Što se organizacije grada tiče i metodološkog pristupa obrađenim jedinicama, Janičijević je istakao da je osnovni kriterijum bio preglednost, sažetost i obuhvatnost.

Knjiga sadrži 645 strana sa 420 slika u boji, 4 karte i 14 itinerara sa sažetim prikazom pojedinih mesta i samih spomenika, i to onim redom koji upućuje na najkraći put do njih.

O. Stošić

Koncert SLOVENAČKI

BLOODYLONSKI,
VEOMA

MILADOJKA YOUNEED u beogradskom Domu omladine

Ne znam da li su članovi grupe Miladojka Youneed onomad (album „Bloodylon“, 1990), posednuti od kakvog demona proročanskih moći, unapred objavili krvavo urušavanje Vavilonske kule jugoslovenštine (slušajte rock'n'roll, gospodo stanovnici, čitajte naslove ploča pomnije od novin-

znoj, suze), Miladojka Youneed danas, sudeći po njihovom beogradskom nastupu u Domu omladine, predstavljaju već fazu, čvrstog stanja navedenih fahovskih određenica, čije se je stvrdnjavanje zaođenulo dirljivim inkrustacijama hardcore klasike jednih Husker Du, te orijentalnog mr-

Miladojka Youneed katapultiraju sirove telesne okretnosti, mnogo ljudskije no one u recimo Morphine, ali isto tako saksofonizirane jednim razornim kontrapunktom. Miladojka nude i sekunde predaha, njihove spore numere međutim teško konkurišu onim od kojih vibriraju izvijana stepe-

ZVEZDAN

skliki uvodnika!), ili su pak istom prilikom samo polomili jezik u slavu kovanice koja još ponajbolje preusmerava njihove autorske intenzitete u pomahnitalom elektromagnetnom polju dotaknutih muzičkih žanrova, ali se ovo drugo, devet godina kasnije, pokazalo izvesno tačnim gotovo kao i ono prvo, s tim što su sva dezinkarnacijska iznenađenja sa ovom neuhvatljivom družinom u budućnosti više nego moguća.

Opisivani oduvek kao free rock - free jazz - free dance - free sve - slovenačka atrakcija, sred koje se međutim golim okom uočavaju pravoverni ikonografski elementi gerilskog rock'n'roll duha u pojavnom obliku raznorodnih telesnih izlučevina (čitaj: krv,

mljajućeg zanosa Meat Pupets.

Čudnovate asocijacije, reklo bi se u prvi mah, pa Miladojka su nekonvencionalni funk-jazz-techno-disco zamešatelj i gotovo te praistorijska epika pomenutih sastava čini se sa svim neodgovarajućom kategorijom osećajnosti za furiozum Miladojkičkih kataboličkih orkestracija. No, razmisлите najzad i ne brzajte po mondenki: pa svi veliki bendovi i onako posle izvesnog vremena počinju da liče jedan na drugi!

Dansing sala Doma omladine, popunjena do poslednje kapljice znoja, sa vazduhom pedantno posisanim zimskim kaputima, štapićima nikotina (!) i hidroskopskim preparatima za kosu, trese se u ritmu

ništa u sali koja vode na galerije. Rat ex-Yu Severozapada i Jugoistoka ovde je dabome deplasiran:

Miladojka Youneed šibaju podzemnom autostradom do svojih beogradskih fanova, dirajući neosetene nerve direktno kroz donove na cipelalma i grudni koš. Telo, telo je ona rezonantna kutija na koju računaju bezpoštedni Slovenci, ne sluš po sebi i cerebrum.

Solčence zahaja, sećate se te pesmičice iz svakog muzičkog udžbenika, sol sol sol la sool mi, o kej, mislim, sunce je zašlo, na putu smo u središte zemlje, a Miladojka Youneed našli su heliotropični putokazi ka finom klupskom raspoloženju. Bloodylonski, veoma, rekoh li vam već?

Zorica Kofić

Predstavljen novi broj časopisa Scena

Ruže za najbolje

U pozorištu Ateljea 212 promovisan je šesti broj časopisa za pozorišnu umetnost Scena izdavača Sterijino pozorje Novi Sad. U dvobroju za novembar i decembar '98, čije štampanje je kasnilo iz tehničkih razloga, na oko 140 strana nalaze se rubrike: festivali, iz sveta, teatrologija, nove knjige... Scena takođe objavljuje intervju sa Svetlanom Bojković, glumicom, rezultate ankete „Najbolji u pozorišnoj sezoni 97/98 i centralnu temu broja „Šta se dogodilo sa političkim pozorištem“.

Za nestrpljive da saznaju ko je, po mišljenju 17

kritičara, najviše doprineo prošlog sezoni objavljujemo: Nagrada u kategoriji savremenog domaćeg dramskog teksta Biljani Srbljanović („Porodične priče“); kao najbolja predstava - „Ženidba kralja Vukašina“ Dečjeg pozorišta iz Podgorice; u kategoriji režije - Ljuboslav Majera za „Antigonu“ u NP Zrenjanin; Jelisaveta Sablić, glumica, svojom Femom u „Pokondirenoj tikvi“ u NP Beograd; Nebojša Dugalić kao Petar u „Govornoj manji“ u istoj kući. Ko su ostali od 12 laureata saznaćete ako nabavite novu Scenu.

S. P.

ZOOM

PARIZ,
25. FEBRUAR
Kanadski
reditelj
Dejvid Kronenberg
određen je za
predsednika
ovogodišnjeg
Kanskog festivala

FOTO: FONIT/AP

Gradski odbor SPO optužio rukovodeće ljude lokalne vlasti

Proizvodnja radničkog bunta

Novosadski Srpski pokret obnove juče je optužio Izvršni odbor grada da već duže vrši pritisak na JKP „Čistoća“, što nije nimalo slučajno, „kao što ni vreme u kome se sve dešava, nije slučajno odabrano“.

„Od momenta kada je na čelo ovog komunalnog preduzeća imenovan član SPO Jęftimir Nikolić, stvari su rapidno krenule nabolje“, saopštavaju iz GO SPO i naglašavaju da izgleda „po logici vodećih ljudi Izvršnog odbora grada, probleme treba stvarati tamo gde ih ne-

ma, te od interesno stranačke zaslepljenosti oni ne uviđaju da od dobrog rada „Čistoće“, političku korist mogu imati svi, a ne samo SPO“.

Gradski odbor SPO ističe da se ta stranka i ljudi koji ispred SPO obavljaju funkcije u gradu „na ovaj veštački način“ pokušavaju imenovati glavnim krivcima za krizu vlasti. „A istina je samo to, da sa jedne strane Izvršni odbor od „Čistoće“ zahteva da program održavanja grada sprovodi u punom obimu,

dok sa druge strane dozirano i sa zakašnjenjem finansira kako te programe, tako i plate radnika „Čistoće“, pokušavajući da proizvede radnički bunt protiv direktora Nikolića, kažu u GO SPO i energično osuđuju ovakve postupke, te upozoravaju „pojedince u Izvršnom odboru grada, da ohlade svoje usijane glave, jer od njihovih postupaka, štetu trpi ceo grad, dok političku štetu SPO neće biti spremn da podeli sa njima.“

S. M. J.

Od sutra u 7 sati, do ponedeljka u podne

Zatvoren deo Rumenačke

Od sutra u sedam sati, do preksutra u podne, za saobraćaj će, zbog radova, biti zatvoren deo Rumenačke ulice, od raskrsnice sa Ulicom Janka Veselinovića, iz pravca Ulice Kornelija Stankovića. Radovi će se obavljati na desnoj traci ulice, a radnici JKP „Put“ će postaviti saobraćajne znake koji će brzinu ograničiti na 40 kilometara na sat.

M. U.

U „Uzor“ stigao šećer, ali ulja još nema

U prodavnice trgovinskog preduzeća „Uzor“ stigao je šećer iz robnih rezervi, po ceni od 7,5 dinara, a može se kupiti maksimalno 5 kilograma. Što se ulja tiče, najavljeno je da će moći da se kupi do pet litara po ceni od 10,5 dinara litar, ali ga u „Uzoru“ još nema dovoljno.

A. U.

Demokratska stranka o mogućim rešenjima skupštinske krize

Zbog odugovlačenja - odlazimo?

Novosadski odbor Demokratske stranke ne pregovara, niti će ikad pregovarati o uslovima nastavka rada Skupštine grada. Nema razloga za pregovore o onome što je nečija dužnost da uradi, izjavio je na konferenciji za novinare predsednik Političkog saveta GO DS Časlav Popović povodom, kako je rekao, „napisa u

štampi“ o pregovorima političkih aktera skupštinske krize u gradu.

- DS nije pregovarao, već je razgovarao. Mi želimo da razgovaramo o reformama u upravljanju gradom. Obavezni smo da vodimo ovaj grad, a do sada nijedna stranka, osim DS, nije inicirala razgovore o promenama da bi se efikasnije vodili gradski poslovi. Ušančeni u sitnostranačke interese dozvolili smo da prođu dve godine, a da se ništa ne promeni. Nismo čak ni „pročešljali“, pa eventualno promenili gradski Statut, a ni Poslovnik“, napominje Popović i dodaje da će „organi DS, ukoliko se bude odugovlačio razgovor o promenama, razmotriti svoj ostanak u upravi grada. Jer, ukoliko se ništa ne promeni u ovom gradu, DS više ne vidi potrebu da učestvuje u vlasti.“ Na pitanje novinara lista Danas kakva je i kolika, u tom slučaju, odgovornost DS prema biračima, i šta bi se potom desilo - kojoj i kakvoj vlasti bi DS „prepustio“ Novosađane, Popović je odgovorio: „I o tome smo razgovarali. Izaci iz vlasti je teška odluka i velika odgovornost prema biračima“.

B. Opranović

Časlav Popović

Više opština ne donosi više novca

Časlav Popović je izneo da je potrebno izraditi elaborat, koji će odrediti ekonomske, sociološke, urbanističke i druge elemente, koji će pokazati treba li grad deliti na više opština, s obzirom da Zakon o lokalnoj samoupravi ne propisuje rok za to. Popović je naglasio da „nije tačno da bi Novi Sad imao veće prihode kada bi bio podeljen na više opština!“

GO SPS o krizi u gradskoj vlasti Kao da hoće predaju

Gradski koalicioni partneri ponašaju se kao da hoće da predaju vlast, jer ne mogu da prevladaju nastalu krizu, rekao je juče novinarima potpredsednik Gradskog odbora Socijalističke partije Srbije Lazar Isakov. Ističe da oni koji su pripremali „noćni puč“, imaju i spisak za smenu u svim organima uprave u gradu i javnim preduzećima 200 ljudi bliskih SPO. S. M. J.

Knjige i tezga po nižim cenama

Pred prestojeći peti Međunarodni salon knjiga, uprava Sajma je odlučila da omogući što većem broju izlagača da se pojave pod krovom hale. Naime, Novosadski sajam je cene izlaganja na ovoj atraktivnoj priredbi smanjio za trećinu. A. U.

FOTO: DANAS

Premijera opere po Puškinu Kocić u ulozi Mocarta

Večeras u 20 sati, na sceni „Pera Dobrinović“, biće premijerno izvedena kamerna opera „Mocart i Salijeri“ Nikolaja Rimskog Korsakova, po Puškinovom dramskom tekstu.

Ovom operom obeležava se 200 godina od rođenja Aleksandra Puškina, a njenom kamerenošću se nastavlja tendencija teatra da se rade predstave koje bi - kako nemaju velike i komplikovane kulise i mnoštvo učesnika - mogle jednostavnije da gostuju po zemlji. U operi učestvuju Slavoljub Kocić, u ulozi muzičkog genija, Miodrag Milanović kao njegov ljući protivnik (Puškin nagoveštava, možda i trovač!) i Bojan Glužica u roli slepog violinista, režiser je Borislav Popo-

vić a diriguje Željka Milanović.

„Mocart i Salijeri“ sa operom „Služavka gospodarica“ činiće posebno muzičko-scensko veče i već sutradan, u nedelju, gostovaće u Narodnom pozorištu u Nišu, a početkom marta u Crnogorskom narodnom pozorištu, teatru sa kojim je dogovorena tešnja saradnja i obostrana gostovanja. Zanimljivo je i to što se ova opera, samo pod imenom „Ah, taj Mocart“, trenutno izvodi i u Moskvi. Ovim delom se ne završava omaž našeg nacionalnog teatra velikom Puškinu: 12. marta će biti upriličeno muzičko veče, kada će biti izvedeni svi komadi komponovani na njegove tekstove.

A. Uzelac

NS SERVIS Danas	
BROJČANIK	
Razna obavještenja	9821
Centar za obavještanje	985
Prijava stanja na telefonskim uređajima	977
Dežurna služba SUP	92
Vatrogasna brigada	93
Hitna pomoć	94
Klinička bolnica	612-022
Dežurni dečji lekar	51-310
Dečja bolnica	615-200
Klinika za ginekologiju i akušerstvo	420-81
Patronažna služba za porodilje	621-275
Institut za srčane bolesti u Sremskoj Kamenici	615-711
Tačno vreme	95
Telegram	96
Mediumesni razgovori	900
Buđenje	981
Pomoć na putu AMSJ	987
Eletrovodovina - prijava kvara	21-333
- reklamacije	21-189
Autobuska stanica - međumjesna	444-022
- prigradska	27-399
JGSP „Novi Sad“ dispečer	27-796
Železnička stanica	443-200
JKP „Lisje“	311-658
Vodovod	442-413
Kanalizacija	442-145
Toplana	612-900
JKP „Novi Sad-gas“	413-900
- reklamacije	413-135
Društvo krematista „Ogani“	62-609
SOS telefon	468-300, 20-182
„Srce“ psihološko savetovaništvo	623-393
Tin telefon, od 19 do 22 h	52-414

POZORIŠTA

Srpsko narodno pozorište (20 091): Velika scena: S. Sremac „Pop Ćira i pop Spira“ (19.00) nedelja: nema predstave; Scena „Pera Dobrinović“: premijera N. R. Korsakova „Mocart i Salijeri“ (20.00) nedelja: gostovanje Beogradskog dramskog pozorišta „Suparnici“ (20.00); Kamerna scena: D. Nemet „Edmond“ (20.30); nedelja: nema predstave

Pozorište mladih: Dečija scena: „Ružne reči“ (11), nedelja: „Vuk i jarići“ (10); Dramska scena: gostovanje Narodnog pozorišta iz Beograda s predstavom „Kokice“ Bena Eltona (20) Novosadsko pozorište „Ujvideki szinhaz“ (25 552): gostovanje u Zrenjaninu; nedelja: nema predstave

BIOSKOPI

Arēna (615 772): Velika sala: „Točkovi“ (11, 16, 18, 20) „Svi se bore za mesto pod suncem“ (22); Mala sala: „Veliki Lebovski“ (11, 17, 19.15 i 21.30) Jadran (28 838): „Taksi“ (17.00); „Upoznajte Džoa Bleka“ (18, 21.30)

Dvorana Kulturnog centra Novog Sada (28 972): „Klopka za roditelje“ (14.30), „Taksi“ (16.30, 19.30 i 21), „Spice girls“ (18.00), „Richard III“ (22.30) u subotu, a u nedelju „Šampion“ (22.30) Bioskop „Vojvodina“: „Dosiđe X“ (16, 18.30 i 21)

Danas dopisništvo Novi Sad, Vojvodanskih brigada 7/XII, telefon 21-488, tel/fax 612-002

ISKLUČENJA

Struja: 8.00-11.00 u naselju Detelinara od Ulice Kornelija Stankovića i Rumenačke do nadvožnjaka iza Groblja

KOMPAS

POLJOPRIVREDNI SAJAM
Budimpešta - Agro - Mashexpo 10. 03-13. 03. 99.

PREHRAMBENI SAJAM
Milano Expofood - 24. 03-28. 04. 99.

KOMPJUTERI
Hanover - Cebit - 19. 03-23. 03. 99.

SAJAM MALE PRIVREDE
Minhen - IHM - 16. 03-27. 03. 99.

SAJMOVI U BUDIMPEŠTI
FRIZERI - 26. 02-28. 02. 99

SIGURNOSNA OPREMA I ZAŠTITA NA RADU
Securex - 01. 03-04. 03. 99.

PEKARSTVO
UKBA - 28. 02-02. 03. 99.

MAŠINE
Mach tech - 01. 03-04. 3. 99.

BEAUTY & HEALTH
TC 02-13. 03. 99.

GRADEVINARSTVO, GREJANJE I KLIMA UREDAJI
Construma - Aqua - Therm - 13. 04-16. 04. 99.

Avio karte za sve destinacije
Svakodnevni prevoz do aerodroma Budimpešta i Surčin
Kompas Novi Sad, Bul. M. Pupina 15
tel. 021/611 299, 613 458, fax. 021/622 221
Kompas Beograd, Braće Jugovića 8
tel/fax 011/634-028, 624-193

HCIT

K O N K U R S

za upis na

SPECIJALISTIČKE

AKADEMSKE STUDIJE

Studije su namenjene diplomiranim pravnicima, sociolozima, filozofima, psiholozima, ekonomistima, politikolozima, komunikolozima i drugim zainteresovanim, kao i studentima završnih godina fakulteta.

Tematske oblasti su:

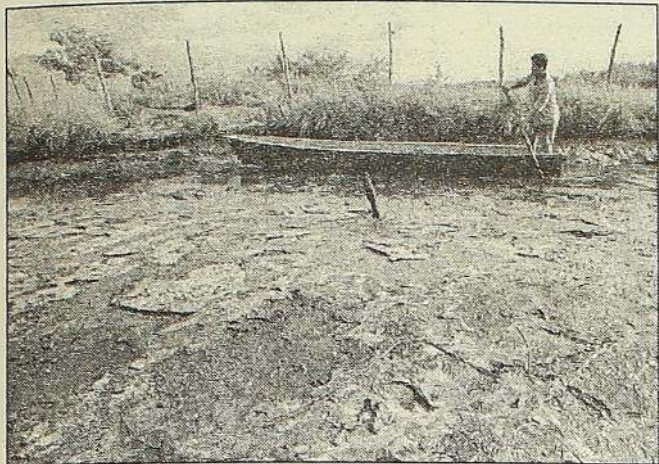
1. Osnovna ljudska prava i slobode, jugoslovensko i međunarodno pravo.
2. Međunarodni pravni standardi i jugoslovensko kazneno pravo.
3. Politička psihologija.
4. Multikulturalizam.
5. Poslovna etika.
6. Medijske studije.

Studije su besplatne. Predavači su nastavnici Novosadskog univerziteta, samostalni istraživači, kao i gostujući profesori iz drugih jugoslovenskih akademskih centara i iz inostranstva.

Nastava se održava petkom popodne i subotom pre i posle podne (4 časa ukupno), počev od sredine marta i traje jedan semestar.

Konkurs je otvoren do 1. marta 1999. godine. Prijave slati na adresu:

Humanitarni centar za integraciju i toleranciju, Novi Sad, Vojvodanskih brigada 17, tel/fax. 021/28-132 ili 20-030

Zbog čega se Društvo za zaštitu životne sredine „Okanj“ iz Elemira protivi izgradnji Fabrike čađi

Samo na korak do ekološke kataklizme

U jezeru Okanj više nema ni trske, ni žaba, a kamoli riba. Da li je to mesto gde treba graditi još jednu fabriku?

Elemir - Na ekološkoj mapi sveta, a naročito kada je reč o prostorima SR Jugoslavije, posebno Vojvodine, Elemir je već obeležen kao „crna tačka“. Tu se, pre svega, ne misli samo na naftna postrojenja locirana u samoj blizini sela, već umnogome i na fabriku sintetičkog kaučuka koja je sa radom otpočela 1983. godine i tada već proglašena kao zagađivač životne sredine. Do meštana Elemira sada je doprla i vest da se upravo u njihovom mestu planira izgradnja Fabrike karbonskih punila, odnosno čađi.

Ovim projektom, ukoliko bude realizovan, naše će se selo približiti na samo jedan korak od ekološke kataklizme sa nesagledivim posledicama i razmerama, rekao je tim povodom Stevan Subotin, predsednik Društva za zaštitu životne sredine „Okanj“ iz Elemira. „Okanj“ se, naime, žestoko protivi izgradnji ove fabrike jer, kako kaže, u supstanci čađi postoji ravno deset štetnih elemenata od kojih je najopasniji tzv. „benzo(a-pirin)“, dok širenje prašine u sebi nosi i ogromne količine kancerogenih materija.

Za vreme nedavne posete Zrenjaninu republičkog ministra za zaštitu životne sredine Branislava Blažića, zaključeno je da je Elemir već prenapran industrijskim postrojenjima, te da je opasnost od već postojećih zagađivača prevelika.

Mi u Elemiru želimo da sprečimo izgradnju još jedne opasne fabrike, rekao je Stevan Subotin. To je potkrepio i potpisima oko četiri hiljade građana koji se protive izgradnji Fabrike čađi u Elemiru, i to ne samo onih koji žive u ovom selu, već i u obližnjim Melencima, zatim Zrenjaninu, Aradcu ili okruženju od tridesetak kilometara za koje se pozdano zna da bi bilo direktno ugroženo štetnim materijama koje bi ispuštala buduća Fabrika čađi.

Subotin ističe da se kao investitor i tzv. idejni pokretač buduće Fabrike karbonskih punila (čađi) pojavljuje HIP „Petrohemija“ iz Pančeva, u čijem se sastavu, zapravo, već nalazi i Fabrika sintetičkog kaučuka. - To je princip, kaže Subotin, po kojem bi ja, recimo, mogao mirne savesti da čitave dve prikolice pune smeća istovarim nekom u

Vršcu ili Kikindi, u dvorišta udaljena stotinak kilometara od mesta u kojem stanujem i podižem decu, što, dakle, znači da se neću više zbog tog smeća gušiti ja i moja porodica već porodice nekog drugog i nepoznatog, a što je, naravno, nedopustivo.

Prema tvrdjenju Stevana Subotina, zanimljivo je i to što se u javnosti još uvek ne pojavljuju bar osnovni parametri tzv. objektivne opasnosti od zagađenja životne sredine u Elemiru. Takođe, i što se, s druge strane, još niko nije odazvao pozivu Društva za zaštitu životne sredine „Okanj“ iz Elemira da se preko Higijenskog zavoda u Zrenjaninu (što bi podrazumevalo ekspertizu stručnjaka različitog medicinskog profila) ustanove osnovni razlozi sve veće smrtnosti ovdšnjih građana i onih iz okolnih sela, uzroci različitih vrsta oboljenja i, konačno, fiksiraju osnovni prouzrokovani svega toga.

Prema rečima Subotina, Fabrika sintetičkog kaučuka u Elemiru, koja je inače „prugutala“ milione dolara, morala bi i po postojećem Zakonu o zaštiti životne sredine biti zatvorena. Reč je o tome, kako kaže Subotin, da se jednostavno „zaboravilo“ da je preuzeta nemačka tehnologija „Lurgi-Mils“, u vremenu kada je fabrika građena, zapravo, tehnološki zastarela. Subotin kaže da je gotovo ista takva fabrika u Nemačkoj zatvorena još pre petnaestak godina, a Zakon o zaštiti životne sredine jasno kaže (jer je nekim svojim delom prepisan i iz međunarodnog zakona) da se u slučaju kada se jedna fabrika iz tzv. matične tehnologije koja je preuzeta i kod nas, zatvori - da smo i mi dužni po tom zakonu da je zatvorimo.

Tako nešto samo dokazuje, kaže predsednik Društva za zaštitu životne sredine „Okanj“ iz Elemira, da je i naš Zakon o tome dobar i progresivan, ali da se neki njegovi delovi loše primenjuju u praksi. - Uostalom, kaže Subotin, osim mnogih ljudi obolelih u Elemiru, postoji i jezero Okanj - na dugačkom potezu između Elemira i Melencina - u kojem više nema ni trske, ni žaba, a kamoli riba kojih je nekad bilo. Nema ni najprostijeg oblika života. Da li je to mesto na kojem treba izgraditi još jednu fabriku? **Sinisa Stankov**

Ištvan Valihora, predsednik Štrajkačkog odbora lista Mađar so

Osnivač uopšte nema stvarnu političku volju

Novi Sad - Predstavnik Štrajkačkog odbora dnevnika Mađar so Ištvan Valihora ocenio je juče da „izgleda“ da osnivač nema stvarnu ili političku volju da reši kašnjenje u isplati zarada u holdingu preduzeću Forum. - U utorak ili sredu održaćemo sindikalni skup na nivou Mađar soa na koji ćemo pozvati rukovodstva sindikata, od gradskog do republičkog, a nakon toga ćemo videti kako dalje, rekao je Valihora. Redakcija jedinog dnevnika na mađarskom jeziku u Srbiji Mađar so prošlog utorka i srede stupila je u dvodnevni štrajk

upozorenja nezadovoljna petomesečnim kašnjenjem u isplati zarada. Iz istih razloga i štamparija Forum štrajkovala je od prošlog četvrtka do prošlog utorka. Štamparija je obustavila štrajk nakon što je radnicima isplaćen poslednji deo septembarske zarade, ali štampari zahtevaju da im se do 10. marta isplati i čitava oktobarska zarada, inače će ponovo stupiti u štrajk. Redakcija Mađar soa tražila je i poseban žiro račun unutar Forumu i ostavku generalnog direktora Forumu, što je izvršno veće Vojvodine odbilo.

Osnivač holdinga Forum je Skupština Vojvodine, a preduzeće se sastoji od dva pogona Štamparije, plasmana, lista Mađar so i zajedničkih službi. Valihora je naveo da je juče održana i sednica Upravnog odbora Forumu, kojoj su prisustvovali i predstavnici Štrajkačkih odbora štamparije i lista Mađar so. - Ponovo je nagašen državni interes da opstanu i Mađar so i Forum, a raspravljalo se i o završnom računu za prošlu godinu, ispostavilo se da su gubici narasli na 15 miliona dinara zaključno sa prošlom godinom, kazao je Valihora. (Beta)

Hoće li biti veštačkog đubriva za ovu godinu

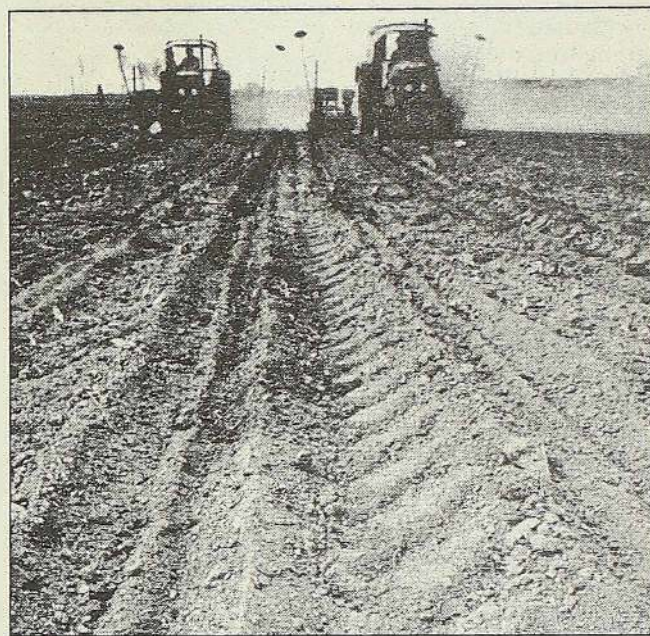
Poljoprivreda u božijim rukama

Subotica - Koliko će pšenice i kukuruza ove godine dati plodne vojvođanske njive, izvesno će biti tek na jesen, ali sudeći prema startu poljoprivrednih radova i mogućnosti da se oni obave kako treba, ne bi se moglo reći da nam se dobro piše. Pored hroničnih problema sa nov-

đubriva (a ukupno ih je sedam), već godinama je teško, a rezultat te hronične krize je, naravno, sve manja proizvodnja.

Jedan od najvećih proizvođača u toj oblasti subotička Zorka je ranijih godina, recimo, za jednu sezonu, odnosno prolećne i jesenje radove, na tržište izbacivala po 150 hiljada tona ovog proizvoda. Ove godine je proizvela ukupno 5.000 tona azotnog đubriva, i svi su izgledi da će se na tome i ostati, kaže direktor Zorka-Klotilda Jožef Kiš. Ni ostali proizvođači nisu u boljem položaju, te bi se moglo reći da većina pogona u državi stoji. Nekad se, za „onoliku“ državu proizvedilo ne samo dovoljno, već je bilo i za izvoz, dok su ovogodišnji planovi, odnosno potrebe na nivou Srbije od 1.020.000 tona nedavno revidirani na oko 500 hiljada tona, ali je veliko pitanje da li će se i to dobiti.

Razlog svemu tome je, naravno, besparica koja prati sve u ovoj proizvodnoj grani, zbog čega se i ne može krenuti sa proizvodnjom. Međutim, čak i da se pronađu pare, odnosno finansijeri, pred takve „entuzijaste“ neminovno se pojavljuje problem dispari-

teta koji je mineralce i doveo tu gde jesu. Prevedeno na svakodnevni jezik, to znači da oni jednostavno nemaju računicu da ulaze u proizvodne avanture, jer ih praktično više košta proizvodnja i sirovine koje ulaze u nju nego gotov proizvod. Da bi se, recimo, proizvela tona azotnog đubriva, treba potrošiti 2.800 dinara, a ono se na tržištu prodaje po - 2.230 dinara. Sasvim je onda shvatljivo što dosadašnji finansijeri proizvođača mineralnih đubriva ne žele da, kako kaže Jožef Kiš, ulazu tri dinara da bi dobili dva.

Razlog ove nelogičnosti leži u odluci države da sve proizvođače drži „pod kontrolom“ zbog strateškog značaja njihovog proizvoda za nacionalnu ekonomiju, te im je, uz etiketu monopoliste, stavljen

embargo na cene. Međutim, iako se zbog toga đubrivo prodaje ispod njegove realne i proizvodne cene, poljoprivrednicima to ne pomaže mnogo. Čak i da ga ima dovoljno na tržištu, seljacima je ono toliko skupo, da radije svoje njive prepuštaju božijoj volji i brizi.

Prihranjivanje useva veštačkim đubrivima kao deo intenzivne poljoprivredne proizvodnje je (i ovde) već dugogodišnja praksa i sve do 90-ih godina, odnosno do početka krize, na jedan hektar trošilo se oko 125 tona đubriva, što je optimizam za dobar prinost. Mi smo, nažalost, već godinama ispod tog optimuma, pa i ispod nekog minimuma, što će se bez sumnje odraziti i na prinose u sledećim godinama.

V. Laloš

Samo pusta obećanja

Situaciju može (a i morala bi) da razreši vlada, koja je za poslednja tri meseca zaista i pokazala neko interesovanje okupivši sve proizvođače „na dogovor“. Nažalost, ni posle tri sastanka ništa konkretno nije učinjeno, osim što je dato obećanje da će se „pokušati pronaći rešenje“.

cem, gorivom, semenom, možda je najsloženiji i najopasniji problem po domaću poljoprivredu nedostatak veštačkog đubriva, kojeg će ove godine kako prognoziraju stručnjaci, biti manje nego ikad. Stanje u kojem se nalaze proizvođači mineralnih

Zrenjaninski SPO o „slučaju“ Elemir Obračun sa neistomišljenicima

Zrenjanin - Više je razloga zbog kojih su odbornici SPO glasali protiv odluke o mesnim zajednicama koja je omogućila zrenjaninskoj opštinskoj vladi da raspušta savete MZ i direktno preuzima njihove poslove, kaže dr Branislav Momirski, narodni poslanik i šef odborničke grupe SPO u Zrenjaninu. - Takvom odlukom narušavaju se osnovna načela demokratije i lokalne samouprave. Odluka je samo pokriće za obračun sa političkim neistomišljenicima u savetima MZ. Da su naše procene tačne, dokazuje i činjenica da je prvi raspušteni savet MZ, u Elemiru, upravo onaj čiji je predsednik Petar Mihajlov, bivši potpredsednik opštinske vlade i član OO SPO Zrenjanin, kaže dr Momirski.

Po rečima Momirskog, SPO će uvek poštovati svaku odluku koju Elemirci donesu na lokalnom zboru, a uvek će osuditi intervenciju spolja i nametanje ruko-

vodstva odozgo, bez obzira o kojoj se lokalnoj zajednici radi.

Portparol OO SPO u Zrenjaninu Ivan Živkov kaže da odluka o mesnim zajednicama ne čudi jer ju je donela vlada za koju je i prilikom njenog izbora SPO zaključio da je najgora koju Zrenjanin pamti. - Njen predsednik-volonter Svetozar Jankahidac ostaće upamćen po retko viđenoj nedoslednosti iako se radi o predstavniku levog političkog bloka, kaže Živkov. - Podsetimo se samo da je Jankahidac zahtevao konsenzus svih stranaka u SO Zrenjanin da bi se prihvatio funkcije predsednika vlade maja prošle godine kada mu je to nudila sadašnja opozicija. Kada je levi blok ostvario većinu za samo jedan odbornički glas, Jankahidac je funkciju prigrabio oberučke, zaboravljajući svoj zahtev o konsenzusu svih političkih stranaka, kaže Živkov. **Z. Horvat**

Kako nazad u Hrvatsku

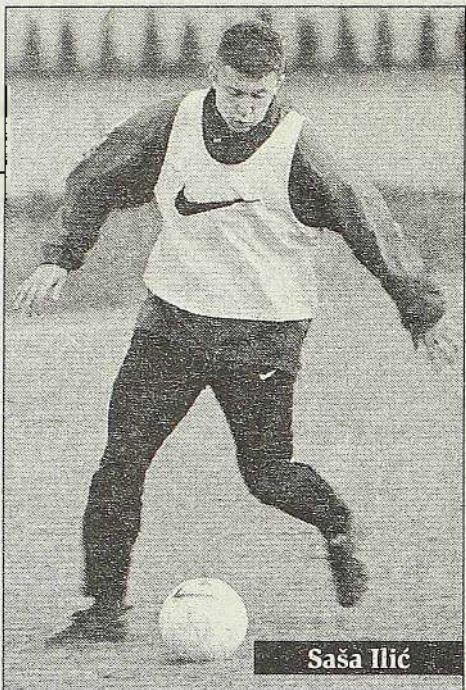
Sremska Mitrovica - U sredu, 3. marta u Sremskoj Mitrovici će se održati sastanak u vezi dobrovoljnog povratka izbeglica u Hrvatsku. Predstavnicima Visokog komesarijata za izbeglice UN iz Jugoslavije i Hrvatske, zajedno sa predstavnicima Republičkog komesarijata za izbeglice pružiće zainteresovanima sve potrebne informacije u vezi procedure oko povratka u ovu bivšu jugoslovensku republiku. Za izbeglice iz ostalih opština Srema koje su zainteresovane za ovaj sastanak, biće organizovan autobuski prevoz u Sremsku Mitrovicu. **S. Dž.**

FUDBAL Ovog vikenda na programu 19. kolo Prve lige

Lider na popravnom

Lider šampionata Partizan, dočekuje na svom stadionu pretposlednju ekipu na tabeli Priština u 19. kolu nacionalnog šampionata. Posle neočekivanog remija na Čairu prošle nedelje, trener Ljubiša Tumbaković ima prilično problema oko sastava ekipe. Pored povređenog Saboa, u timu neće biti Mišković i Bjeković, dok se u ekipu vraćaju oporavljeni Ivić i Stanojević, koji je propustio meč u Nišu. Jedina dilema koja se postavlja pred šefa stručnog štaba Partizana

su Tomić i Trobok koji imaju parne žute kartone ali sa pravom biranja. Šampion Obilić dočekuje podgoričku Budućnost sa željom da nastavi pobjedničku tradiciju dugu više od godinu dana. Trener Ostojić, osim napadača Dragana Sarca koji će odraditi kaznu zbog dva žuta kartona, može računati na sve

Saša Ilić

Kanonada Novosađana

Vojvodina - Radnički 8:1 (4:1)

Fudbaleri Vojvodine su u prvom meču 19. kola ubedljivo savladali kragujevački Radnički rezultatom 8:1 (4:1). Od prvog minuta meča Novosađani su nametnuli ritam igre, a potvrda dominacija stigla je u osmom minutu pogodkom Igora Bogdanovića, posle greške golmana gostiju. Novosađani su juče deklasirali indisponirano gasta u svim aspektima igre. Bukvalno svaku ozbiljniju priliku pred golom gostiju, Bogdanović, Pređić, Mudrić i drugovi su realizovali.

Ipak, epitet zvezde utakmice poneo je mladi Mudrić koji je za samo jedan minut (74. i 75.) postigao dva pogotka iz kornera. Pored Mudrića, u strelce se dva puta upisao i novajlija Bogdanović (8, 64), kao i Pređić (17), Matijašević (28), Belić (35) i Janković (65) po jednom. Počasni pogodak za Radnički postigao je Buzić (24).

prvotimce pred današnji meč. Za mesto u timu konkuriše i novajlija Zimonjić koji u prošlom kolu nije igrao zbog parnih kartona.

Čini se ipak, da će Crvena zvezda, tačnije njen trener Vojin Lazarević imati najviše problema oko sastavljanja tima. Pored povređenog Savićevića, neće igrati ni Mičić i Ilić zbog žutih kartona, dok su zbog gripa van stroja Škorić, Gojković, Jevrić i Dudić. Sa druge strane u tim se vraćaju Pjanović i Marić, posle odrađene kazne.

A. Stošić

Reprezentacija Jugoslavije pobedila u prvom susretu Francuze s 80:69 (41:37)

KOŠARKA

FOTO: REUTERS

Potvrda klase

Košarkaška reprezentacija Jugoslavije pobedila je preksinoć u prvom prijateljskom susretu izabranu selekciju Francuza s 80:69 (41:37).

Za razliku od izdanja u Kragujevcu i Kruševcu od pre tri meseca, kada plavi nisu igrali na nivo svog renomea, izdanje u Klermon Feranu podsetilo nas je na najbolje dane jugoslovenske košarke. Od prvog minuta plavi su preuzeli konce igre u svoje ruke i tokom svih 40 minuta održavali konstantnu prednost. Novajlija Milan Gurović je pokazao da se na njega ubuduće mora najozbiljnije računati. On je sa 15 poena i nekoliko odličnih asistencija dokazao svoj kvalitet. Rame uz rame sa njim bio je i kapiten Aleksandar Đorđević (16) koji je u najodlučnijim momentima sigurnim koševima „umirivao“ prilično bučne Francuze koji su do „vrha“ popunili gradsku dvoranu u Klermonu Feranu.

Trener reprezentacije, Željko Obradović bio je raspoložen posle meča.

- S obzirom da nam je ovo prvo okupljanje u ovoj godini moram biti zadovoljan. Posebno me raduje što su moji momci igrali veoma ozbiljno i motivisano, kao da je u pitanju prva takmičarska utakmica. Sa druge strane, Francuzi su me prijatno iznenadili, mislim da će igrati veoma bitnu ulogu na predstojećem EP - rekao je Željko Obradović.

Sinoć su u Lionu trikolori i plavi odigrali drugi, ujedno i poslednji susret, pred Evropsko prvenstvo koje se igra krajem juna i početkom jula ove godine.

A. S.

Čak četvorica igrača ostvarila tripl-dabl

Divac blistao u Vašingtonu

Vlade Divac pružio je jednu od najboljih partija ove sezone, pošto je u pobjedi Sakramenta u Vašingtonu učestvovao sa 22 poena, 17(10+7) skokova i šest asistencija. Predrag Stojaković je u drugoj utakmici posle sanirane povrede kolena postigao osam poena, od toga dve „trojke“, i imao tri skoka. Kris Veber (17p, 10sk, 10as), čovek koji je prošle sezone igrao upravo za Vašington Vizardse i bio vodeći igrač ovog tima u kategorijama poena i skokova, ostvario je prvi tripl-dabl ove sezone.

Tripl-dabl učinkom preksinoć su se mogli podičiti još i Mark Džekson (15p, 12sk, 11as) iz Indijane Pejrsersa, Skoti Pipen (15p, 10sk, 11as) koji nije uspeo da spasi Hjuston Rokitse petog ovogodišnjeg poraza, pretrpljenog od povredama desetkovanih Atlanta Hoksa, dok se Džejson Kid (14p, 12sk, 16as), alfa i omega Fi-

FOTO: REUTERS

Najbolje izdanje u dresu Sakramenta: Vlade Divac

nika Sansa, ustoličio na prvom mestu ove liste, budući da mu je u Vankuveru to pošlo za rukom po četvrti put ove sezone.

Los Anđeles Lejkersi (Šakil O'Nil 20p, 11sk) lako su savladali komšijski tim Klipersa, a izostao je očekivani debi Denisa Rodmana. Taj trenutak trebalo je da se desi na utakmici koju su „jezeraši“ jutros po našem vremenu odigrali protiv istog rivala. Pošto je zbog aritmije srca bio podvrgnut detaljnim pregledima i odsustvovao sa sedam mečeva, na parket se uspešno vratio Robert Hori. Postigao je 12 poena (dve „trojke“) uz stoprocentan šut.

I. Bogunović

REZULTATI: Vašington - Sakramento 105:115, LA Klipers - LA Lejkers 100:115, Čikago - Filadelfija 80:98, Hjuston - Atlanta 87:93, Klivlend - Indijana 74:81, Njujork - Minesota 115:113 (produžetak), Dalas - Denver 90:81, Vankuver - Finiks 86:94

RUKOMET Polufinale KPK: Partizan - Kaha Kantabrija

Navijači glavni adut

Danas u 20.30 uz direktan televizijski prenos, u dvorani SC Voždovac na Banjici, naš predstavnik u Kupu pobjednika kupova Partizan, u prvom polufinalnom meču dočekuje španskog predstavnika Kaha Kantabriju.

Izuzetno motivisani rukometaši Partizana pokušaću večeras da ostvare što ubedljiviju pobjedu pred revanš na Pirinejima.

- Očekujem pobjedu od 8 do 10 golova razlike. Igraćemo fer i korektno i dokazati da nam je mesto u vrhu Evrope - rekao je predsednik kluba iz Humske, Momčilo Mandić.

Velika prednost crno-belih svakako je domaći teren, i ukoliko se ponovi fenomenalna atmosfera kao protiv Nidervirbaha u četvrtfinalu, nesumnjivo je da će navijači kao osmi igrač Partizana pomoći crno-belima da stignu do finala KPK što bi ujedno bio i najveći uspeh u istoriji ovog kluba.

Jedini u redovima Partizana koji je pre dve godine igrao protiv Španske Kahe je Vladan Matić:

- Pred nama je težak zadatak. Španski tim igra dugo zajedno i jak je kao kolektiv. Igrao sam protiv te ekipe u Crvenoj zvezdi takođe u polufinalu KPK i eliminisali su nas ali ovog puta očekujem pobjedu - reči su reprezentativnog krila Partizana.

Bilo kako bilo ekipa pod vodstvom Jovice Elezovića vredno je trenirala proteklih nedelja i spremna je da u punom sastavu dočeka Špance.

M. M.

Branko Kokir

Sportski vikend

Kalco - 23. kolo

PJAČENCA - BOLONJA, ROMA - MILAN, INTER - JUVENTUS (SUBOTA 15.00), PARMA - PERUBA (20.30), BARI - KALJARI, SALERNITANA - FIORENTINA, EMPOLI - SAMPDORJA, VICENZA - LACIO, VENECIJA - UDINEZE (NEDELJA 15.00)

Premier liga - 26. kolo

ASTON VILA - KOVENTRI, ČARLTON - NOTINGEM FOREST, ČELZI - LIVERPUL, EVERTON - VIMBLDON, MANČESTER JUNAJTED - SAUTEMPTON, ŠEFILD VENSDEJ - MIDLSBRO, TOTENHEM - DERBI, VEST HEM - BLEKBURN (SUBOTA 16.00), NjuKasi - ARSENAL (NEDELJA 17.00), LESTER - LIDS JUNAJTED (PONEDELJAK 21.00)

Španska liga - 23. kolo

ATLETIKO (M) - OVJEDO, BETIS - REAL MADRID (SUBOTA 18.00), ATLETIK (B) - SELTA (20.30), MAJORKA - TENERIFE, RASING - ALAVES, VALJADOLID - SALAMANKA, VILJAREAL - SALAMANKA, SARAGOSA - EKSTRAMADURA (NEDELJA 17.00), LA KORUNJA - SOSUJEDAD (19.30), BARCELONA - VALENSIJA (21.00)

Bundes liga - 20. kolo

KAJZERSAUTERN - ŠTUTGART, VERDER-BOHUM (SINOĆ), FRAJBURG-VOFBURG, HAMBURG-BAJER (L), BORUSIJA (D)-NIRNBERG, AJNTRAHT-BORUSIJA (M), HANZABAJERN, MINHEN 1864-DUIZBURG (SUBOTA 15.30), ŠALKE 04-HERTA (NEDELJA 18.00)

Francuska liga - 25. kolo

MONPELJE-MONAKO 2:3, NANT-BORDO 0:0, OLIMPIK-ŠTRAZBUR 1:0, PSŽ-LION 0:1, BASTIJA-TULUZ, OKSER-LANS, MEC-SOŠO, AVR-LORIJAN, REN-NANSI (SINOĆ)

Rukomet - Evrokupovi

KUP KUPOVA - POLUFINALE: PARTIZAN - Kaha KANTABRIJA (SUBOTA 20.30 TV)

LIGA ŠAMPIONA (ŽENE) - ČETVRTIFINALE: BEZANSON - BUDUĆNOST (NEDELJA 17.45)

KUP GRADOVA (ŽENE) - ČETVRTIFINALE: FRIDRISHAVFEN - NAREDAK (SUBOTA 16.15)

Fudbal: Prva liga - 19. kolo

SUBOTA: VOJVODINA - RADNIČKI (K), OBILIĆ - BUDUĆNOST, MILICIONAR - OFK BEOGRAD, HAJDUK - RADNIČKI (N), PROLETER - ŽELEZNIK, RAD - SPARTAK, ZEMUN - MOGREN, SARTID 1913 - CRVENA ZVEZDA (14.00), PARTIZAN - PRIŠTINA (16.30)

JUVAL - 10. kolo

BEČEJ - SPARTAK (18.00), CRVENA ZVEZDA - PARTIZAN BAMB (18.30 TV), VOJVODINA - BUDVANSKA RIVIJERA (19.00), PRIMORAC - JADRAN (SUBOTA 20.00), STUDENT - BEOGRAD (NEDELJA 19.00)

Odbojka - 13. kolo

VOJVODINA - BUDUĆNOST, RIBNICA - PARTIZAN (SINOĆ), BORAC - CRVENA ZVEZDA (SUBOTA 17.00), BUDVANSKA RIVIJERA - MLADI RADNIK (18.00)

Žreb za Kup Kralja Madridsko finale?

U polufinalnim utakmicama fudbaskog Kupa Španije, poznatam i kao Kup Kralja, voljom žreba sastaje se Valensija - Real Madrid i Atletiko Madrid - Deportivo La Korunja. Prvoimenovani timovi biće domaćini u prvim utakmicama koje su na programu 9.juna, dok će finalisti španskog Kupa biti poznati nedelju dana kasnije, 16.juna. Finale će se odigrati 26.juna na novom Olimpijskom stadionu u Sevilji.

EKSKLUZIVNO Svedočenja: Dobri ljudi u vremenu zla (30)

Ime spasava život

Dr. Svetlana Broz

Priča Azra G. *
Mostar, novembar 1998.

Mi nismo poznavali teren. Mislila sam da je svejedno što se razdvajamo i da te staze vode ka nekom raskršću na kojem ćemo se opet sastati. Nas tridesetak je greškom otišlo u suprotnom pravcu. Poslije mnogo napora stigli smo u Presički kanal, u predio sa druge strane Veleža. I tamo su granatama uništavali muslimanska sela, a ljudi su bježali. Ispod nas se čulo šaputanje bjegunaca...

Saputnici su nam postavili uslov: - S nama možete dalje bez majke. Zbog nje ćemo svi izgubiti glave. Ili je ostavite, ili ostanite sa njom, a mi odosmo sami.

Odlučili smo da ostanemo sa mamom, makar stradali. Tu smo provedli četrdeset sedam dana, potpuno sami.

Dvadeset pet dana smo se skrivali u jednom udubljenju i spavali na kiši. Bio je to najkišovitiji juni koji pamtim. Majka je bila bolesna, stalno je cvokotala.

Brat je posle toliko dana uspio da pronađe kolibu u koju smo se sklonili. Sakupljali smo grančice i palili vatra da se malo zagrijemo. Hrane nismo imali.

Jednog dana ugledali smo krave, za koje smo pomislili da su utvare. Išle su na ispašu i nismo uspjeli da ih pomuzemo, jer su im vimena bila prazna. Nadali smo se da ćemo uveče biti bolje sreće, ali su se one, očigledno, vraćale nekim drugim putem.

Jedina svjetla tačka bio je izvor u blizini.

Kako su dani prolazili bila sam sve iscrpljenija, stalno sam povraćala, nisam mogla više da hodam, počela sam da slijepim, zglobovi su mi bili otečeni, noge crno-bijele, kosa mi je opala, a nokti otpali...

Majka nas je hrabrila pričajući stalno o tome kako će nam biti lijepo kad se jednom vratimo, pa makar živjeli u šupi.

Brat je u trenucima slabosti predlagao da se predamo, ali mi nismo htjele. Žena i djeca su mu bili u Drveniku na moru. Ubjeđivao me je:

- Najbolje je da se predamo, pa neka mene ubiju. Ti ćeš ostati živa, pa ćeš mojoj djeci objasniti šta je bilo sa mnom.

- Bolje je i da umremo, nego da se predamo - odgovarala sam mu posljednjom snagom.

Često sam ga čula kako plače. - Zar je moguće da je ovo kraj, da više neću vidjeti djecu?

- Brate, nikome nismo ništa nažao učinili. Ja ne vjerujem u sudbinu da ovoliko patimo i da na kraju umremo. Mora biti da postoji neki izlaz - ponavljala sam sve manje ubjedljivo.

Četrdeset sedam dana smo preživjeli bez hrane. Kad smo došli kući imala sam 37 kilograma, a brat 48.

Autentične ispovesti Bošnjaka, Hrvata i Srba o dobroti koju su, u toku rata od '92. do '96. u Bosni i Hercegovini, doživjeli od pripadnika nacija koja nije njihova

Posljednjeg dana naše Golgote brat je pošao da donese vodu i drva.

- Nemoj da donosiš drva. Ako nas niko ne spasi danas ili sutra mi ćemo umrijeti. Ne opterećuj se nepotrebno. Donesi samo vodu - molila sam ga.

- Dobro, odoh onda po vodu - rekao je jedva čujno i odvuкао se uzbrdo prema izvoru.

Koliba se nalazila u udubljenju, a izvor se vidio tek sa uzvišice. Kada se popeo ugledao je tri čovjeka. Znao je da su ga primjetili i razmišljao: „Nemam kuć. Ako pokušam da bježim stići će me i ubiti.“ Polako im je prilazio. Vidio je da su imali uniforme sa četničkim oznakama, crne šalove i brade. Bili su mirni. Zaključio je da nisu sami.

- Pomozi Bože - pozdravili su ga u glas.

- Bog vam pomogao - odzdravio je prestravljen.

Sva trojica su raskrtila bluze i sa unutrašnje strane su se ukazale oznake Armije BiH.

- Kako se zoveš - pitali su ga oštro.

- Muharem.

- Kako to da ti je ime Muharem?

- Mama mi je Srkinja, a otac Musliman - objašnjavao je, mucajući, dok su im prilazila još četvorica. Po pogledima je zaključio da mu ne vjeruju.

Nastavlja se

U izdanju „Preloma“ iz Banja Luke izašla je knjiga svedočanstava

DOBRI LJUDI U VREMENU ZLA
Svetlane Broz

Knjiga ima 364 stranice, a njen manji deo objavljen je kao feljton u dnevniku Danas

NOVO **PORUDŽBENICA**

Ovim neopozivo naručujem pouzecom primeraka knjige

Svetlane Broz

DOBRI LJUDI U VREMENU ZLA

po ceni od 180,00 din i PTT troškovi

(ime i prezime)

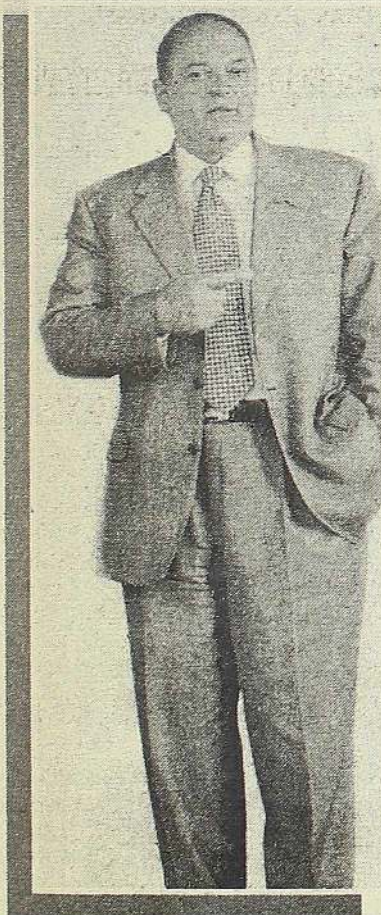
(adresa) (telefon)

Knjigu možete naručiti na adresu: Dan Graf d.o.o. Vatroslava Jagića 3, 11000 Beograd.

Dopunske informacije možete dobiti na telefon 011/452-153 ili tel/fax 011/344-1591

HRVOJE ŠARINIĆ: TAJNI PREGOVORI SA SLOBODANOM MILOŠEVIĆEM (6)

Milošević sugeriše savez protiv Muslimana

ra, o čemu svjedoči njegova poruka da imamo posla sa tri, a ne s jednom državom. Kad su, na kraju, odlučili minirati pregovore, unatoč dogovoru da se tijekom pregovora ni s čim ne izlazi pred novinare, Hadžić ih je sazvao u svoju hotelsku sobu i podijelio im fotografije navodnih hrvatskih zločina.

„Mi smo spremni razgovarati i dalje. Međutim, spremni smo razgovarati samo o sporazumu o prekidu vatre i otvaranju komunikacija, ne unoseći političke parametre u ovu fazu razgovora. Polazna točka za bilo kakve pregovore sadašnja je bojišnica, a Erdutski sporazum za nas je prošlost“, završio sam svoju, uvjetno rečeno, uvodnu riječ.

Odgovori na pitanja

Milošević me sve vrijeme vrlo pozorno pratio zabavljajući se svojom uobičajenom čašom viljamovke i, kao i obično, ništa nije zapisao. Ne sjećam se je li ikada tijekom bilo kojeg susreta pio ista drugo osim viljamovke. Hvalio ju je pričajući kako su se i Amerikanci tijekom boravka divili njenom ukusu i kvaliteti. Kad sam završio, namrštio se, a potom vrlo kratko i nesređeno iznio svoje odgovore na pitanja koja su mu toga trenutka pala na pamet.

„Posljednji postupci predsjednika Tuđmana zbunjujući su. Uopšte se ne držite reči u vezi sa pregovorima s Krajišnicima. Ne prestano vršite neka upadanja na tu teritoriju. Slažem se s dogovorom da se najpre postigne sporazum o prestanku neprijateljstava, da se zatim otvore

saobraćajnice, a da se naposljetku traži političko rešenje, ali vi kršite dogovor“, uznemirio se Milošević.

„Što se tiče zajedničke konferencije, nju možemo da prihvatimo, ali BiH na njoj ne može da učestvuje kao država koju predstavlja Alija Izetbegović. BiH treba da predstavlja po jedan predstavnik svakog naroda koji u njoj žive. Slažem se da Grčka bude samo domaćin. To treba da bude naš sastanak.

Dobro se sjećam, kad smo se, sredinom travnja 1991. helikopterom vraćali iz Tikveša... Predsjednik mi je dao komadić papira. Ništa pritom nije govorio, ali je njegov izraz lica jasno odražavao značaj sadržaja ispisane poruke. Čim sam je ugledao, bilo mi je jasno da je autor Slobodan Milošević. Sadržaj je ukazivao predsjedniku Tuđmanu na opasnost od muslimanske ekspanzije, na njihove prijetnje i zeleni barjak na Romaniji

Bolje da stvari rešavamo sami. U prvoj fazi konferencije neka prisustvuju Srbija, Crna Gora, Hrvatska i trojica predstavnika BiH, i tu ću da razmislim o zatvorenom sastanku, a sukcesivno da odvojimo pa da nam se kasnije pridruže Makedonija i Slovenija.“

Miloševićev papirić

Trenutak kasnije ponovo se vratio na Bosnu pitajući me znam li da Izetbegović gomila snage oko Novog Travnika, Vičeva, Brusnice i Gornjeg Vakufa. Kazao je da je jučer telefonski razgovarao s Alijom i predložio tajni srpsko-muslimanski sastanak na kojem bi se razgovaralo o Sarajevu. Po njegovim riječima, Srbi su spremni na koncesije u pogledu Sarajeva s tim da Muslimani budu fleksibilni

pri traženju teritorija u istočnoj Bosni. Smatrao je da bi Muslimani, kad bi Sarajevo bilo pretežito muslimansko - na čemu, kako je rekao, Srbi sad rade - smanjili agresiju na zapadu. Pretpostavljao sam da je Milošević takvim svojim razmišljanjem o povezanosti Sarajeva i zapadne bojišnice želio ukazati na povezanost hrvatskih i srpskih interesa i na nužnost suradnje, a pridavanjem većeg strateškog značaja istočnoj Bo-

autor Slobodan Milošević. Sadržaj poruke ukazivao je predsjedniku Tuđmanu na opasnost od muslimanske ekspanzije, na njihove prijetnje i zeleni barjak na Romaniji. Danas kad razmišljam o tome, mislim da je Milošević potcijenio Tuđmana vjerujući da će prihvatiti igru podjele BiH. No, bio je to i dokaz svojevrstnog lukavstva: Nisam nikad pitao Predsjednika, ali pretpostavljam da mu je Milo-

šević poruku neprimjetno predao za vrijeme zajedničkog sastanka izaslanstava šest bivših jugorepublika, što zorno prikazuje čime se sve služio. Nažalost, do hrvatsko-muslimanskog sukoba ipak je došlo dvije godine poslije, ali pošto su Muslimani gubitak teritorija u sukobu sa Srbima pokušali nadoknaditi na račun Hrvata. Analizirajući njihovu vojnu akciju protiv Hrvata, najprije potkraj 1992. u Prozoru, a potom u travnju 1993. kad je krenula ofenziva protiv HVO-a i na drugim područjima, nije teško dokazati da su upravo oni bili inicijatori međusobnih sukoba. Na to će, uostalom, nedvosmisleno ukazati i njihovo držanje u kasnijim pregovorima.

Nastavlja se

znio sam mišljenje da su nedavni, vrlo opsežni i konkretni, razgovori s lokalnim srpskim vođama, održani 1. i 2. studenog u Norveškoj, na kojima sam vodio sedmeročlano hrvatsko izaslanstvo, pokazali da ćemo teško doći do sporazuma ako on sam ne utječe na pregovarače. Upoznao sam ga s time da u izaslanstvu lokalnih srpskih čelnika vlada velika podvojenost. Bilo nam je jasno da je Hadžić tada bio Miloševićeva najpouzdanija osoba, da je Martić balansirao između Miloševića i Karadžića, premda se trudio ostaviti dojam nepitnosti bliskih odnosa s Miloševićem, a admiral Rakić trudio se onemogućiti svaki pokušaj konstruktivnog razgovora

BESPLATNI MALI OGLASI

USLUGE

TEPIH servis - kvalitetno tel. 421-518
 Sve vrste zanatsko-gradevinskih usluga, plaćanje na rate tel. 106-056, 192-992
ENGLJSKI - francuski: časovi, prevod, korespondencija tel. 3241-467
DIPLOMIRANA pravica - penzioner pruža honorarne usluge tel. 3241-467

POUZDANA devojka čuvala bi vašu decu tel. 403-614

ČASOVI latinskog za srednjoškolce tel. 011/592-823

Škola glume upisuje nove učenike tel. 3234-200

REGRESIJA i opraštanje. Otkrijte uzrok i razrešite problem. Zakažite na tel. 431-355

PREVODILAČKE usluge. Engleski, francuski, italijanski, nemački, ruski. Kvalitet potvrđen u inostranstvu tel. 011/620-461; 3238-444

LETVE i Ha-brave, garažne, tapaciranje i ojačavanje vrata tel. 144-006

ISKUSAN profesor daje časove iz nemačkog jezika. Dolazim tel. 011/561-587

FRANCUSKI stručni prevodi, prevodi svih vrsta dokumenata, overa sudskog tumača tel. 011/412-855

VIZUELNO popravljamo različita oštećenja crta lica - obrva, usana, očiju, poste saobraćajnih nesreća ili drugih trauma. Bezbolno, za samo 10 minuta. Konsultacije: tel. 011/438-709

TRAJNOM ŠMINKOM obrva, usana, očiju, možete dobiti sasvim novi izgled! Oblik - prema izboru tel. 011/438-709

UČITELJICA daje časove učenicima osnovnih škola tel. 064/110-6025

FRANCUSKI časovi i prevodi tel. 3230-693

POVOLJNO i kvalitetno uramljivanje i prodaja slika tel. 77-77-43

ADVOKATIMA, sudskim veštacima i firmama nudim usluge besprekornog obračuna kamate - naknade štete tel. 638-853 posle 18 h

VASPITAČICA sa iskustvom čuvala bi uveće vašu decu, Marina tel. 584-918

ŠAHOVSKI trener daje časove šaha tel. 021/770-219

NEMAČKI, matematika časovi učenicima prevođenjem, dolazim tel. 593-314

PREPRAVKA odeva, promena postave i rajsfešusa, šivenje po meri. Pendžer mode, Srpskih vladara 54 tel. 3611-054

MEHANIKA, otpornost materijala statika, konstrukcija, metalne konstrukcije i betonske konstrukcije tel. 546-068

GITARA ritam i solo daje časove i profesionalni muzičar tel. 3240-640

ENGLJSKI-profesor sa iskustvom daje časove učenicima tel. 753-757 od 16 h

LATINSKI i francuski osnovcima i srednjoškolicima - "Beogradanka" tel. 36-12-585

DOKTOR prava daje časove studentima, dvočas 10 DM i sprema pravosudni tel. 3971-395

PRAVNE usluge i saveti kod svih sudova tel. 3971-395

SERVIS i montaža klima uređaja Split sistema tel. 011/583-020

ČASOVI poljskog i engleskog tel. 491-592

STRUČNA medicinska nega kućnih bolesnika, dan-noć dežurstva, infuzije, injekcije, promena katetera, klistir i ostala zdr. tehnika tel. 155-917

TELEVIZORE, daljinske, video rekorder, kasetofone, tranzistore, radio aparate stručno popravlja servis Tesla na Slaviji tel. 433-591

PRODAJA

PRODAJEM ženski bicikl, američki model, 300 DM tel. 021/350-516

SANDIMUN i Sandimun Neoral, Timoglobulin - Paster, za transplantaciju organa, vrlo povoljno tel. 011/343-1402

PRODAJEM plinske boce od 3, 5, 10 i 35 kg tel. 011/757-383

PRODAJEM jogi 160*190, trpezariju, fotelju, reflektore tel. 3244-848 popodne

PRODAJEM Ševrolet Korkzika, 1991 godište u odličnom stanju, moguća zamena tel. 025/27-270; 27-170 od 8-13h i od 17-19h

PRODAJEM laser za optiku prednjeg i zadnjeg trapa kod putničkih automobila, novo tel. 023/35-940

NOV dečiji bicikl sa pomoćnim točkovima prodaje se tel. 011/759-773

PRODAJEM Opel Senator 83 godište, benzinac, nove gume, centralna brava, alarm ispravan tel. 011/164-998

PRODAJEM telex „Simens“ sa trakom tel. 439-787

PRODAJEM električnu pisaču mašinu „Brother E-5“ u odličnom stanju tel. 0230/31-052, posle 14 h

PRODAJEM TV u boji, Sharp E-37, povoljno tel. 428 - 085

PRODAJEM 12 jutara obradive zemlje u Baču, povoljno tel. 021/770-219

STANOVI PRODAJA

PRODAJEM plac u Zaklopači (Grocka) tel. 3241-467

ZVEZDARA, 250 m², 6,5 ari, luksuzna, nedovršena, 140 000 tel. 415-789

PRODAJEM kuću u centru Knjaževca tel. 011/784-329

ELEKTRIČNA pisača mašina Olimpija tel. 3222-895

DVOSOBAN, Dalmatinska, III sprat, bez lifta, 54+7 m², 99 000 tel. 777-672

POVOLJNO prodajem ili menjam za stan, imanje sa nedovršenom kućom u Novom selu, 10 km od podgorice prema nikšiću tel. 069/019-123

MENJAM dvosoban stan u Zemunu za Beograd tel. 617-773

KUĆA na prodaju u Radovićima kod Tivta, 300 metara od plaže tel. 035/711-343

VRAČAR, Čerņiševskog, jednosoban 35 m², TA, 65.000 tel. 444-9406

VRAČAR, Baba Višnjina, 42 m², TA, 50.000 tel. 063/306-174

KOSIJERJĆ, prodaje se kuća od 100 m² i 28 ari placa tel. 031/881-142

JEDNOSOBAN, nov, visoki plafon, 30 m², Dimitrija Tucovića, 62 000 tel. 011/417-948

CENTAR, iznad Slavije, Njegoševa, trosoban, 90 + 10 m², CG, I sprat, parking, interfon, pogodan i za poslovni prostor, direktno, 205.000 tel. 444-1929

AGENTIMA za prodaju nekretnina nudim posebnu premiju za brzu prodaju kuće na Zvezdari tel. 011/420-747

KOMFORNA kuća, centar Gornjeg Milanovca za stan u Beogradu ili prodaja tel. 011/439-301

ŠABAC, centar zidana garaža sa placem, strujom, dozvoljena gradnja. Hitno tel. 015/321-111; 011/759-773

PRODAJEM vikendicu na Tisi kraj Zrenjanina 35 m², 1m²-280 DM plus 11 ari voćnjaka tel. 023/35-940

ZEMUN, početak Prvomajske kod C marketa 54+8 IX sprat(11), CG, odmah useljiv, povoljno tel. 361-2677

DEVDELJSKA - Lion, izuzetno, 65 m², dvoiposoban, III sprat, TA tel. 011/444-1213, 3231-478

OJASMOŠĆENO OFTALMOLOŠKO CENTAR
Dr. Sc. Boško Jovičević
 Beograd, Rankeova 14
DEČJA OPTALMOLOGIJA & STRABIZAM
 PREDNJI SEGMENT, RETINA, GLAUKOM
 HIRURGIJA ORBITE I OKULOPLASTIKA,
 LASER, TELESKOPSKI SISTEMI,
 KONTAKTNA SOČIVA I OPTIČKA
 RADIONICA.
 Radno vreme od 10 do 19 h
 osim nedelje.
 Pregledi se zakazuju
 011/456-588
 Tel/fax

STANOVI IZDAVANJE

IZDAJEM 12 m² u Jagičevoj za kancelariju tel. 421-495

IZDAJE se soba sa CG mladiću iz Vojvodine tel. 021/56-793

SLOBODNO mesto cimerki u komfornoj garsonjeri sa CG i telefonom na Kanarevom brdu, 100 DM tel. 011/411-805

POTREBNA garsonjera za studenta arhitekture u širem centru, plaćanje mesečno tel. 763-751

USTUPAM ekskluzivni poslovni prostor kod hotela Hajat tel. 415-789

IZDAJEM prostoriju u novom Sadu, Bulevar Cara Lazara 19, 20 m², za kancelariju ili mirnu delatnost, 250 DM tel. 021/350-986; 021/350-516

RAZNO

VOJVODANIN 47 god, živi u Beču i u Banatu, voli književnost, putovanja, šetnje banatskim ravninama, traži lalunku koja voli isto što i on Adresa P.F. 320, 1150 Wien Austria

DUJETA za 7 dana 7 kg manje tel. 025/27-363

TRAŽIM akvizitera za prodaju akvarela i ulja tel. 011/3230-328

USTUPAM grobno mesto na Novom groblju tel. 183-741

SIBIRSKI haski - kvalitetni štenci od izložbenih roditelja tel. 011/155-956

ŠABAC, centar zidana garaža sa placem, strujom, dozvoljena gradnja. Hitno tel. 015/321-111; 011/759-773

PRODAJEM vikendicu na Tisi kraj Zrenjanina 35 m², 1m²-280 DM plus 11 ari voćnjaka tel. 023/35-940

ZEMUN, početak Prvomajske kod C marketa 54+8 IX sprat(11), CG, odmah useljiv, povoljno tel. 361-2677

DEVDELJSKA - Lion, izuzetno, 65 m², dvoiposoban, III sprat, TA tel. 011/444-1213, 3231-478

ŠABAC, centar zidana garaža sa placem, strujom, dozvoljena gradnja. Hitno tel. 015/321-111; 011/759-773

PRODAJEM vikendicu na Tisi kraj Zrenjanina 35 m², 1m²-280 DM plus 11 ari voćnjaka tel. 023/35-940

ZEMUN, početak Prvomajske kod C marketa 54+8 IX sprat(11), CG, odmah useljiv, povoljno tel. 361-2677

DEVDELJSKA - Lion, izuzetno, 65 m², dvoiposoban, III sprat, TA tel. 011/444-1213, 3231-478

ŠABAC, centar zidana garaža sa placem, strujom, dozvoljena gradnja. Hitno tel. 015/321-111; 011/759-773

PRODAJEM vikendicu na Tisi kraj Zrenjanina 35 m², 1m²-280 DM plus 11 ari voćnjaka tel. 023/35-940

ZEMUN, početak Prvomajske kod C marketa 54+8 IX sprat(11), CG, odmah useljiv, povoljno tel. 361-2677

DEVDELJSKA - Lion, izuzetno, 65 m², dvoiposoban, III sprat, TA tel. 011/444-1213, 3231-478

ŠABAC, centar zidana garaža sa placem, strujom, dozvoljena gradnja. Hitno tel. 015/321-111; 011/759-773

PRODAJEM vikendicu na Tisi kraj Zrenjanina 35 m², 1m²-280 DM plus 11 ari voćnjaka tel. 023/35-940

ZEMUN, početak Prvomajske kod C marketa 54+8 IX sprat(11), CG, odmah useljiv, povoljno tel. 361-2677

DEVDELJSKA - Lion, izuzetno, 65 m², dvoiposoban, III sprat, TA tel. 011/444-1213, 3231-478

ŠABAC, centar zidana garaža sa placem, strujom, dozvoljena gradnja. Hitno tel. 015/321-111; 011/759-773

PRODAJEM vikendicu na Tisi kraj Zrenjanina 35 m², 1m²-280 DM plus 11 ari voćnjaka tel. 023/35-940

ZEMUN, početak Prvomajske kod C marketa 54+8 IX sprat(11), CG, odmah useljiv, povoljno tel. 361-2677

DEVDELJSKA - Lion, izuzetno, 65 m², dvoiposoban, III sprat, TA tel. 011/444-1213, 3231-478

ŠABAC, centar zidana garaža sa placem, strujom, dozvoljena gradnja. Hitno tel. 015/321-111; 011/759-773

PRODAJEM vikendicu na Tisi kraj Zrenjanina 35 m², 1m²-280 DM plus 11 ari voćnjaka tel. 023/35-940

ZEMUN, početak Prvomajske kod C marketa 54+8 IX sprat(11), CG, odmah useljiv, povoljno tel. 361-2677

DEVDELJSKA - Lion, izuzetno, 65 m², dvoiposoban, III sprat, TA tel. 011/444-1213, 3231-478

ŠABAC, centar zidana garaža sa placem, strujom, dozvoljena gradnja. Hitno tel. 015/321-111; 011/759-773

PRODAJEM vikendicu na Tisi kraj Zrenjanina 35 m², 1m²-280 DM plus 11 ari voćnjaka tel. 023/35-940

ZEMUN, početak Prvomajske kod C marketa 54+8 IX sprat(11), CG, odmah useljiv, povoljno tel. 361-2677

DEVDELJSKA - Lion, izuzetno, 65 m², dvoiposoban, III sprat, TA tel. 011/444-1213, 3231-478

ŠABAC, centar zidana garaža sa placem, strujom, dozvoljena gradnja. Hitno tel. 015/321-111; 011/759-773

PRODAJEM vikendicu na Tisi kraj Zrenjanina 35 m², 1m²-280 DM plus 11 ari voćnjaka tel. 023/35-940

ZEMUN, početak Prvomajske kod C marketa 54+8 IX sprat(11), CG, odmah useljiv, povoljno tel. 361-2677

DEVDELJSKA - Lion, izuzetno, 65 m², dvoiposoban, III sprat, TA tel. 011/444-1213, 3231-478

IN MEMORIAM
DARA VUČINIĆ
 Danas se navršava 40 dana od smrti naše voljene Dare M. Vučinić. Vječno ćemo čuvati uspomenu na tvoj plemeniti lik, dobrotu, toplinu i veliko srce u kojem je uvijek bilo mjesta za nas. Počivaj u miru, voljena Daro.
Pomen će se održati na Bežanijskom groblju, danas u 10 časova.
 Miško i Cica

IN MEMORIAM
 Našoj dragoj
BRANISLAVI JOJKIĆ
 - Branki -
 1. III 1996. - 1. III 1999.
 Njene mama Marija i sestra Duška

IN MEMORIAM
 Još jedan pozdrav našoj dragoj
DARI VUČINIĆ
 Sećaćemo te se sa dubokim poštovanjem i ljubavlju.
 Kolege iz lista Danas i Naše Borbe

UKRŠTENJE

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12				13				14		
15			16					17		
18						19	20			
21			22		23			24		
25		26					27	28		
29		30				31				
32	33	34			35			36	37	
38			39	40				41	42	
43			44			45		46		
47				48	49					
50				51				52		
53								54		

- Vodoravno:**
1. Stepen, čin
 5. Stisnuti
 12. Deo konjske opreme
 13. Američka glumica Dauber
 14. Grad u Nemačkoj
 15. Poklanjati
 17. Grad i reka u Španiji
 18. Mladić koga je volela Afrodita (grč. mit.)
 19. Drevne sandale
 21. Engleski glumac Oliver
 22. Član hotelske posluge
 24. Američki pisac Vidal
 25. Ravnica male nadmorske visine
 27. Neljute
 30. Vesnik, glasnik, glasonoša
 32. Odeća
 35. Sve suprotno
 38. Ime glumca Gilberta
 39. Bivši golman Vladimir
 41. Jedina
 43. Utovarivanje
 45. Prilično mali
 47. Brodski teret (lat.)
 48. Održavati se nekako
 50. Reka u Francuskoj
 51. ... i prezime
 52. Grupa ostrva u Koralnom moru
 53. Slikarski pribor

54. Koka...
- Uspravno:**
1. Jamski radnik
 2. Vlasnik čarobne lampe
 3. Nacije
 4. Engleski matem. i fizičar Džordž
 5. Naše muško ime
 6. Lopov
 7. Pisma Alekse Šantića
 8. Plemeniti gas
 9. Služenje, posluživanje
 10. Koji se bavi teologijom
 11. Procenat
 16. Prvi prolećni cvet
 20. Albanci oko Podgorice
 23. Brodić, brodića
 26. Feridža
 28. Law on Railway Transport (skr.)
 29. Član komune
 31. Ime hrišćanskog spasitelja
 33. Popuštanje zategnutosti između država
 34. ... piše srcem
 36. Dronjavo
 37. Ime pisca Fransa
 40. Grad u Iraku
 42. Grad u Rumuniji
 44. Reka na severu Engleske
 46. Ime Njutna
 49. Poseduje

REŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

M	E	D	U	S	P	R	A	T	K	U	S
U	N	U	U	R	E	D	E	N	O	S	T
S	O	B	V	E	K	M	A	J	U	R	
K	O	R	M	I	L	O	E	T	I	D	A
A	I	A	R	E	L	J	A	S			
T	A	S	M	A	J	D	A	N	U	K	T
S	T	A	K	A	B	I	O	Č	E		
R	A	E	A	T	R						

Subota, 27.2.1999.

Studio B
 07.00 Vesti u 7
 07.15 Oko sveta
 07.30 Beograda, dobro jutro
 09.05 B I T
 10.00 Vesti u 10
 10.15 Oko sveta
 10.30 Teleshop
 11.00 Magični cirkus Pedolino
 12.35 Intro
 13.05 Film: Mesec kraj jezera (r)
 15.05 Videodrom
 17.00 Vesti
 17.15 Zoo Zoom
 17.35 Teleshop
 18.00 Reanimacija
 18.30 Slike sa reke
 19.00 Vesti u 7
 19.40 Oko sveta
 20.00 Dok. program
 21.05 Turistički magazin: Pravim putem
 22.00 Vesti u 10
 22.30 Sportski program
 23.00 Film: Robinzon Kruso

RTS 1
 07.00 Jutarnji program
 10.00 Vesti
 13.05 Srbija danas
 13.30 Film: NLO kafe
 15.30 Raskršća
 15.45 Beokult
 17.00 Dnevnik I
 17.30 Marketing ekspres
 19.15 Dobro veče, deco

19.30 Dnevnik II
 20.05 Serija: Gore - dole
 21.00 TV Bingo
 22.30 Dnevnik III
 23.05 Stranačka hronika
 23.20 Bez komentara
 23.25 Film: Ljubavni trougao

RTS 2
 08.05 Šou životinja
 08.30 Memorijal Gordane Brajović
 09.00 Film za decu: Lavirint
 10.45 24 časa u svetu
 11.15 Film: Iznenada
 12.30 Kabare
 13.00 Sport
 14.00 Serija: Priče iz predgrađa
 14.30 Muzički program
 15.00 Pozorišna predstava: Noć tribada
 16.50 Ekskluzivno
 17.30 Serija: Porođično blago
 18.30 Vaterpolo: C. zvezda - Partizan
 19.40 Sportska reportaža
 20.00 Eksperimentalni program RTJ
 20.25 Rukomet: Partizan - Kaha Kontabria
 22.00 Sport subotom uveče
 00.30 Ore: svetski kup u alpskom skijanju

3K
 08.00 Viva I
 10.10 Serija: Holivud, jedan na jedan
 11.00 Serija: Policajac sa Petlovog brda
 12.10 Muzička emisija
 13.05 Crtani film
 14.05 Serija: The City
 14.30 Priče iz života
 15.00 Serija: Alondra
 15.45 Stari zanati
 16.10 Dodatno ubrzanje
 17.05 Serija: Flauta
 18.15 Putopis
 19.10 Soul V.J.
 20.00 Ljudi
 21.00 Serija: Alondra
 22.00 Podseti me
 23.18 Serija: The City
 23.30 Priče iz Francuske
 23.50 Koncert
 00.30 Film

BK
 06.20 Grad
 06.30 Strane vesti
 07.20 Lopta
 07.30 Za decu
 10.00 Koloseum
 12.10 Manevarska municija
 12.25 Nezvanična verzija
 13.00 Brojač
 13.30 Koloseum
 15.00 Serija: Trgovci
 15.55 Telefakt
 16.40 Kaži „A“
 17.00 Engleska liga: Čelzi - liverpul
 18.55 Telefakt
 19.20 Bez roči
 19.30 Ruski dnevnik
 19.45 Halo, ovde Čkalja!
 20.00 Serija: Osumnjičeni
 21.00 Gravitacija
 22.00 Italijanska liga: Inter - Juventus
 23.55 Telefakt
 00.10 Koloseum

01.00 Aksiom
 01.15 Kaži A
 02.00 Engleska liga (r)

Politika
 08.10 Serija: Zabranjena ljubav
 08.40 Euro toplomer
 09.00 Vesti
 09.10 Politikin TV dućan
 11.00 Kolporter
 11.15 Top šop
 11.30 Serija: Luizijana
 12.10 Dugometražni crtani film
 13.30 Politikin zabavnik
 14.05 Top lista
 14.30 Serija: Zabranjena ljubav
 15.05 TV šop
 15.40 Euro toplomer
 16.20 Izbor
 16.30 Film: Zar smo sada u braku
 18.45 Crtani film
 19.00 Dan
 19.20 Izbor
 19.30 Džez
 20.05 Serija: Luizijana
 20.40 Euro toplomer
 21.05 Milenijum
 22.00 Dan
 22.20 Izbor
 22.30 Kolporter
 22.35 Meč lopta
 22.55 Apostrof
 23.10 Kenozoik
 00.15 Film: Usamljena srca

ART
 09.30 Dečiji film
 11.00 RNR TV
 12.00 Dečija serija: Lav Leo
 12.30 Cirkusi
 13.05 ART moda
 13.15 ART vrt
 14.00 ART koncert
 15.30 ART zoologija
 16.30 ART vrt
 17.30 ART bioskop (r)
 19.40 ART litera

20.15 Outer space
 21.05 Radoznalost
 22.00 Info
 22.30 Art bioskop: Tri karte za Holivud
 00.15 RNR TV
 01.15 Noćno nebo

Palma
 07.00 Svetske vesti
 07.30 Mikser
 08.00 Serija: Gušterov osmeh
 08.30 Istorija
 08.30 Backstage (r)
 11.00 Svetske vesti
 11.30 Hit dana
 12.00 Serija: Gušterov osmeh
 13.00 Oaza
 14.00 Subota pod palmom
 14.15 Dome, slatki dome
 15.00 Sećanja
 15.30 Mozaik kulture
 16.00 Serija: Barni Barnato
 17.00 Žurka
 17.40 Umetnička radionica
 18.35 Mozaik kulture
 19.00 Bundes liga
 21.00 Španska liga
 23.00 Tajne srca
 00.30 Mikser
 02.00 Serija: Gušterov osmeh
 02.40 Mikser
 03.30 Serija: Mali grad Inferno

Pink
 07.00 Euro pink
 08.30 City
 09.00 Životinjsko carstvo
 10.00 Film
 12.00 Pink koncert
 13.00 Maksovizija (r)
 15.00 Stvaran svet oko mene
 17.00 Serija: Palisade Pacifika

18.00 Ljubav i moda (r)
 18.00 Mega Deki
 20.15 Serija: Prijatelji
 21.00 City klub
 22.00 Film: Smrtonosna igra
 00.00 Film: Federalke
 01.30 Film: Terminator 2

Studio B II
 17.00 Dečiji program
 18.30 Na prvi pogled
 19.00 BIT
 20.00 Film
 22.00 Autodrom
 22.30 Sport
 23.00 Film: Robinzon Kruso

TV Novi Sad
 14.55 Povod za provod
 15.25 Istorijska monografija: Vršac
 15.55 Aktuelnosti i duhovka
 17.00 Dnevnik
 17.30 TV magazin
 18.30 Mali koncert
 18.45 Svet bajki
 19.00 Dnevnik (m)
 19.30 Dnevnik
 20.00 Naj pesma XX veka
 21.00 Dodati život godinama
 22.15 Muzički program
 23.15 Umetnički program
 23.00 Prenosi: Ponoćni koncert

N. Sad plus
 07.00 Jutarnji program
 10.00 SOS kanal
 17.05 Zvuk Plus
 17.35 Šou životinja
 18.00 Zoo plus
 19.00 Boje džeza
 20.00 Serija: Pivničar
 21.00 Film: Dobro jutro, Vavilone
 22.30 Film o filmu

FILM DANAS

Dobro jutro, Vavilone

TV N. Sad plus 21.00

Putešestvije dvojice braće Italijana koji emigriraju u Ameriku, nalaze angažuje veliki reditelj Dejvid Grafit i postaju njegovi scenografi. Izbija rat i braća se razdvajaju, ali se ponovo sreću na bojištu u Italiji. Film je zamišljen i urađen kao omaž pionirima američkog filma, pogotovo poznatom reditelju Dejvidu Grafitu.

Režija: Paolo i Vittorio Tavijani. Uloge: Vinsent Spano, Omero Antonuti, Haokin de Almeida i Greta Skaki.

Smrtonosna igra

TV Pink 22.00

Jedan iz ciklusa filmova o inspektoru Hariju Kalahanu, poznatijem po nadimku Prljavi Hari, u kojem istražuje slučaj neobične kladionice. Na tiketima se nalaze imena poznatih ličnosti iz šou biznisa, tako se na jednoj nađe i ime Harija Kalahana...

Režija: Badi Van Horn. Uloge: Klint Istvud (na fotografiji), Lijam Nison, Patriša Klarkson i Dejvid Hart.

Robinzon Kruso

TV Studio B 23.00

Usamljena srca

TV Politika 24.15

21.30 Film

RTV BB (Bajina Basta), RTV Kragujevac, TV Glas Obiliceva (Novi Kneževac), STV Negotin, Gradska TV (Niš), TV Požega, RTV Piro, RTV Pančevo, TV Media Plus (Novi Sad), TV Kuršumljija (Kuršumljija), RTV Trstenik, TV 5 (Užice), TV Senta, TV Kikinda, RTV Devič (Smederevska Palanka), F Kanal (Zaječar), Sky Sat (Herceg Novi)

Nedelja, 28.2.1999.

Studio B
 08.00 Vesti
 08.05 Dečje nedeljno prepodne
 12.05 Film: Robinzon Kruso (r)
 14.05 Velike avanture 20. veka
 15.05 Tajne lova
 16.05 Sport
 17.00 Strani dok. program
 18.00 Portret umetnika
 19.00 Vesti u 7
 19.40 Oko sveta
 20.00 Serija: Emili
 21.05 Otisak vremena
 22.00 Vesti u 10
 22.30 Sport kafe
 23.00 Stil
 23.30 Film: Kuća lutaka

RTS 1
 07.00 Jutarnji program
 10.00 Vesti
 10.05 Dozvolite...
 11.05 Jugoslavija danas
 12.05 Srbija danas
 13.05 Srbija na dlanu
 14.05 Emisija za poljoprivrednike
 15.00 Vesti
 15.05 Nedeljno popodne
 16.55 Datum
 17.00 Nedeljno popodne
 18.05 Serija: Sen Trope
 19.15 Dobro veče, deco

19.30 Dnevnik 2
 20.05 Serija: Porođično blago
 21.05 Vi i PGP
 22.05 Loto
 22.30 Dnevnik 3
 23.05 Stranačka hronika
 23.20 Bez komentara
 23.25 Film: Buđenje
 01.15 Serija: Porođično blago

RTS 2
 07.15 Anglunipe
 08.00 Datum
 08.05 Sat
 08.50 Hajde mi pokaži
 09.50 Serija: Devojka iz okeana
 10.20 Serija: Gorska straža
 11.15 Film: Zimovanje u Jakobsveldu
 12.50 Toplomer
 13.15 Dodati život godinama
 14.30 Serija: Priče iz predgrađa
 15.00 7 TV dana
 16.00 Moj ljubimac
 16.30 Sport
 18.15 Olimpijski loto
 18.30 Košarka: Vojvodina - Spartak (ž)
 20.00 Eksp. program RTJ
 20.45 Mapet šou

21.10 Ipak se okreće
 21.55 Balkan
 22.40 Gala koncert: Prix Italija
 23.40 Sportski pregled
 23.55 BER
 00.10 Koncert

3K
 08.00 Viva I
 10.30 Pričam ti priču
 11.10 Mezimče
 11.35 Serija: The City
 12.10 Pevajte mi
 13.00 Kviz
 14.00 Serija: Alondra
 17.10 Serija: Dani slave
 18.05 Zvezde i poneka psovka
 18.20 V. J. Alternativa
 20.10 Muzički svet
 21.00 Serija: Alondra
 22.05 Kviz 3K dur
 23.10 Serija: The City
 23.30 Serija koju ste voleli
 01.00 Na treći pogled
 01.00 Film

BK
 07.00 Zvono
 07.25 Vekovnik
 07.30 Za decu
 10.00 Film: Džoni i Klajd
 11.30 Zvono
 12.00 Gravitacija
 13.00 Dečiji kviz: Ko se igra taj se voli
 15.00 Serija: Osumnjičeni
 15.55 Telefakt
 16.30 U svetu ribolova
 17.00 Italijanska liga: Salernitana - Fiorentina
 18.55 Telefakt
 19.30 Ruski dnevnik
 20.00 Serija: Igra bez prestanka
 20.30 Koncert za dva bubnjara i udaraljke

21.30 Koloseum
 22.30 Pazl
 23.00 Biseri
 23.55 Telefakt
 00.10 Gutenberg
 00.20 92
 00.30 Koloseum
 02.00 Italijanska liga (r)

Politika
 08.10 Serija: Zabranjena ljubav
 08.40 Euro toplomer
 09.00 Vesti
 09.10 Politikin TV dućan
 11.00 Kolporter
 11.15 TV šop
 11.30 Serija: Luizijana
 12.10 Hitić
 13.05 Crtani filmovi
 14.15 Rez
 14.30 Serija: Zabranjena ljubav
 15.00 Sport
 15.05 TV šop
 15.40 Euro toplomer
 16.00 Dan
 16.15 Izbor
 16.30 Nedelja sa...
 18.05 Rez: Kako je sniman film...
 18.45 Crtani film
 19.00 Dan
 19.20 Izbor
 20.05 Serija: Luizijana
 20.40 Euro toplomer
 21.05 Jači pol
 22.00 Dan
 22.20 Izbor
 22.30 Komision kulture
 23.05 Meč lopta specijal
 00.00 Vesti

ART
 09.30 ART koncert
 11.00 Rok blok
 12.00 Dečja serija: Lav Leo
 12.30 Cirkusi
 13.00 Dečiji film: Specijalno vaspitanje
 14.30 Outer space

15.15 Radoznalost
 16.15 Kultura zdravlja
 17.30 ART bioskop (r)
 19.30 UK today
 20.15 Reflektor
 21.05 Art ekstra
 21.30 Auto fleš
 22.00 Info
 22.30 ART bioskop: Zlatno doba
 00.15 RNR TV
 01.15 ART koncert (r)

Palma
 08.30 Nešto što ja volim
 07.00 Mikser
 08.00 Istorija
 09.00 Mikser
 10.00 Putna torba
 11.30 Hit nedelje
 12.00 Mikser
 13.00 Serija: El Pregled vesti
 14.00 Film
 16.00 Istorija
 17.00 Španska liga
 19.00 Priče o svetu
 19.30 Španska liga
 21.30 Serija: Barni Barnato
 22.15 Sećanja (r)
 23.00 Film
 00.30 Mikser
 02.00 Serija: Gušterov osmeh
 02.40 Mikser
 04.00 Nešto što ja volim

Pink
 07.00 Zvezdano nebo (r)
 08.00 Serija: Nindža kornjače
 09.30 Serija: Moćni rendžeri
 11.30 City klub
 12.00 Dobro došli
 14.00 B. B. šou
 15.00 Super dens
 16.00 Nedelja kod Minimaksa
 18.00 Fonto kod Minimaksa

20.00 A što ne bi moglo
 21.00 Serija: Palisade Pacifika
 22.00 Film: Norin nestanak
 00.00 Film: Niske strasti
 02.30 Holivudska priča

Studio B
 17.00 Crtani film
 17.30 Dečiji program
 19.00 Reanimacija
 20.00 Engleska premijer liga
 22.00 Serija
 22.30 Sport
 23.00 Stil
 23.30 Film: Kuća lutaka

TV Novi Sad
 12.00 TV magazin
 13.00 Prenosi
 14.05 Brazde
 15.00 Film: Božić, a posle...
 16.40 Crtani film: Vasilisa prekrasna
 17.00 Obrazovni program
 18.00 Koncert
 18.30 Crtani film
 19.00 Dnevnik (m)
 19.30 Dnevnik
 20.00 Halo TV
 21.30 Umetnički program: Susreti
 22.30 TV sport
 23.00 Muzički program
 23.25 Film: Buđenje

N. Sad plus
 07.00 Jutarnji program
 10.00 SOS kanal
 17.00 Serija: Fliper
 18.00 Serija: Pivničar
 19.00 Serija: Cipele od krokodilске kože
 20.00 Film: Moj otac je bio u pravu
 21.30 U Novome Sadu

FILM DANAS

Moj otac je bio u pravu

TV N. Sad plus 20.00

Norin nestanak

TV Pink 22.00

Kuća lutaka

TV Studio B 23.30

Film je snimljen po delu Henrika Ibzena i prati događaje u porodici Helmer. Nora se protivi testamentu koji sastavlja njen muž, a on joj se suprotstavlja arogancijom i drskošću. Uvređena, oseća da joj je nezavisnost ugrožena pa ne želi da bude u zameci i pokušava da se izbori za svoj identitet...

Režija: Patrik Garland. Uloge: Entoni Hopkins (na fotografiji), Kler Blum i Ralf Ričardson.

Niske strasti

TV Pink 24.00

Film koji je 1992. godine zaradio više od sto miliona dolara, što je zasluga najeksplozivnijeg glumackog para koji se ikada pojavio na ekranu. Šeron Stoun u ulozi književnice Ketrin Tremel oko koje mnogi napuštaju ovaj svet, i Majkl Daglas kao detektiv koji ispituje ubistva, bili su toliko uverljivi da se govorilo o nastavku filma.

Režija: Pol Verhoven. Uloge: Šeron stoun (na fotografiji) i Majkl Daglas.

21:30 Grace
 22:00 E News

RTV BB (Bajina Basta), RTV Kragujevac, TV Glas Obiliceva (Novi Kneževac), STV Negotin, Gradska TV (Niš), TV Požega, RTV Piro, RTV Pančevo, TV Media Plus (Novi Sad), TV Kuršumljija (Kuršumljija), RTV Trstenik, TV 5 (Užice), TV Senta, TV Kikinda, RTV Devič (Smederevska Palanka), F Kanal (Zaječar), Sky Sat (Herceg Novi)

Pnom Pen - Kambodžanska dječica igra se sa tromesečnim medvedicom. Ovaj retki, takozvani „medved-sunce“ biće prodat za 600 dolara. (Rojters)

Nova kampanja UN protiv side

Ženeva - Agencija UN za borbu protiv side pokrenula je novu kampanju namenjenu upozoravanju mladih o opasnostima te smrtonosne bolesti, pod nazivom „Slušaj, uči, živi!“ „Rad sa ljudima mladim od 25 godina možda je najveća nada da ćemo epidemiju side moći da stavimo pod kontrolu“, izjavio je izvršni direktor UNAIDS-a Piter Piot.

Kako javlja Rojters, kampanja bi trebala da stimulira dijalog o sidi između odraslih i dece, ali i među samom decom.

Kampanju UNAIDS-a podržaće i popularni muzički TV kanal MTV, kao i skautski pokret i obrazovni radnici. (FoNet)

Eksperti za masline ostali bez viza

Podgorica - Eksperti Međunarodnog saveta za maslinarstvo otkazali su posetu Crnoj Gori, jer im jugoslovenske vlasti nisu izdale ulazne vize, piše Pobjeda.

Stručnjaci specijalizovane organizacije UN trebalo je da doputuju u Podgoricu u skladu sa zaključcima zasedanja Saveta u Firenci da bi, sa crnogorskim kolegama počeli izradu strategije razvoja maslinarstva u Crnoj Gori.

Pobjeda piše da eksperti za maslinarstvo već drugi put odlazu posetu Crnoj Gori zbog „neodgovornih i nekooperativnih postupaka jugoslovenskih vlasti. (Beta)

Nezakonito poslovanje Karić banke u Čačku?

Čačak - Već nekoliko dana ekspozitura Karić banke u Čačku ne radi. To je izazvalo uznemirenje štediša, tako da se u Čačku o razlozima zatvaranja ove ekspoziture mogu čuti razne priče.

U četvrtak nezadovoljne štediške su se okupile pred poslovnim prostorijama Karić banke, očekujući konkretne informacije o svojim štednim ulozima.

Istog dana u Čačak je došla i potpredsednica Karić

banke, gospođa Dragica Stoilković, koja je kontrolisala poslovanje čačanske ekspoziture i utvrdila da su službenici ove filijale poslovali mimo propisa.

Protiv službenika ekspoziture u Čačku pokrenut je krivični postupak.

Potpunije informacije čačanske štetiše i mediji dobiće 1. marta.

Prema rečima Stoilković, štetiše Karić banke u Čačku ne treba da strahuju za svoje štedne uloge.

A. Arsenijević

Sto miliona nagaznih mina rasuto po svetu

Ženeva - Širom naše planete rasuto je 100 miliona nagaznih mina, procenjuju međunarodne organizacije koje se bore protiv tog tipa oružja, dok američko ministarstvo spoljnih poslova taj broj procenjuje na 70 miliona. Biće potrebno 30 milijardi dolara da se uklone te mine iz 64 zemlje gde i dalje svakog meseca ubiju ili osakate 2.000 ljudi, od kojih su 90 odsto civili, pre svega deca.

Vijetnam, Irak i bivša Jugoslavija spadaju među zemlje koje su najveći proizvođači, ali i najveće žrtve nagaznih mina. (Beta, AFP)

Ponovo original „Malog princa“

Pariz - Originalno izdanje remek-dela Antoana de Sent Egziperija iz 1943. „Mali princ“ biće ponovo objavljeno u biblioteci „Folio“ izdavačke kuće „Galimar“. Crteži u tom izdanju koje će „Galimar“ ponovo štampati se znatno razlikuju od francuskog izdanja iz 1946. koje se najčešće navodi kao prvo. U tekstu, međutim, nema nikakvih razlika.

Priča o malom princu sa druge planete prevedena je na stotinak jezika i jedna je od najprodavanijih knjiga na svetu, odmah iza Biblije i „Kapitala“ Karla Marksa. Samo „Galimarov“ izdanje prodati su u Francuskoj u tri miliona primeraka. U biblioteci „Folio“ ponovo je štampano originalno američko izdanje, onako kako ga je Sent Egziperij „osmislio, napisao i nacrtao“, piše u saopštenju „Galimara“. Pisac je od 1941. do 1943. živeo u SAD, a ne-

stao je tokom jedne misije 1944. godine. Prvo izdanje „Malog princa“ objavljeno je na engleskom jeziku 1943. u izdanju kuće „Rejnal end Hičkok“ iz Njujorka. Iste godine, takođe u Njujorku, objavljeno je i prvo izdanje na francuskom jeziku, sa Sent Egziperijevim tekstom i crtežima. Početkom 1946. „Galimar“ je objavio prvo izdanje knjige u Francuskoj, ali sa izmenjenim crtežima. Od tada su iz štampe izašla brojna izdanja, ali sva su preuzimala tekst i crteže iz 1946. „Bibliofili su otkrili znatne razlike između izdanja iz 1943. i iz 1946. posebno varijacije u upotrebi tuša i u tehnikama štampanja“, saopštio je „Galimar“. „Pored toga, jedan crtač kolorista je za francusko izdanje iz 1946. preradio i linije i boje, promenivši neke originalne crteže“, piše u saopštenju. (Beta)

DOPIŠNICA Kairo

Spirala je u korenu prirode

Biografija Ahmeda Ibn-Tulunusa mogla bi se prepoznati u nekoj od Šeherezadinih priča - bolje od drugih književnih dela „Hiljadu i jedna noć“ opisuje strelovite uspone na socijalnoj lestvici, vladavine prinčeva-mudraca koji za samo nekoliko godina pretvaraju sveopštu glad u blagostanje. Oslobođeni rob turskog poretka Tulun stigao je u Samaru, kratkotrajnu prestonicu kalifata, kao dragoceni poklon guvernera Buhare; položaj komandanta garde do kojeg se probio preuzeće njegov sin Ahmed, koji već u devetnaestoj godini ima vojno, civilno i teološko obrazovanje stečeno u Samari i anadolskom Tarsu, rodnom mestu apostola Pavla. U trideset trećoj godini života, 868. godine, Ahmed postaje viceguverner Egipta, a dve godine kasnije nasleđuje tasta na mestu guvernera.

Od brojnih zadužbina koje je taj „prvi samostalni vladar Egipta“ posle Kleopatre podigao na obodu Fustata, današnjeg Kaira, sačuvala se samo džamija. Nestale su palate, tržnice, hamami, trkališta, tereni za polo, bolnice, putevi i vrtovi, a od sistema za dovod vode koji je uključivao ogromnu kulu sa dolapom danas postoje samo delovi akvadukta. Sačuvala se i legende vezane za izgradnju prostrane mošeje kojoj požari, periodi napuštenosti, restauracije i prepravke nisu u velikoj meri promenile oblik - jedna od njih veli da

je za izgradnju bilo potrebno više od tri stotine stubova a do njih se nije moglo doći bez rušenja desetina crkava širom Egipta. Ahmed je odbio takvo rešenje, a problem nedostatka stubova stigao je do zatvorenika-hrišćanina koji je poručio da može sagraditi mošeju sa samo dva stuba - ona uz mihrab. Vladar je saslušao zatvorenika i prihvatio izazov, i tako su se u Egiptu prvi put pojavili zidani nosači - stupci. Graditelj je na kraju, naravno, nagrađen slobodom i bogato isplaćen.

Nedostatak stubova ipak se može objasniti i bez legende: dve džamije u Samari, Ahmedovom mestu rođenja i odrastanja, do danas sačuvane kao ruševine, podignute su nekoliko godina pre Ibn-Tulunusa, i to isključivo sa stupcima. Zajedno sa ovim kairska džamija prenosi i drugu tipično samarsku karakteristiku - to je minaret sa otvorenim spiralnim stepeništem. Iako se veruje da je taj deo zdanja barem u dva maha opsežno restauriran - zadržan je prvobitni veoma redak oblik koji su samarski minareti preuzeli od njima nedalekih ostataka asirskih hramova - zigurata.

Spirala je geometrijska slika, dijagram progresije, i ona je podjednako u korenu prirode, u savršeni oblicima ljuštura mekušaca, i u korenu ci-

Rođen u helikopteru za spasavanje

Beč - Tokom akcije evakuiranja meštana i turista iz doline Paznaun u austrijskim Alpima, u kojoj je u utorak i sredi u lavinama nastradalo 35 ljudi, rođen je jedan dečak.

Dečak je rođen u spasilačkom helikopteru, neposredno nakon poletanja iz sela Holzgau, u blizini austrijsko-nemačke granice, izjavio je glavni lekar tirolske klinike „Rojte“ Gerald Pinzger.

Više hiljada ljudi je evakuisano iz tirolskih zimskih centara nakon što su lavine razorile dva sela u dolini Paznaun. (Beta-Rojters)

vilizacije - izvučena u prostor i pretvorena u helikoid ona postaje trag kretanja koje je istovremeno uspinjanje i približavanje osovini, tački koja može biti neka vrsta šardenovske „tačke omega“. Zato nije čudno što je ona postala arhetip i u arhitekturi. Minaret Ibn-Tulunove džamije, jedne od najstarijih i najotmenijih molitvenih građevina islama otud je samo karika u graditeljskom lancu od Vavilonske kule do Frenk Lojd Rajta, od Zigurata do Gugenhajmovog muzeja. Mileta Prodanović

UKLJUČITE SE!

Produkcijaska grupa
MREZA
Network
Production Group <http://www.mreza.co.yu>

KURSNA LISTA

ZEMLJA	VAŽI ZA	KUPOVNI	SREDNJI	PRODAJNI
AUSTRALIJA	-	6.6210	6.6475	6.6741
AUSTRIJA	-	0.8494	0.8528	0.8562
KANADA	-	7.0288	7.0569	7.0851
FRANCUSKA	-	1.7819	1.7890	1.7962
NEMAČKA	-	5.9761	6.0000	6.0240
GRČKA	100	3.6221	3.6366	3.6511
ITALIJA	100	0.6037	0.6061	0.6085
HOLANDIJA	-	5.3039	5.3251	5.3464
NORVEŠKA	-	1.3470	1.3484	1.3538
ŠPANILJA	100	7.0248	7.0529	7.0811
ŠVEDSKA	-	1.2999	1.3051	1.3103
ŠVAJCARSKA	-	7.3517	7.3811	7.4106
V. BRITANILJA	-	17.0020	17.0700	17.1383
SAD	-	10.6276	10.6701	10.7128
EVR. NOV. JED.	-	11.6882	11.7350	11.7819

* Kursevi s ove liste primenjuju se od 00 časova 27. II 1999. godine

CRNI KURS: 1 DEM kupovni 9,1
(Beograd, Francuska ulica) prodajni 9,4

VREME

Sunčano i toplo

Srbija: Jutro, a po kotlinama i pre podne maglovito. Tokom dana pretežno sunčano i toplije. Vetar slab promenljivog pravca. Jutarnja temperatura od -4 do 2 stepena. Maksimalna temperatura od 2 do 14 stepeni.

Beograd: Ujutru u nižim delovima grada kratkotrajna magla. Tokom dana pretežno sunčano i toplije. Vetar slab, promenljivog pravca. Jutarnja temperatura oko 2 stepena, a maksimalna temperatura oko 13 stepeni.

Crna Gora: Jutro mestimično maglovito. Tokom dana pretežno sunčano i toplije. Vetar slab, promenljivog pravca. Jutarnja temperatura od -4 na severu do 6 na jugu. Maksimalna temperatura od 0 na severu do 16 stepeni na primorju.

Vikend: Sunčano i toplo

DOSTA JE ZA **Danas**